

The purpose of this apparatus is to show all variation within **Family 35**, as identified by a complete collation of the following thirty-two representative MSS—18, 35, 141, 201, 204, 386, 394, 444, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1249, 1482, 1503, 1548, 1617, 1732, 1761, 1855, 1864, 1865, 1876, 1897, 2080, 2352, 2466, 2554, 2587 and 2723. The first reading is that of the family and represents the vote of all the collated MSS (listed above) that are not identified as having a variant. It goes without saying that the base text is that of the family archetype, empirically determined.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ¹

[Opening considerations]

[A link to Luke]

1.1 Τον μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησαμην περὶ πάντων, ὦ Θεοφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν 2 ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντεταλαμένος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὗς ἐξελέξατο, ἀνεληφθῆ· 3 οἷς² καὶ παρεστήσεν ἑαυτὸν ζῶντα, μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμέρων τεσσαρακοντα³ ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. 4 Καὶ συναλιζόμενος παρηγγεῖλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωριζέσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς, “ἦν ἤκουσατε μου· 5 ὅτι Ἰωαννῆς μὲν ἐβαπτίσεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας”.

[Jesus returns to Heaven]

6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, “Κυριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθίστανεῖς τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραὴλ;” 7 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς: “Οὐχ ὑμῶν ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὗς ὁ Πατὴρ ἐθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. 8 Ἀλλὰ ληψέσθε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἐσεσθε μοι μάρτυρες—ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,⁴ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.”

9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλέποντων αὐτῶν, ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10 Καὶ ὡς ἀτειζόντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν, πορευόμενου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνδρες δύο παρεστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, 11 οἳ καὶ εἶπον: “Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ἐμβλεπόντες⁵ εἰς τὸν οὐρανὸν; Οὗτος⁶ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλευσεται ὄν τροπὸν ἐθεασάσθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.”

12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὀρέων τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ (σαββάτου ἔχον ὁδόν).

[A replacement for Judas Iscariot]

13 Καὶ ὅτε εἰσηλθὼν ἀνεβῆσαν εἰς τὸ ὑπέρωον οὗ ἦσαν καταμένοντες: ὁ τε Πέτρος καὶ Ἰακώβος, Ἰωαννῆς καὶ Ἀνδρέας,⁷ Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰακώβος Ἀλφαιῶν καὶ Σιμων ὁ Ζηλωτῆς, καὶ Ἰουδᾶς Ἰακώβου. 14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναίξιν, καὶ Μαρίας τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστάς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν⁸ μαθητῶν εἶπεν (ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἰκοσίν⁹), 16 “Ἄνδρες ἀδελφοί: εἶδει πληρωθῆναι τὴν Γραφὴν ταύτην, ἣν προεἶπεν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰουδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβουσὶν τοῦ Ἰησοῦ, 17 ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἐλάχεν τὸν κληρὸν τῆς διακονίας ταύτης.” 18 (Οὗτος μὲν οὖν ἐκτησατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©.

² οἷς || εἰς 2466

³ τεσσαρακοντα || τεσσαρακοντα 1075

⁴ σαμαρεία || σαμαρία 1876

⁵ 1075 is missing 1:11 - 2:9.

⁶ οὗτος || 1 ο [70%] 18,35,141,204,386,444,1100,1732,1876,1897,2466,2554

(2080 vacant)

⁷ 2080 is missing 1:1-13

⁸ 2352 repeats τῶν, end of line

⁹ εἰκοσίν || εἰκοσί [50%] 204

αδικίας, και πρηνής¹ γενομενος ελακισεν μεσος, και εξεχυθη παντα τα σπλαγγχνα αυτου. 19 Και γνωστον εγενετο πασιν τοις κατοικουσιν Ἱερουσαλημ, ὡστε κληθηναι το χωριον εκεινο τη ιδια διαλεκτω αυτων² Ἀκελδαμα, τουτ' εστιν, Ἵχωριον Αἱματος'.) 20 Ἐγγραπται γαρ εν Βιβλω Ψαλμων: Ἐγειρηθη ἡ επαυλις αυτου ερημος, και μη εστω ὁ κατοικων εν αυτη' και, Ἐτην επισκοπην αυτου λαβοι ἕτερος'. 21 Δει ουν, των συνελθοντων ἡμιν ανδρων εν παντι χρονω εν ὧ εισηλθεν και εξηλθεν εφ' ἡμας ὁ Κυριος Ἰησους, 22 αρξαμενος απο του βαπτισματος Ἰωαννου ἕως της ἡμερας ἧς ανεληφθη αφ' ἡμων, μαρτυρα της αναστασεως αυτου γενεσθαι συν ἡμιν ἕνα τουτων."

23 Και εστησαν δυο, Ἰωσηφ τον καλουμενον Βαρσαβαν, ὃς επεκληθη Ιουστος, και Ματθιαν. 24 Και προσευξαμενοι ειπον: "Συ Κυριε, καρδιογνωστα παντων, αναδειξον ὃν εξελεξω εκ τουτων των δυο ἕνα 25 λαβειν τον κληρον της διακονιας ταυτης και αποστολης, εξ ἧς παρεβη Ἰουδας πορευθησαι εις τον τοπον τον ιδιον." 26 Και εδωκαν κληρους αυτων, και επεσεν ὁ κληρος επι Ματθιαν, και συγκατεψηφισθη μετα των ἑνδεκα³ αποστολων.

[Pentecost]

2.1 Και εν τω συμπληρουσθαι την ἡμεραν της Πεντηκοστης,⁴ ησαν ἅπαντες ὁμοθυμαδον επι το αυτο. 2 Και εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχος ὡσπερ φερομενης πνοης βιαιας, και επληρωσεν ὅλον τον οικον οὗ ησαν καθημενοι. 3 Και ωφθησαν αυτοις διαμεριζομεναι γλωσσαι ὡσει πυρος, εκαθισεν τε εφ' ἕνα ἕκαστον αυτων. 4 Και επλησθησαν ἅπαντες Πνευματος Ἁγίου και ηρξαντο λαλειν ἑτεραις γλωσσαις, καθως το Πνευμα εδιδου αυτοις αποφθεγγεσθαι.

[People from all over]

5 Ησαν δε εν Ἱερουσαλημ κατοικουντες Ἰουδαιοι, ανδρες ευλαβεις απο παντος εθνους των ὑπο τον ουρανον. 6 Γενομενης δε της φωνης ταυτης, συνηλθεν το πληθος και συνεχυθη,⁵ ὅτι ηκουον εἰς ἕκαστος τη ιδια διαλεκτω λαλουντων αυτων. 7 Εξισταντο δε⁶ και εθαυμαζον, λεγοντες προς αλληλους: "Ουκ, ιδου, παντες οὗτοι εισιν οἱ λαλουντες Γαλιλαιοι? 8 Και πως ἡμεεις ακουομεν ἕκαστος τη ιδια διαλεκτω ἡμων εν ἧ εγεννηθημεν? 9 Παρθοι και Μηδοι και Ελαμιται· και οἱ κατοικουντες την Μεσοποταμιαν, Ἰουδαιαν τε και Καππαδοκιαν, Ποντον και την Ασιαν, 10 Φρυγιαν τε και Παμφυλιαν, Αιγυπτον και τα μερη της Λιβυης της κατα Κυρηνην· και οἱ επιδημουντες Ῥωμαιοι—Ἰουδαιοι τε και προσηλυτοι—11 Κρητες και Αραβες· ακουομεν λαλουντων αυτων ταις ἡμετεραις γλωσσαις τα μεγαλεια του Θεου." 12 Εξισταντο δε παντες και διηπορουν, αλλος προς αλλον λεγοντες, "Τι αν θελοι τουτο ειναι?" 13 Ἐτεροι δε διαχλευαζοντες,⁷ ελεγον ὅτι "Γλευκουσ μεμεστωμενοι εισιν."

[Peter's proclamation]

14 Σταθεις δε Πητρος, συν τοις ἑνδεκα,⁸ επηρεν την φωνην αυτου και επεφθεγγατο⁹ αυτοις: "Ανδρες—Ἰουδαιοι και οἱ κατοικουντες Ἱερουσαλημ ἅπαντες—τουτο ἡμιν γνωστον εστω· και, ενωτισασθε τα ῥήματα μου! 15 Ου γαρ, ὡς ἡμεεις ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθυουσιν (εστιν γαρ ὥρα τριτη της ἡμερας), 16 αλλα τουτο εστιν το ειρημενον δια του προφητου Ἰωηλ:

17 Ἐκει εσται εν ταις εσχαις ἡμεραις, λεγει ὁ Θεος: Εκχεω απο του Πνευματος μου επι πασαν σαρκα· και προφητευσουσιν οἱ υἱοι ἡμων και αἱ θυγατερες¹⁰ ἡμων· και οἱ νεανισκοι ἡμων ὄρασεις οψονται· και οἱ πρεσβυτεροι ἡμων ενυπνια ενυπνιασθησονται.

18 Και γε επι τους δουλους μου και επι τας δουλαις μου εν ταις ἡμεραις εκειναις εκχεω

¹ πρηνης || πρινης [20%] 1100

² διαλεκτω αυτων 35^c || ~ 21 [1%] 35,2466

³ ενδεκα || δωδεκα 386

⁴ πεντηκοστης || πεντικοστης 1876

⁵ συνεχυθη || συνεχεθη 2466

⁶ δε || 1 παντες [35%] 2080

⁷ διαχλευαζοντες || χλευαζοντες [75%] 1732^c

⁸ ενδεκα || ενδεκα 141,386

⁹ επεφθεγγατο || απεφθεγγατο [75%] 1732 || επεφεγγατο 1548

¹⁰ θυγατερες || θυγατεραις [20%] 394,1732

απο του Πνευματος μου, και προφητευσουσιν. 19 Και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω και σημεια επι της γης κατω: αιμα και πυρ και ατμιδα καπνου. 20 Ὁ ἥλιος μεταστραφησεται εις¹ σκοτος και ἡ σεληνη εις αιμα² πριν ἡ ελθειν την ἡμεραν Κυριου την μεγαλην και επιφανη. 21 Και εσται: πας ὃς αν επικαλεσηται το ονομα Κυριου σωθησεται!

22 Ἄνδρες Ισραηλιται, ακουσατε τους λογους τουτους: Ιησουν τον Ναζωραιον, ανδρα απο του Θεου αποδεδειγμενον εις ὑμας δυναμεσιν και τερασιν και σημειοις, οἱς εποιησεν δι' αυτου ὁ Θεος εν μεσω ὑμων,³ καθως και αυτοι οιδατε, 23 τουτον—τη ὠρισμενη βουλη και προγνωσει του Θεου εκδοτον—λαβοντες δια χειρων ανομων, προσπηξαντες, ανειλετε· 24 ὃν ὁ Θεος ανεστησεν, λυσας τας ὠδινας του θανατου, καθοτι ουκ ἦν δυνατον κρατεισθαι αυτον ὑπ' αυτου. 25 Δαυιδ γαρ λεγει εις αυτον:

Ἐρωωμην τον Κυριον ενωπιον μου δια παντος, ὅτι εκ δεξιων μου εστιν ἵνα μη σαλευθω. 26 Δια τουτο ευφρανθη ἡ καρδια μου και ηγαλλιασατο ἡ γλωσσα μου. Ἐτι δε και ἡ σαρξ μου κατασκηνωσει ἐπ' ἐλπιδι, 27 ὅτι ουκ εγκαταλειψεις την ψυχην μου εις Ἄδου,⁴ ουδε δωσεις τον Ὅσιον σου ιδειν διαφθοραν. 28 Ἐγνωρισας μοι ὁδους ζωης· πληρωσεις με ευφροσυνης μετα του προσωπου σου.'

29 Ἄνδρες αδελφοι, ἐξον ειπειν μετα παρρησιας προς ὑμας περι του πατριαρχου Δαυιδ, ὅτι και ετελευτησεν και εταφη, και το μνημα αυτου εστιν εν ἡμιν αχρι της ἡμερας ταυτης. 30 Προφητης ουν ὑπαρχων, και ειδως ὅτι ὀρκω⁵ ὠμοσεν αυτω ὁ Θεος εκ καρπου της οσφυος αυτου, το κατα σαρκα, αναστησεν τον Χριστον καθισαι επι του Θρονου αυτου, 31 προιδων ελαλησεν περι της αναστασεως του Χριστου, ὅτι Ὁυ⁶ κατελειφθη⁷ ἡ ψυχη αυτου εις Ἄδου, ουδε ἡ σαρξ αυτου ειδεν διαφθοραν'.

32 Ἐτουτον τον Ιησουν ανεστησεν ὁ Θεος, οὐδ' παντες ἡμεις εσμεν μαρτυρες. 33 Τη δεξια ουν του Θεου ὑψωθεις, την τε επαγγελιαν του Ἁγιου Πνευματος λαβων παρα του Πατρος, εξεχεεν τουτο ὃ νυν ὑμεις βλεπετε και ακουετε. 34 Ου γαρ Δαυιδ ανεβη εις τους ουρανους, λεγει δε αυτος: Ἐιπειν ὁ Κυριος τω Κυριω μου: Καθου εκ δεξιων μου 35 ἕως αν θω τους εχθρους σου ὑποποδιον των ποδων σου.' 36 Ασφαλως ουν⁸ γνωσκω πας οικος Ισραηλ ὅτι και Κυριον και Χριστον αυτον ὁ Θεος⁹ εποιησεν, τουτον τον Ιησουν ὃν ὑμεις εσταυρωσατε!"

[The reaction]

37 Ακουσαντες δε κατενυγησαν τη καρδια, ειπον τε προς τον Πετρον και τους λοιπους αποστολους, Ἔτι ποιησομεν,¹⁰ ανδρες αδελφοι?" 38 Ειπειν δε Πητρος προς αυτους: Ἐμετανοησατε και βαπτισθητω ἕκαστος ὑμων επι τω ονοματι Ιησου Χριστου εις αφεσιν ἁμαρτιων, και ληψεσθε την δωρεαν του Ἁγιου Πνευματος. 39 Ὑμιν γαρ εστιν ἡ επαγγελια, και τοις τεκνοις ὑμων, και πασιν τοις εις μακραν—ὄσους αν προσκαλεσηται Κυριος ὁ Θεος ἡμων." 40 Ἐτεροις τε λογοις πλειοσιν διεμαρτυρατο και παρεκαλει λεγων, Ἐσωθητε απο της γενεας της σκολιας ταυτης!"

[The beginning of the Church]

2.41 Οἱ μεν ουν ασμενωσ αποδεξαμενοι τον λογον αυτου εβαπτισθησαν, και προσετεθησαν τη ἡμερα εκεινη ψυχαι ὡσει τρισχιλιαι. 42 Ἦσαν δε προσκαρτερουντες¹¹ τη διδαχη των

¹ εις || ει 141

² και η σεληνη εις αιμα 1865° || --- 1865

³ υμων || ημων 1732

⁴ αδου || αδην [15%] 1732 (he got it right in vs. 31)

⁵ ορκω || ωρκω 386

⁶ ου || ουκ εγω 986 (apparently)

⁷ κατελειφθη || κατεληφθη 1617

⁸ 986 is missing 2:36 - 3:6.

⁹ αυτον ο θεος || ~ 231 444

¹⁰ ποιησομεν || ποιησωμεν [40%] 201,1249,1897

¹¹ προσκαρτερουντες || προσκατερουντες 201 (just a slip; he spells it right in vs. 46 below)

αποστολων και τη κοινωνια, και τη κλασει του αρτου και ταις προσευχαις. 43 Εγενετο δε παση ψυχη φοβος—πολλα τε τερατα και σημεια δια των αποστολων εγινετο.¹

[All things in common]

44 Παντες δε οί πιστευοντες ησαν επι το αυτο και ειχον άπαντα κοινα· 45 και τα κτηματα και τας ύπαρξεις επιπρασκον και διεμεριζον αυτα πασιν καθοτι² αν τις χρειαν ειχεν. 46 Καθ' ήμεραν τε προσκαρτερουντες όμοθυμαδον εν τω ήρω, κλωντες τε κατ' οικον αρτου· μετελαμβανον τροφης εν αγαλλιασει και αφελοτητι καρδιας, 47 αινουντες τον Θεον και εχοντες χαριν προς όλον τον λαον. 'Ο δε Κυριος προσετιθει τους σωζομενους καθ' ήμεραν τη εκκλησια.

[A man lame from birth]

3.1 Επι το αυτο δε Πετρος και Ιωαννης ανεβαινον εις το ήερον επι την ώραν της προσευχης (την ενατην).³ 2 Και τις ανηρ, χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου ύπαρχων, εβασταζετο (δν ετιθουν καθ' ήμεραν προς την θυραν⁴ του ήερου, την λεγομενην 'Ωραιαν, του αιτειν ελεημοσυνην παρα των εισπορευομενων εις⁵ το ήερον), 3 δς, ιδων Πετρον και Ιωαννην μελλοντας εισιειναι εις το ήερον, ηρωτα ελεημοσυνην.

[Peter heals him]

4 Ατεινσας δε Πετρος εις αυτον, συν τω Ιωαννη, ειπεν, "Βλεψον εις ήμας". 5 'Ο δε επειχεν αυτοις, προσδοκων τι παρ' αυτων λαβειν. 6 Ειπεν δε Πετρος: "Αργυριον και χρυσιον ουχ ύπαρχει μοι, δ δε εχω, τουτο σοι διδωμι. Εν τω ονοματι Ιησου Χριστου του Ναζωραιου, εγειραι και περιπατει!" 7 Και πιασας αυτον της δεξιας χειρος ηγειρεν· παραχρημα δε εστερεωθησαν αυτου αί βασεις και τα σφυρα. 8 Και εξαλλομενος εστη και περιεπατει! Και εισηλθεν συν αυτοις εις το ήερον, περιπατων και άλλομενος και αινων τον Θεον. 9 Και ειδεν αυτον πας δ λαος περιπατουντα και αινουντα τον Θεον· 10 επεγινωσκον τε αυτον—ότι ούτος ήν δ προς την ελεημοσυνην καθημενος επι τη 'Ωραια Πυλη του ήερου—και επλησθησαν θαμβους και εκστασεως επι τω συμβεβηκοτι αυτω.

[Peter preaches]

11 Κρατουντος δε του ιαθεντος χωλου τον Πετρον και Ιωαννην, συνεδραμεν προς αυτους πας δ λαος επι τη στοα, τη καλουμενη Σολομωντος, εκθαμβοι. 12 Ιδων δε Πετρος απεκρινατο προς τον λαον: "Ανδρες Ισραηλιται, τί θαυμαζετε επι τουτω, ή ήμιν τί ατεινιζετε ώς ιδια δυναμει ή ευσεβεια πεποιηκοσιν του περιπατειν αυτον? 13 'Ο Θεος 'Αβρααμ και Ισαακ και Ιακωβ, δ Θεος των πατερων ήμων, εδοξασεν τον Παιδα αυτου Ιησουν, δν ήμεις μεν παρεδωκατε· και ηρησασθε αυτον κατα προσωπον Πιλατου, κριναντος εκεινου απολυειν. 14 'Υμεις δε τον 'Αγιον και Δικαιον ηρησασθε, και ητησασθε ανδρα φονεα χαρισθηναι ήμιν, 15 τον δε Αρχηγον της ζωης απεκτεινατε, δν δ Θεος ηγειρεν εκ νεκρων, ού ήμεις μαρτυρες εσμεν. 16 Και επι τη πιστει του ονοματος αυτου, τουτον δν θεωρειτε και οιδατε εστερεωσεν το ονομα αυτου. Και ή πιστις ή δι' αυτου εδωκεν αυτω την όλοκληριαν ταυτην απεναντι παντων ήμων.

17 "Και νυν, αδελφοι, οιδα ότι κατα αγνοιαν επραξατε, ώσπερ και οί αρχοντες ήμων. 18 'Ο δε Θεος ά προκατηγγειλεν δια στοματος παντων των προφητων αυτου, παθειν τον Χριστον, επληρωσεν ούτως. 19 Μετανοησατε ουν, και επιστρεψατε, εις το εξαλειφθηναι ήμων τας άμαρτιας, όπως αν ελθωσιν καιροι αναψυξεως απο προσωπου του Κυριου 20 και αποστειλη τον προκεχειρισμενον ήμιν Χριστον, Ιησουν, 21 δν δει ουρανον μεν δεξασθαι αχρι χρονων αποκαταστασεως παντων, ών ελαλησεν δ Θεος δια στοματος παντων των άγιων αυτου προφητων⁶ απ' αιωνος.

¹ εγινετο || εγενετο [15%] 2352

² καθοτι || καθ' ότι 386,928,1482,1855

³ ενατην 35;141^c || εννατην [30%] 35,141,204,394,928,1249,1855,1876,2080

⁴ θυραν || πυλην 2080

⁵ εις || ες 1876

⁶ προφητων || 1 των (9%) 1548

22 “Μωυσης μεν γαρ προς τους πατερας ειπεν¹ ότι ‘Προφητην ὑμιν αναστησει Κυριος ὁ Θεος ἡμων² εκ των αδελφων ὑμων, ὡς εμε. Αυτου ακουσεσθε, κατα παντα ὅσα αν λαληση προς ὑμας. 23 Εσται δε, πασα ψυχη ἣτις αν μη ακουση του Προφητου εκεινου εξολοθρευθησεται εκ του λαου.’

24 “Και παντες δε οἱ προφηται, απο Σαμουηλ και των καθεξης, ὅσοι ελαλησαν, και προκατηγγειλαν³ τας ἡμερας ταυτας. 25 ‘Υμεις εστε υιοι των προφητων, και της διαθηκης ἧς διεθετο ὁ Θεος προς τους πατερας ἡμων,⁴ λεγων προς ‘Αβρααμ, ‘Και εν τω σπερματι σου ευελογηθησονται πασαι αἱ πατριαι της γης’. 26 ‘Υμιν πρωτον ὁ Θεος, αναστησας τον Παιδα αυτου Ιησουν, απεστειλεν αυτον ευλογουντα ὑμας, εν τω αποστρεφειν ἕκαστον απο των πονηριων ὑμων.”

[Peter and John arrested]

4.1 Λαλουντων δε αυτων προς τον λαον, επεστησαν αυτοις οἱ ἱερεις και ὁ στρατηγος του ἱερου και οἱ Σαδδουκαιοι, 2 διαποιουμενοι δια το διδασκειν αυτους τον λαον και καταγγελλειν εν τω Ιησου την αναστασιν των νεκρων. 3 Και επεβαλον⁵ αυτοις τας χειρας και εθεντο εις τηρησιν εις την αυριον, ἦν γαρ ἑσπερα ηδη. 4 (Πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον επιστευσαν, και εγενηθη ὁ αριθμος των ανδρων ὡσει χιλιαδες πεντε.) 5 Εγενετο δε επι την αυριον συναχθηναι αυτων τους αρχοντας, και⁶ πρεσβυτερους και⁷ γραμματεις, εν ‘Ιερουσαλημ, 6 και Ανναν τον αρχιερα, και Καιαφαν και Ιωαννην και Αλεξανδρον, και ὅσοι ησαν εκ γενους αρχιερατικου. 7 Και στησαντες αυτους εν μεσω επιυθανοντο: “Εν ποια δυναμει, ἢ εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο ὑμεις?”

[Peter's defense]

8 Τοτε Πετρος, πλησθεις Πνευματος ‘Αγιου, ειπεν προς αυτους: “Αρχοντες του λαου και πρεσβυτεροι του Ισραηλ: 9 Ει ἡμεις σημερον ανακρινομεθα επι ευεργεσια ανθρωπου ασθενους, εν τῖνι οὔτος σεσωσται, 10 γνωστον εστω πασιν ὑμιν, και παντι τω λαω Ισραηλ, ότι εν τω ονοματι Ιησου Χριστου του Ναζωραιου, ὃν ὑμεις εσταυρωσατε, ὃν ὁ Θεος ηγειρειν εκ νεκρων, εν τουτω οὔτος παρεστηκεν ενωπιον ὑμων ὑγιης. 11 Οὔτος εστιν ὁ λιθος ὁ εξουθειηθεις ὑφ’ ὑμων, των οικοδομουντων, ὁ γενομενος εις κεφαλην γωνιας’. 12 Και, ουκ εστιν εν αλλω ουδενι ἢ σωτηρια, ουδε γαρ ονομα ἕτερον εστιν ὑπο τον ουρανον, το δεδομενον⁸ εν ανθρωποις, εν ᾧ δει σωθηναι ἡμας.”

[Rulers impressed]

13 Θεωρουντες δε την του Πητρου παρρησιαν και Ιωαννου, και καταλαβομενοι ότι ανθρωποι αγραμματοι εισιν και ιδιωται, εθαυμαζον· επεγνωσκον τε αυτους ότι συν τω Ιησου ησαν.⁹ 14 Τον δε ανθρωπον βλεποντες συν αυτοις ἑστωτα¹⁰ τεθεραπευμενον, ουδεν ειχον αντειπειν.¹¹ 15 Κελευσαντες δε αυτους εξω του συνεδριου απελθειν συνεβαλλον προς αλληλους 16 λεγοντες: “Τί ποιησομεν¹² τοις ανθρωποις τουτοις? ‘Οτι μεν γαρ γνωστον σημειον γεγονει δι’ αυτων, πασιν τοις κατοικουσιν ‘Ιερουσαλημ φανερων, και ου δυναμεθα αρνησασθαι. 17 Αλλ’ ἵνα μη επι πλειον διανεμηθη εις τον λαον, απειλη απειλησωμεθα αυτοις μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω μηδενι ανθρωπω.”

[They are forbidden to use the name ‘Jesus’]

¹ προς τους πατερας ειπεν 35° || ~ 4123 (8.5%) 35

² ημων || υμων [40%] 2352

³ προκατηγγειλαν 35° || κατηγγειλαν [75%] 35

⁴ ημων || υμων [12%] 2352

⁵ επεβαλον || επεβαλλον [12%] 1100

⁶ και 35° || 1 τους 35

⁷ και 35° || 1 τους 35

⁸ δεδομενον || δεδωμενον 2466

⁹ συν τω ιησου ησαν || ~ 4123 368

¹⁰ εστωτα 35° || 1 τον [80%] 35,1732

¹¹ αντειπειν || αντιπειν 1100,1876

¹² ποιησομεν || ποιησωμεν 1249,1548

18 Και καλεσαντες αυτους, παρηγγειλαν αυτοις το καθολου μη φθεγγεσθαι μηδε διδασκειν επι τω ονοματι του Ιησου. 19 Ὁ δε Πιτρος και Ιωαννης αποκριθεντες προς αυτους ειπον: “Ἐι δικαιον εστιν ενωπιον του Θεου ὑμων ακουειν μαλλον ἢ του Θεου, κρινατε. 20 Ου δυναμεθα γαρ ἡμεις, ἂ εἰδομεν και ἂ¹ ηκουσαμεν, μη λαλειν.” 21 Οἱ δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτους, μηδεν εὑρισκοντες το πως κολασονται αυτους, δια του λαου, ὅτι παντες εδοξαζον τον Θεον επι τω γεγοσι. 22 ετων γαρ ἦν πλειωνων τεσσαρακοντα ὁ ανθρωπος εφ’ ὃν εγεγονει το σημειον τουτο της ιασεως.

[The reaction of the believers]

23 Απολυθεντες δε ηλθον προς τους ιδιους και αηγγειλαν ὅσα προς αυτους οἱ αρχιερεις και οἱ πρεσβυτεροι ειπον. 24 Οἱ δε ακουσαντες ὁμοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θεον και ειπον: “Δεσποτα, συ ὁ Θεος, ὁ ποιησας τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν, και παντα τα εν αυτοις. 25 ὁ δια στοματος Δαυιδ² παιδος σου ειπων: “Ἴνα τί εφρυαξαν εθνη και λαοι εμελετησαν κενα?³ 26 Παρεστησαν οἱ βασιλεις της γης, και οἱ αρχοντες συνηχθησαν επι το αυτο, κατα του Κυριου και κατα του Χριστου αυτου.” 27 Συνηχθησαν γαρ επ’ αληθειας⁴ επι τον ἅγιον Παιδα σου Ιησουν, ὃν εχρισας, Ἡρωδης τε και Ποντιος Πιλατος, συν εθνεσιν και λαοις Ισραηλ, 28 ποιησαι ὅσα ἡ χειρ σου και ἡ βουλη σου προωρισεν⁵ γενεσθαι. 29 Και τα νυν, Κυριε, επιδε επι τας απειλας αυτων, και δος τοις δουλοις σου μετα παρρησιας πασης λαλειν τον λογον σου, 30 εν τω την χειρα σου εκτεινειν σε εις ιασιν, και σημεια και τερατα γινεσθαι δια του ονοματος του ἁγιου Παιδος σου Ιησου.” 31 Και δεηθεντων αυτων, εσαλευθη ὁ τοπος εν ᾧ ησαν συνηγμενοι, και επλησθησαν ἅπαντες Πνευματος Ἁγίου και ελαλουν τον λογον του Θεου μετα παρρησιας.

[The young Church consolidates]

4.32 Του δε πληθους των πιστευσαντων ἦν ἡ καρδια και ἡ ψυχη μια· και ουδε εἰς τι των ὑπαρχοντων αυτω ελεγεν⁶ ιδιον ειναι, ἀλλ’ ἦν αυτοις ἅπαντα κοινα. 33 (Και δυναμει μεγαλη απεδιδουν οἱ αποστολοι το μαρτυριον της αναστασεως του Κυριου Ιησου.) Χαρις τε μεγαλη ἦν⁷ επι παντας αυτους, 34 ουδε γαρ ενδεης τις ἦν εν αυτοις—ὅσοι γαρ κτητορες χωριων ἢ οικιων ὑπρχον, πωλουντες εφερον τας τιμας των πιπρασκομενων 35 και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων·⁸ διεδιδοδο δε ἕκαστω καθοτι αν τις χρειαν ειχεν.

36 Ιωσης δε, ὁ επικληθεις Βαρναβας απο⁹ των αποστολων (ὅ εστιν, μεθερμηνευομενον, Ἵγιος παρακλησεως), Λευιτης, Κυπριος τω γενει, 37 ὑπαρχοντος αυτω αγρου, πωλησας ηνεγκεν το χρημα και εθηκεν παρα τους ποδας των αποστολων.

[Ananias and Sapphira]

5.1 Αηρη δε τις Ανανιας ονοματι,^{10,11} συν Σαπφειρα τη γυναικι αυτου, επωλησεν κτημα 2 και ενοσφισατο απο της τιμης, συνειδυιας και της γυναικος αυτου.¹² και ενεγκας μερος τι παρα τους ποδας των αποστολων εθηκεν. 3 Ειπεν δε Πιτρος: “Ανανια, δια τί επληρωσεν ὁ Σατανας την καρδιαν σου ψευσασθαι σε το Πνευμα το Ἁγιον και νοσφισασθαι σε¹³ απο της τιμης του χωριου? 4 Ουχι μενον σοι εμενει, και πραθεν εν τη ση εξουσια ὑπρχεν? Τί ὅτι εθου εν τη καρδια σου το πραγμα τουτο? Ουκ εψευσω ανθρωποις ἀλλα τω Θεω.” 5 Ακουων δε ὁ Ανανιας τους λογους τουτους, πεσων εξεψυξεν! (Και εγενετο φοβος

¹ α || --- 394,1761

² δαυιδ || 1 του 18°

³ κενα || καινα 1617

⁴ 35 probably had + εν τη πολει ταυτη [10%], but a whole line was erased and re-written, correctly.

⁵ προωρισεν || προωρισαι 1876

⁶ ελεγεν || ελεγον 1876

⁷ ην || --- 394

⁸ 386 omits και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων (corrected)

⁹ απο 35° || υπο [25%] 35

¹⁰ ανανιας ονοματι || ~ 21 1075

¹¹ ονοματι || ονοματη 1100

¹² αυτου 35° || --- [3%] 35

¹³ σε 35° || --- [15%] 35,386,1761

μεγας επι παντας τους ακουοντας ταυτα.) 6 Αναστειντες δε οι νεωτεροι συνεστειλαν αυτον και εξενεγκαντες¹ εθαιψαν.

7 Εγενετο δε ως ωρων τριων διαστημα, και η γυνη αυτου, μη ειδουια το γεγονος, εισηλθεν. 8 Απεκριθη δε αυτη ο Πετρος, "Ειπε μοι ει τοσουτου το χωριον απεδοσθε". Η δε ειπεν, "Ναι, τοσουτου". 9 Ο δε Πετρος ειπεν προς αυτην: "Τί οτι συνεφωνηθη υμιν πειρασαι το Πνευμα Κυριου? Ιδου, οι ποδες των θαιψαντων τον ανδρα σου επι τη² θυρα, και εξοισουσιν σε." 10 Επεσεν δε παραχρημα παρα τους ποδας αυτου και εξειψυξεν! Εισελθοντες δε οι νεανισκοι ευρον αυτην νεκραν, και εξενεγκαντες εθαιψαν προς τον ανδρα αυτης. 11 Και εγενετο φοβος μεγας εφ' ολην την εκκλησιαν και επι παντας τους ακουοντας ταυτα.

[The Apostles distinguish themselves]

12 Δια δε των χειρων των αποστολων εγενετο³ σημεια και τερατα⁴ εν τω λαω πολλα· και ησαν ομοθυμαδον απαντες εν τη Στοα⁵ Σολομωνος.⁶ 13 Των δε λοιπων ουδεις ετολμα κολλασθαι αυτοις, αλλ' εμεγαλυνεν αυτους ο λαος. 14 Μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντες τω Κυριω, πληθη ανδρων τε και γυναικων, 15 ωστε κατα τας πλατειας εκφερειν τους ασθενεις και τιθεναι επι κλινων και κραββατων, ινα ερχομενου του⁷ Πετρου καν η σκια επισκιαση τινι αυτων. 16 Συνηρχετο δε και το πληθος των περιξ πολεων εις Ιερουσαλημ, φεροντες ασθενεις και οχλουμενους υπο πνευματων ακαθαρτων, και⁸ εθεραπευοντο απαντες.

[Sadducees VS Apostles]

17 Αναστας δε ο αρχιερευς και παντες οι συν αυτω (η ουσα αιρεσις των Σαδδουκαιων)· επλησθησαν ζηλου⁹ 18 και επεβαλον τας χειρας αυτων επι τους αποστολους και εθεντο αυτους εν τηρησει δημοσια. 19 Αγγελος δε Κυριου δια της νυκτος ηνοιξεν τας θυρας της φυλακης, εξαγαγων τε αυτους ειπεν, 20 "Πορευεσθε, και σταθεντες λαλειτε εν τω ιερω τω λαω παντα τα ρηματα της ζωης ταυτης". 21 Ακουσαντες δε εισηλθον υπο τον ορθρον εις το ιερον και εδιδασκον.

Παραγενομενος δε ο αρχιερευς και οι συν αυτω, συνεκαλεσαν το συνεδριον, και πασαν την γερουσιαν των¹⁰ υιων Ισραηλ, και απεστειλαν εις το δεσμωτηριον αχθηναι αυτους. 22 Οι δε παραγενομενοι υπηρεται ουχ ευρον αυτους εν τη φυλακη, αναστρεψαντες δε απηγγειλαν,¹¹ 23 λεγοντες οτι "Το μεν δεσμωτηριον ευρομεν κεκλεισμενον εν παση ασφαλεια, και τους φυλακακας εστωτας προ των θυρων, ανοιξαντες δε εσω ουδενα ευρομεν!" 24 Ως δε ηκουσαν τους λογους τουτους ο τε ιερευς και ο στρατηγος του ιερου και οι αρχιερεις, διηπορουν περι αυτων τι αν γενοιτο τουτο.

25 Παραγενομενος δε τις απηγγειλεν αυτοις¹² οτι "Ιδου, οι ανδρες ους εθεσθε εν τη φυλακη εισιν εν τω ιερω εστωτες και διδασκοντες τον λαον!" 26 Τοτε απελθων ο στρατηγος συν τοις υπηρειακς ηγαγεν αυτους, ου μετα βιας, εφοβουντο γαρ τον λαον, ινα μη λιθασθωσιν. 27 Αγαγοντες δε αυτους εστησαν εν τω συνεδριω· και επηρωτησεν αυτους ο αρχιερευς 28 λεγων: "Ου παραγγελια παρηγγειλαμεν υμιν μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω? Και ιδου πεπληρωκατε την Ιερουσαλημ της διδαχης υμων, και βουλεσθε επαγαγειν εφ' ημας το αιμα του ανθρωπου τουτου!"

[Apostles infuriate Sadducees]

¹ εξενεγκαντες || εξενεγκοντες 386

² τη || την 1876

³ εγενετο || εγινετο [55%] 1761

⁴ τερατα || τερα 1548

⁵ στοα || 1 του [10%] 386,2466

⁶ σολομωνος || σολομωντος [30%] 204,386

⁷ του 35^ο,1732^ο || --- [70%] 35,1732

⁸ και 35^ο || ουτινες [80%] 35

⁹ ζηλου || ζηλον 2080

¹⁰ των || --- 1876

¹¹ απηγγειλαν || απηγειλαν 201

¹² αυτοις 35^ο || 1 λεγων [5%] 35

29 Αποκριθείς δε Πέτρος και οί αποστολοι ειπον: “Πειθαρχειν δει Θεω μαλλον ἢ ἀνθρωποις. 30 Ὁ Θεος των πατερων ἡμων ηγειρεν Ιησουν, ὃν ὑμεις διεχειρισασθε κρεμασαντες επι ξυλου. 31 Τουτον ὁ Θεος Αρχηγον και Σωτηρα ὑψωσεν τη δεξια αυτου, δουναι μετανοιαν τω Ισραηλ, και αφεσιν ἁμαρτιων. 32 Και ἡμεις εσμεν αυτου¹ μαρτυρες των ῥηματων τουτων, και το Πνευμα δε το Ἅγιον ὃ εδωκεν ὁ Θεος τοις πειθαρχουσιν αυτω.”

[Gamaliel counsels Sadducees]

33 Οἱ δε ακουοντες διεπριοντο και εβουλευοντο ανελιν αυτους. 34 Αναστας δε τις εν τω συνεδριω (Φαρισαιος ονοματι Γαμαλιηλ, νομοδιδασκαλος τιμιος παντι τω λαω), εκελευσεν εξω βραχυ τι² τους αποστολους ποιησαι. 35 Ειπεν τε³ προς αυτους: “Ανδρες Ισραηλιται, προσεχετε ἑαυτοις επι τοις ανθρωποις τουτοις, τί μελλετε πρασσειν. 36 Προ γαρ τουτων των ἡμερων ανεστη Θευδας, λεγων ειναι τινα ἑαυτον⁴ ὧ προσεκλιθη⁵ αριθμος ανδρων ὡς τετρακοσιων· ὃς ἀνηρεθη, και παντες ὅσοι επειθοντο αυτω διελυθησαν και εγενοντο εις ουδεν. 37 Μετα τουτον ανεστη Ιουδας ὁ Γαλιλαιος, εν ταις ἡμεραις της απογραφης, και απεστησεν λαον ἱκανον οπισω αυτου. Κακεινος απωλετο, και παντες ὅσοι επειθοντο αυτω διεσκορπισθησαν. 38 Και τα νυν λεγω ὑμιν, αποστητε απο των ανθρωπων τουτων και εασατε αυτους· ὅτι εαν ἡ ἐξ ανθρωπων ἢ βουλη⁶ ἢ το εργον τουτο, καταλυθησεται· 39 ει δε εκ Θεου εστιν, ου δυνασεσθε καταλυσαι αυτο—μηποτε και θεομαχοι εὑρεθητε!”

[Sadducees beat and threaten Apostles]

40 Επεισθησαν δε αυτω, και προσκαλεσαμενοι τους αποστολους, δηραντες παρηγγειλαν μη λαλειν επι τω ονοματι του Ιησου, και απελυσαν αυτους. 41 Οἱ μεν ουν επορευοντο χαιροντες απο προσωπου του συνεδριου, ὅτι κατηξιωθησαν ὑπερ του ονοματος του Χριστου ατιμασθησαι. 42 Πασαν τε ἡμεραν, εν τω ἱερω και κατ’ οικον, ουκ επαυοντο διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι τον Χριστον Ιησουν.

[Enter deacons]

6.1 Εν δε ταις ἡμεραις ταυταις, πληθυνοντων των μαθητων, εγενετο γογγυσμος των Ἑλληνιστων προς τους Ἑβραιους, ὅτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια τη καθημερινη αἰ χηραι αυτων. 2 Προσκαλεσαμενοι δε οἱ δωδεκα το πληθος των μαθητων ειπον: “Ουκ αρεστον εστιν ἡμας, καταλειψαντας τον λογον του Θεου, διακονειν τραπεζαις. 3 Επισκεψασθε ουν, αδελφοι, ανδρας εξ ὑμων⁷ μαρτυρουμενους ἑπτα, πληρεις⁸ Πνευματος Ἅγιου και σοφιας, οὓς καταστησομεν επι της χρειας ταυτης. 4 Ἡμεις δε τη προσευχη και τη διακονια του λογου προσκαρτερησομεν.”

5 Και ηρσεν ὁ λογος ενωπιον παντος του πληθους· και εξελεξαντο Στεφανον, ανδρα πληρη⁹ πιστεως και Πνευματος Ἅγιου, και Φιλιππον και Προχορον και Νικανορα και Τιμωνα και Παρμεναν και Νικολαον, προσηλυτον Αντιοχεια, 6 οὓς εστησαν ενωπιον των αποστολων· και προσευξαμενοι επεθηκαν αυτοις τας χειρας.

7 Και ὁ λογος του Θεου ηυξανεν, και επληθυνετο ὁ αριθμος των μαθητων εν Ἱερουσαλημ σφοδρα, πολυς τε οχλος των ἱερεων ὑπηκουον τη πιστει. 8 Στεφανος δε, πληρης πιστεως και δυναμεως, εποιε¹⁰ τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω.

[Stephen in a kangaroo court]

9 Ανεστησαν δε τινες των εκ της Συναγωγης της λεγομενης Λιβερτινων (και Κυρηναιων και Αλεξανδρεων¹ και των απο Κιλικιας και Ασιας), συζητουντες τω Στεφανω. 10 Και ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια και τω Πνευματι ὧ² ελαλει.

¹ αυτου 1503^c || --- [8%] 201,1503,2352

² τι 35^c || --- [40%] 35

³ τε || δε 444

⁴ εαυτον || 1 μεγαν [3%] 1876

⁵ προσεκλιθη || προσεκληθη [54%] 444, 2352

⁶ βουλη 35^c || 1 αυτη [15%] 35

⁷ υμων || ημων 141

⁸ πληρεις || πληρης 824

⁹ πληρη || πληρης 2587^c

¹⁰ εποιει || επειει 1876

11 Τότε ὑπεβάλον ἀνδρας λεγοντας ὅτι³ “Ἀκηκοαμεν αὐτου λαλουντος ῥήματα βλασφημία εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν”. 12 Συνεκινησαν τε τὸν λαόν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς· καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἠγάγον εἰς τὸ συνέδριον· 13 ἐστήσαν τε μαρτυρὰς ψευδεῖς λεγοντας: “Ὁ ἀνθρώπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλασφημία λαλῶν κατὰ τοῦ τοποῦ τοῦ ἁγίου⁴ καὶ τοῦ νομοῦ· 14 ἀκηκοαμεν γὰρ αὐτου λεγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει⁵ τὸν τόπον τούτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρεδώκεν ἡμῖν Μωσῆς.” 15 Καὶ ἀτεισαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθέζομενοι ἐν τῷ συνέδριῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτου ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

[Stephen's discourse]

7.1 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, “Εἰ ἀρα⁶ ταῦτα οὕτως ἐχει?” 2 Ὁ δὲ ἐφη: “Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκουσατέ:⁷ Ὁ Θεὸς τῆς δοξῆς ὠφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὅτι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρραν,⁸ 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἀν σοὶ δεῖξω”. 4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατώκησεν ἐν⁹ Χαρραν. Κακειθεν, μετὰ τὸ ἀποθάνειν τὸν πατέρα αὐτου, μετώκισεν¹⁰ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς¹¹ ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· 5 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός. Καὶ ἐπηγγέιλато δοῦναι αὐτῇ εἰς κατασχέσιν αὐτῷ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτου μετ’ αὐτου, οὐκ ὄντος αὐτῷ¹² τέκνου. 6 Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ Θεός: ὅτι ἐστὶ τὸ σπέρμα αὐτου παροικὸν ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ—καὶ δουλωσούσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν—ἐτὴ τετρακοσία. 7 Ἐκαὶ τὸ ἔθνος ὧ¹³ εἰαν δουλευσώσιν κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός, ἔτι μετὰ ταῦτα ἐξελευσούνται καὶ λατρεύσουσιν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην¹⁴ περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιετέμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ογδοῆς, καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριαρχάς.

[down to Egypt]

9 Ἐκαὶ οἱ πατριαρχαὶ, ζῆλωσαντες, τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ’ αὐτου 10 καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλιψῶν αὐτου, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραῶ, βασιλεὺς Αἴγυπτου· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ’ Αἴγυπτον καὶ¹⁵ ὅλον τὸν οἶκον αὐτου.¹⁶ 11 Ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ’ ὅλην τὴν γῆν Αἴγυπτου καὶ Χανααν, καὶ θλιψὶς μεγάλη, καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. 12 Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ οὐτὰ¹⁷ σιτὰ ἐν Αἴγυπτῳ, ἐξάπεστείλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. 13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτου, καὶ φανερόν ἐγένετο τῷ Φαραῶ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. 14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτου καὶ πᾶσαν τὴν συγγενείαν αὐτου, ἐν ἑβδομηκοντά πεντε ψυχαῖς. 15 Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἐτελεύτησεν, αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· 16 καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνηματί ὃ ὠνήσατο Ἀβραάμ τιμῆς ἀργυρίου παρα τῶν υἱῶν Ἐμμῶρ¹⁸ τοῦ Συχέμ.

[enter Moses]

¹ ἀλεξανδρεων || ἀλεξανδραϊων 1732

² ὦ || ο 1617

³ ὅτι || --- 1865

⁴ ἁγίου 35^c || 1 τούτου [10%] 35

⁵ καταλύσει || 2466 is strange here—καταλύσιν|

⁶ ἀρα 35^c || --- [3%] 35

⁷ ἀκουσατέ || 1 μου 2080

⁸ χαρραν || χاران 2466

⁹ ἐν || εἰς 1876

¹⁰ μετώκισεν || μετώκησεν [45%] 1548,2352

¹¹ εἰς || --- 394

¹² αὐτῷ || αὐτου 1876

¹³ ὦ || ο [10%] 141

¹⁴ διαθήκην || διαθην 1897

¹⁵ καὶ 35^c || 1 ἐφ [4%] 35

¹⁶ 2587 is missing 7:11-26.

¹⁷ 986 is missing 7:12-31.

¹⁸ ἐμμῶρ || ἐμῶρ 386

17 “Καθως δε ηγγιζεν ὁ χρονος της επαγγελιας ἧς ωμοσεν ὁ Θεος τω Ἀβρααμ, ηυξησεν ὁ λαος και επληθυνθη εν Αιγυπτω, 18 αχρις οὔ ανεστη βασιλευς ἕτερος¹ ὃς ουκ ηδει τον Ιωσηφ. 19 Οὔτος κατασοφισαμενος το γενος ἡμων εκακωσεν τους πατερας ἡμων, του ποιειν εκθητα τα βρεφη αυτων εις το μη ζωογονεισθαι. 20 Εν ὧ καιρω εγεννηθη Μωυσης, και ἦν αστειος τω Θεω· ὃς ανετραφη μηνας τρεις εν τω οικω του πατρος. 21 Εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο ἡ θυγατηρ Φαραω και ανεθρεψατο αυτον ἑαυτη εις υἱον. 22 Και επαιδευθη² Μωυσης παση σοφια Αιγυπτιων· ἦν δε δυνατος εν λογοις και εργοις. 23 Ὡς δε επληρουτο αυτω τεσσαρακοινταετης χρονος, ανεβη επι την καρδιαν αυτου επισκεψασθαι τους αδελφους αυτου, τους υἱους Ισραηλ. 24 Και ιδων τινα αδικουμενοι, ημυνατο και εποιησεν εκδικησιν τω καταπονουμενω, παταξας τον Αιγυπτιον. 25 Ενομιζεν δε συνιεναι τους αδελφους αυτου ὅτι ὁ Θεος δια χειρος αυτου διδωσιν αυτοις σωτηριαν, οἱ δε ου συνηκαν. 26 Τη τε επιουση ἡμερα ωφθη αυτοις μαχομενοις και συνηλασεν αυτους³ εις ειρηνην, ειπων, Ἀνδρες, αδελφοι εστε ὑμεις·⁴ ἵνα τί αδικειτε αλληλους;” 27 Ὁ δε αδικων τον πλησιον απωσατο τουτον ειπων: Ἐτίς σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην ἐφ’ ἡμας; 28 Μη ανελιν με συ θελεις ὄν τροπον ανειλες χθες τον Αιγυπτιον;” 29 Εφυγεν δε Μωυσης εν τω λογω τουτω, και εγενετο παροικος εν γη Μαδιαμ, οὔ εγεννησεν υἱους δυο.

[Moses commissioned]

30 “Και πληρωθεντων ετων τεσσαρακοιντα, ωφθη αυτω εν τη ερημω του Ορους Σινα αγγελος Κυριου, εν φλογι πυρος βατου. 31 Ὁ δε Μωυσης ιδων εθαυμασεν το ὄραμα, προσερχομενου δε αυτου κατανοησαι, εγενετο φωνη Κυριου προς αυτον:⁵ 32 Ἐγω ὁ Θεος των πατερων σου—ὁ Θεος Ἀβρααμ και ὁ Θεος Ισαακ και ὁ Θεος Ιακωβ. Εντρομος δε γενομενος Μωυσης, ουκ ετολμα κατανοησαι. 33 Ειπεν δε αυτω ὁ Κυριος: Ἐλυσον το ὑποδημα⁶ των ποδων σου, ὁ γαρ τοπος εν ὧ ἐστηκας γη ἁγια εστιν. 34 Ιδων ειδον την κακωσιν του λαου μου του εν Αιγυπτω, και του στεναγμου αυτων ηκουσα· και κατεβην⁷ ἐξελεσθαι αυτους. Και νυν δευρο, αποστελω σε εις Αιγυπτον.’

35 “Τουτον τον Μωυσην⁸ ὄν ηρησαντο ειποντες, Ἐτίς σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην;—τουτον ὁ Θεος αρχηγον και λυτρωτην απεστειλεν εν χειρι αγγελου του οφθεντος⁹ αυτω εν τη βατω. 36 Οὔτος εξηγαγεν αυτους, ποιησας τερατα και σημεια εν γη Αιγυπτω και εν Ερυθρα Θαλασση, και εν τη ερημω ετη τεσσαρακοιντα.

[Israel's rebellion]

37 “Οὔτος εστιν Μωυσης ὁ ειπων τοις υἱοις Ισραηλ, Ἐπροφητην ὑμιν αναστησει Κυριος ὁ Θεος ἡμων εκ των αδελφων ὑμων,¹⁰ ὡς εμε’.^{11,12} 38 Οὔτος εστιν ὁ γενομενος εν τη εκκλησια εν τη ερημω, μετα του αγγελου του λαλουντος αυτω εν τω Ορει Σινα και των πατερων ἡμων, ὃς εδεξατο λογια ζωντα δουναι ἡμιν· 39 ὧ ουκ ηθελησαν ὑπηκοοι γενεσθαι οἱ πατερες ἡμων·¹³ αλλ’ απωσαντο και εστραφησαν τη καρδια¹⁴ αυτων εις Αιγυπτον, 40 ειποντες τω Ααρων, Ἐποιησον ἡμιν θεους οἱ προπορευουσιναι ἡμων· ὁ γαρ Μωυσης οὔτος, ὃς εξηγαγεν ἡμας εκ γης Αιγυπτου—ουκ οιδαμεν τί γεγονεν αυτω’. 41 Και εμοσχοποιησαν εν ταις ἡμεραις

¹ ἕτερος || 1 ἐπ αιγυπτον [5%] 2080

² επαιδευθη || επεδευθη 1100

³ αυτους || --- 2352

⁴ υμεις 35^ο || --- [8%] 35

⁵ προς αυτον 35^ο || --- [4%] 35

⁶ υποδημα 35^ο || 1 εκ [3%] 35

⁷ κατεβην || 1 του 824

⁸ μωυσην || μωσην [15%] 1865

⁹ οφθεντος || ωφθεντος [5%] 201

¹⁰ υμων || ημων 1617

¹¹ In 35 verses 35^ο-37 were erased and re-written, now being f³⁵ without variant (it is hard to tell why it was erased). 1548 has an erasure with the correct text supplied in cramped letters.

¹² εμε || 1 αυτου ακουσεσθε [15%] 1876

¹³ 386 omits ος εδεξατο λογια ζωντα δουναι ημιν ω ουκ ηθελησαν υπηκοοι γενεσθαι οι πατερες ημων (homoioteleuton)

¹⁴ τη καρδια 35^ο || ταις καρδιαις [3%] 35

εκειναις και αιηγαγον θυσιαν τω ειδωλω, και ευφραινουντο εν τοις εργοις των χειρων αυτων. 42 Εστρεψεν δε ο Θεος και παρεδωκεν αυτους λατρευειν τη στρατια του ουρανου, καθως γεγραπται εν Βιβλω των Προφητων: 'Μη σφαγια και θυσιας προσηνεγκατε μοι εν τη ερημω ετη τεσσαρακοντα, οικος Ισραηλ? 43 Και ανελαβετε την σκηνην του Μολοχ, και το αστρον του θεου υμων, 'Ρεφφαν, τους τυπους ους εποιησατε προσκυνειν αυτοις· και μετοικιω υμας επεκεινα Βαβυλωνος.'

[a dwelling for God]

44 "'Η σκηνη του μαρτυριου ην τοις πατρασιν ημων εν τη ερημω, καθως διεταξατο ο λαλων τω Μωυση ποιησαι αυτην κατα τον τυπον ον εωρακει· 45 ην και εισηγαγον, διαδεξαμενοι οι πατερες ημων, μετα Ιησου εν τη κατασχεσει των εθνων, ων εξωσεν ο Θεος απο προσωπου των πατερων ημων εως των¹ ημερων Δαυιδ· 46 ος ευρεν χαριν ενωπιον του Θεου και ητησατο ευρειν σκηνωμα τω Θεω Ιακωβ· 47 Σολομων δε ωκοδομησεν αυτω οικον. 48 Αλλ' ουχ ο 'Υψιστος εν χειροποιητοις ναοις² κατοικει, καθως ο προφητης λεγει: 49 "Ο ουρανος μοι θρονος, η δε γη υποποδιον των ποδων μου. Ποιον οικον οικοδομησετε μοι', λεγει Κυριος, 'η τις τοπος της καταπαυσεως μου? 50 Ουχι η χειρ μου εποιησεν ταυτα παντα?'

[Stephen attacks]

51 "'Σκληροτραχηλοι και απεριτμητοι τη καρδια³ και τοις ωσιν! 'Υμεις αι τω Πνευματι τω 'Αγιω αντιπιπτετε· ως οι πατερες υμων, και υμεις. 52 Τινα των προφητων ουκ εδιωξαν οι πατερες υμων? Και απεκτειναν τους προκαταγγειλαντας περι της ελευσεως του Δικαιου, ου νυν υμεις προδοται⁴ και φονεις γεγεινησθε·⁵ 53 οιτινες ελαβετε τον νομον εις διαταγας αγγελων και ουκ εφυλαξατε!"

[Stephen is martyred]

54 Ακουοντες δε ταυτα διεπριοντο ταις καρδιαις αυτων, και εβρυχον τους οδοντας⁶ επ' αυτον. 55 'Υπαρχων δε πληρης Πνευματος 'Αγιου, ατεισας εις τον ουρανον, ειδεν δοξαν Θεου και Ιησουν εστωτα εκ δεξιων του Θεου, 56 και ειπεν, "Ιδου, θεωρω τους ουρανους ανεωγμενους και τον Υιον του Ανθρωπου εκ δεξιων εστωτα του Θεου!" 57 Κραζαντες δε φωνη μεγαλη, συνεσχον τα ωτα αυτων και ωρμησαν ομοθυμαδον επ' αυτον, 58 και εκβαλοντες εξω της πολεως, ελιθοβολουν. (Και οι μαρτυρες απεθεντο τα ιματια παρα τους ποδας νεανιου⁷ καλουμενου Σαυλου.) 59 Και ελιθοβολουν τον Στεφανον επικαλουμενον και λεγοντα, "Κυριε Ιησου, δεξαι το πνευμα μου". 60 Θεις δε τα γονατα, εκραξεν φωνη μεγαλη, "Κυριε, μη στησης αυτοις την αμαρτιαν ταυτην!" Και τουτο⁸ ειπων εκοιμηθη. (Σαυλος δε ην συνευδοκων τη αναιρεσει αυτου.)

[Under persecution the Church moves out]

8.1 Εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμος μεγας επι την εκκλησιαν την εν 'Ιεροσολυμοις· παντες δε διεσπαρησαν κατα τας χωρας της Ιουδαιας και Σαμαρειας, πλην των αποστολων. 2 (Συνεκομισαν⁹ δε τον Στεφανον ανδρες ευλαβεις και εποιησαντο κοπετον μεγαν επ' αυτω.) 3 Σαυλος δε ελυμαινετο την εκκλησιαν· κατα τους οικους εισπορευομενος,¹⁰ συρων τε ανδρας και γυναικας, παρεδιδου εις φυλακην. 4 Οι μεν ουν διασπαρευντες διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον.

[Philip's ministry]

¹ των || --- 986,1855

² ναοις 35^c || --- [5%] 35

³ τη καρδια 35^c || ταις καρδιαις [3%] 35

⁴ προδοται || προδοτε 1249 (looks funny)

⁵ γεγεινησθε 35^c || εγενεσθε [5%] 35

⁶ οδοντας || 1 αυτων 2587

⁷ νεανιου || 1 του [5%] 201,386

⁸ τουτο || τουτον 1617

⁹ συνεκομισαν || συνεκομισαντο 2466

¹⁰ εισπορευομενος || πορευομενος 1876

5 Φίλιππος δε, κατελθων εις πολιν της Σαμαρειας, εκηρυσσεν¹ αυτοις τον Χριστον· 6 προσειχον δε οι οχλοι τοις λεγομενοις υπο του Φιλιππου ομοθυμαδον, εν τω ακουειν αυτους και βλεπειν τα σημεια ᾱ εποiei. 7 Πολλων γαρ των εχοντων πνευματα ακαθαρτα βωωντα φωνη μεγαλη εξηρχετο, πολλοι δε παραλελυμενοι και χωλοι εθεραπευθησαν. 8 Και εγενετο χαρα μεγαλη εν τη πολει εκεινη!

[Simon the sorcerer]

9 Ανηρ δε τις ονοματι Σιμων προυπηρχεν εν τη πολει, μαγευων και εξιστων το εθνος της Σαμαρειας, λεγων ειναι τινα ε̄αυτον μεγαν, 10 ω̄ προσειχον, απο μικρου ε̄ως μεγαλου, λεγοντες, “Ο̄υτος εστιν η̄ δυναμις του Θεου, η̄ μεγαλη”. 11 Προσειχον δε αυτω δια το ικανω χρονω ταις μαγειαις εξεστακεναι αυτους. 12 Ο̄τε δε επιστευσαν τω Φιλιππω, ευαγγελιζομενω τα περι της βασιλειας του Θεου και του ονοματος, Ιησου Χριστου, εβαπτιζοντο, ανδρες τε² και γυναικες. 13 Ο̄ δε Σιμων και αυτος επιστευσεν, και βαπτισθεις η̄ν προσκαρτερων τω Φιλιππω· θεωρων τε³ δυναμεις⁴ και σημεια γινομενα, εξιστατο.

14 Ακουσαντες δε οι εν Ιεροσολυμοις αποστολοι οτι δεδεκται η̄ Σαμαρεια τον λογον του Θεου,⁵ απεστειλαν προς αυτους τον⁶ Πητρον και Ιωαννην, 15 ο̄τινες καταβαιντες προσηυξαντο περι αυτων, ο̄πως λαβωσιν Πνευμα Ἅγιον, 16 οῡπω γαρ η̄ν επ’ οῡδενι αυτων επιπεπτωκος· μονον δε βεβαπτισμενοι υπ̄ρχον εις το ονομα του Χριστου,⁷ Ιησου. 17 Τότε επετιθουν τας χειρας επ’ αυτους, και ελαμβανον Πνευμα Ἅγιον.

18 Θεασαμενος δε ο̄ Σιμων οτι δια της επιθεσεως των χειρων των αποστολων διδοται το Πνευμα⁸ το Ἅγιον, προσηνεγκεν αυτοις χρηματα, 19 λεγων, “Δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην, ινα ω̄ αν⁹ επιθω τας χειρας λαμβανη Πνευμα Ἅγιον”. 20 Πητρος δε ειπεν προς αυτον: “Το αργυριον σου συν σοι ειη εις απωλειαν,¹⁰ οτι την δωρεαν του Θεου ενομισας δια χρηματων κτασθαι! 21 Ουκ εστιν σοι μερις¹¹ οῡδε κληρος εν τω λογω τουτω, η̄ γαρ¹² καρδια σου ουκ εστιν ευθεια εναντιον του Θεου. 22 Μετανοησον ουν απο της κακιας σου ταυτης και δεηθητι του Θεου, ει αρα αφεθησεται σοι η̄ επινοια της καρδιας σου· 23 εις γαρ χολην¹³ πικριας και συνδεσμον αδικιας ο̄ρω σε οντα.” 24 Αποκριθεις δε ο̄ Σιμων ειπεν, “Δεηθητε ῡμεις υπ̄ερ εμου¹⁴ προς τον Κυριον, ο̄πως μη̄δεν επελθη¹⁵ επ’ εμε ω̄ν ειρηκατε!”

25 Ο̄ι μεν ουν διαμαρτυραμενοι και λαλησαντες τον λογον¹⁶ του Κυριου, υπ̄εστρεψαν εις Ιερουσαλημ· πολλας τε κωμας των Σαμαρειτων ευηγγελισαντο.

[The Ethiopian treasurer]

26 Αγγελος δε Κυριου ελαλησεν προς Φιλιππον,¹⁷ λεγων, “Αναστηθι και πορευου κατα μεσημβριαν επι την ο̄δον την καταβαινουσαν¹⁸ απο Ιερουσαλημ εις Γαζαν· αυτη εστιν ερημος”. 27 Και αναστας επορευθη· και ιδου, ανηρ Αιθιοψ, ευνουχος, δυναστης Κανδακης¹⁹ της βασιλισσης Αιθιοπων, ο̄ς η̄ν επι πασης της γαζης αυτης, ο̄ς εληλυθει προσκυνησων εις

¹ εκηρυσσεν || εκηρυσεν 2466

² τε || --- 1876

³ τε || δε 444

⁴ δυναμεις 35^c || 1 μεγαλας 35 (probably)

⁵ η̄ σαμαρεια τον λογον του θεου || ~ 345612 1761

⁶ τον 35^c || --- [7%] 35

⁷ χριστου || κυριου [60%] 201

⁸ το πνευμα || --- 1897

⁹ αν || εαν 386

¹⁰ ειη εις απωλειαν || ~ 231 2466

¹¹ μερις || μερος 1548

¹² γαρ || δε 444

¹³ χολην || σχολην 1548

¹⁴ υπ̄ερ εμου || --- 2352

¹⁵ επελθη || επελθοι 444

¹⁶ λογον || λογου 2466

¹⁷ φιλιππον || φιλιπον 1876

¹⁸ καταβαινουσαν || αναβαινουσαν 1876

¹⁹ κανδακης || κανδακη 2466

Ἱερουσαλημ 28—ἦν τε ὑποστρεφῶν καὶ καθημένος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ, καὶ¹ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαϊαν. 29 Εἶπεν δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλιππῷ, “Προσελθε καὶ κολληθήτι τῷ ἄρματι τούτῳ”. 30 Προσδραμῶν δὲ ὁ Φιλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινωσκόντος τὸν προφήτην Ἡσαϊαν, καὶ εἶπεν, “Ἄρα γέ γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις?” 31 Ὁ δὲ² εἶπεν, “Πῶς γὰρ ἀνδραμιμν, εἰ μὴ τις ὀδήγησέ με?” Παρεκάλεσεν τε τὸν Φιλιππον ἀναβάντα καθίσειν σὺν αὐτῷ.

32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς Γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη: “Ὡς προβατὸν ἐπὶ σφαγῆν ἤχθη· καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἀφῶνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; Ὅτι αἰρεταὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.” 34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλιππῷ εἶπεν, “Δεομαι σοῦ, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τούτο, περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τίνος?” 35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φιλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γραφῆς ταυτῆς, εὐηγγελισατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.

36 Ὡς δὲ ἐπορευόντο κατὰ τὴν ὁδὸν ἤλθον ἐπὶ τὴν ὕδωρ, καὶ φησὶν ὁ εὐνοῦχος: “Ἴδου, ὕδωρ! Τί κωλύει με βαπτισθῆναι?” 38 Καὶ ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα, καὶ κατεβῆσαν ἀμφοτέροι ἐπὶ τὸ ὕδωρ, ὃ τὸν Φιλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβαπτίσεν αὐτὸν. 39 Ὅτε δὲ ἀνεβῆσαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἤρπασεν τὸν Φιλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκετι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορευέτο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.

40 Φιλιππος δὲ εὗρεθῆ ἐν Ἀζῳτον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πασὰς ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς³ Καισαρείαν.

[Saul of Tarsus]

9.1 Ὁ δὲ Σαυλός, ἐτι ἐμπνεῶν ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεὶ, 2 ἤτησατο παρ’ αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως εἰν τινὰς εὐρῆ τῆς Ὁδοῦ οὐτάς, ἀνδράς τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγαγῆ εἰς Ἱερουσαλημ.

[Jesus chooses Saul]

3 Ἐν δὲ τῷ πορευέσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξειν τὴν Δαμασκῶν, καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· 4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λεγούσαν αὐτῷ, “Σαουλ, Σαουλ, τί με διώκεις?” 5 Εἶπεν δὲ, “Τίς εἶ, Κύριε?” Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν, “Ἐγὼ εἰμι⁴ Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις· 6 ἀλλὰ ἀναστήθι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοὶ τί σε δεῖ ποιεῖν”. 7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδευόντες αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐνεοί,⁵ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μὴδὲνα δὲ θεωροῦντες. 8 Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαυλὸς ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδὲνα εἰσέβλεπεν· χεῖραγωγούντες δὲ αὐτὸν εἰσηγάγον εἰς Δαμασκὸν. 9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἐφαγεν οὐδὲ ἐπιεν.

[Ananias sent to Saul]

10 Ἦν δὲ τινὲς μαθητῆς ἐν Δαμασκῶ⁶ ὀνοματι Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὄραματι, “Ἀνανία!” Ὁ δὲ εἶπεν, “Ἴδου ἐγώ, Κύριε”. 11 Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτὸν: “Ἀναστάς πορευθήτι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθείαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰουδα Σαυλὸν ὀνοματι, Ἐρσεα: ἰδοὺ γὰρ προσεῦχεται, 12 καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι ἄνδρα Ἀνανίαν ὀνοματι εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλεψῆ.” 13 Ἀπεκριθῆ δὲ Ἀνανίας: “Κύριε, ἀκηκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλημ. 14 Καὶ ὥδε ἐχει ἐξουσίαν⁷ παρὰ τῶν ἀρχιερέων δεῖσαι πάντας τοὺς ἐπικαλούμενους τὸ ὄνομα σου.” 15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος: “Πορευου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστασαῖν τὸ ὄνομα μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλείων, υἱῶν τε

¹ καὶ || --- [60%] 1761

² ο δε || καὶ 201

³ εἰς || 1 τὴν 1876

⁴ εἰμι || 1 ο 444

⁵ ἐνεοί 35:2466° || ἐννεοί [60%] 35,141°,386,394,928,986,1249,1482,1548,1761,1855,2466,2587

⁶ ἐν δαμασκῶ || --- 141

⁷ ἐχει ἐξουσίαν || ~ 21 986

Ισραηλ· 16 εγω γαρ ὑποδειξω αυτω ὅσα δει αυτον¹ ὑπερ του ονοματος μου παθειν.”

17 Απηλθεν δε Ανανιας και εισηλθεν εις την οικιαν, και επιθεις επ’ αυτον τας χειρας ειπεν, “Σαουλ αδελφε, ὁ Κυριος απεσταλκεν με, ὁ οφθεις σοι εν τη ὁδω ἡ ηρχου, ὅπως αναβλεψης και πλησθης² Πνευματος Ἁγίου”. 18 Και ευθεως απεπεσον απο των οφθαλμων αυτου ὡσει λεπιδες, ανεβλεψεν τε παραχρημα· και αναστας εβαπτισθη, 19 και λαβων τροφην ενισχυσεν. Εγενετο δε ὁ Σαυλος³ μετα των εν Δαμασκω μαθητων ἡμερας τινας.

[Saul starts preaching]

20 Και ευθεως εν ταις συναγωγαῖς εκηρυσσεν τον Ιησουν, ὅτι οὗτος εστιν ὁ Υἱος του Θεου. 21 Εξιستانτο δε παντες οἱ ακουοντες και ελεγον: “Ουχ οὗτος εστιν ὁ πορθησας, εν Ἱερουσαλημ, τους επικαλουμενους το ονομα τουτο? Και ὡδε εις τουτο εληλυθεν, ινα δεδεμενους αυτους αγαγη⁴ επι τους αρχιερεῖς.” 22 Σαυλος δε μαλλον ενεδυναμυτο και συνεχυεν τους Ιουδαιους τους κατοικουντας εν Δαμασκω, συμβιβαζων ὅτι οὗτος εστιν ὁ Χριστος.

[Saul escapes death]

23 Ὡς δε πληρουντο ἡμεραι ικαναι, συνεβουλευσαντο οἱ Ιουδαιοι ανελιν αυτον· 24 εγνωσθη δε τω Σαυλω ἡ επιβουλη αυτων. Παρητηρον τε τας πυλας ἡμερας τε και νυκτος, ὅπως αυτον ανελωσιν· 25 λαβοντες δε αυτον οἱ μαθηται⁵ νυκτος, καθηκαν δια του τειχους, χαλασαντες εν σπυριδι.

[Barnabas vouches for Saul]

26 Παραγενομενος δε ὁ Σαυλος εν Ἱερουσαλημ, επειρατο κολλασθαι τοις μαθηταις· και παντες εφοβουντο αυτον, μη πιστευοντες ὅτι εστιν μαθητης. 27 Βαρναβας δε επιλαβομενος αυτον ηγαγεν προς τους αποστολους, και διηγησατο αυτοις πως εν τη ὁδω ειδεν τον Κυριον, και ὅτι ελαλησεν αυτω, και πως εν Δαμασκω επαρρησιασατο εν τω ονοματι του Κυριου Ιησου. 28 Και ἦν μετ’ αυτων εισπορευομενος και εκπορευομενος εν Ἱερουσαλημ, και παρρησιαζομενος εν τω ονοματι του⁶ Ιησου. 29 Ελαλει τε και συνεζητει προς τους Ἑλλημιστας· οἱ δε επεχειρουν ανελιν αυτον. 30 Επιγνοντες δε οἱ αδελφοι, κατηγαγον αυτον εις Καισαρειαν και εξαπεστειλαν⁷ εις Ταρσον.

[A brief respite]

31 Αἱ μιν ουν εκκλησiai καθ’ ὄλης της Ιουδαιας και Γαλιλαιας, και Σαμαρειας, ειχον ειρηνην οικοδομουμεναι· και πορευομεναι τω φοβῳ του Κυριου και τη παρακλησει του Ἁγίου Πνευματος ἐπληθυνοντο.⁸

[Peter's ministry]

32 Εγενετο δε, Πετρον διερχομενον δια παντων, κατελθειν και προς τους ἁγιους τους κατοικουντας Λυδδαν.

[Peter heals Aeneas]

33 Εὔρεν δε εκει ανθρωπον τινα Αινεαν ονοματι εξ ετων οκτω κατακειμενον επι κραββατω, ὃς ἦν παραλελυμενος. 34 Και ειπεν αυτω ὁ Πετρος: “Αινεα, ιαται σε Ιησους ὁ⁹ Χριστος. Αναστηθι και στρωσον σεαυτω!” Και ευθεως ανεστη! 35 Και ειδον αυτον παντες οἱ κατοικουντες Λυδδαν και τον Ασσαρωνα,¹⁰ οἱτινες επεστρεψαν¹¹ επι τον Κυριον.

[Peter raises Dorcas]

36 Εν Ιοπη δε τις ἦν μαθητρια ονοματι Ταβηθα, ἡ διερμηνευομενη λεγεται Δορκας· αὕτη ἦν πληρης αγαθων εργαων και ελεημοσυνων ὧν εποιει. 37 Εγενετο δε εν ταις ἡμεραις

¹ αυτον || --- 204

² πλησθης || πλησθεις 1503,1548

³ ο σαυλος 35^c || --- [6%] 35

⁴ αυτους αγαγη 1732^c || ~ 21 1732

⁵ αυτον οι μαθηται || ~ 231 (3%) 1548

⁶ του || --- 386

⁷ εξαπεστειλαν || 1 αυτον [70%] 2466

⁸ ἐπληθυνοντο 35^c || ἐπληθυνετο (9.3%) 35

⁹ ο || --- [2%] 1876

¹⁰ ασσαρωνα || σαρωναν [5%] 1548

¹¹ επεστρεψαν || επιστρεψαν 204

εκείναις ασθηνήσασαν αυτήν αποθανείν· λουσάντες δε αυτήν εθήκαν εν τω ὑπέρω. 38 Εγγύς δε ούσης Λυδδης τη Ιοππη, οί μαθηται, ακουσαντες ότι Πετρος εστιν εν αυτη, απεστειλαν προς αυτον παρακαλουντες μη οκνησαι διελθειν ἕως αυτων. 39 Αναστας δε Πετρος συνήλθεν αυτοις· ὄν παραγενομενον ανηγαγον εις το ὑπέρωον, και παρεστησαν αυτω πασαι αἱ χηραι κλαιουσαι και επιδεικνυμεναι χιτωνας και ἱματια ὅσα εποιει μετ' αυτων ουσα ἡ Δορκας. 40 Εκβαλων δε εξω παντας, ὁ Πετρος θεις τα γονατα προσηυξατο, και επιστρεψας προς το σωμα ειπεν, “Ταβηθα, αναστηθι!” Ἡ δε ηνοιξεν τους οφθαλμους αυτης, και ιδουσα τον Πετρον ανεκαθισεν. 41 Δους δε αυτη χειρα ανεστησεν αυτην, φωνησας δε τους ἄγιους και τας χηρας παρεστησεν αυτην ζωσαν. 42 Γνωστον δε εγενετο καθ' ὅλης της Ιοππης, και πολλοι επιστευσαν επι τον Κυριον. 43 Εγενετο δε αυτον ἡμερας ἱκανας μειναι εν Ιοππη παρα τινι Σιμωνι, βυρσει.

[The case of Cornelius]

10.1 Ανηρ δε τις ἦν εν Καισαρεια ονοματι Κορινηλιος, ἑκατονταρχης εκ σπειρας της καλουμενης Ιταλικης, 2 ευσεβης και φοβουμενος τον Θεον συν παντι τω οικω αυτου, ποιων τε ελεημοσυνας πολλας τω λαω και δεομενος του Θεου δια παντος. 3 Ειδεν εν ὄραματι φανερωσ, ὡσει¹ ὠραν ενατην² της ἡμερας, αγγελον του³ Θεου εισελθοντα προς αυτον και ειποντα αυτω, “Κορινηλιε!” 4 Ὁ δε, ατεισας αυτω και εμφοβος γενομενος, ειπεν, “Τι εστιν, Κυριε?” Ειπεν δε αυτω: “Αἱ προσευχαι σου και αἱ ελεημοσυναι σου ανεβησαν εις μνημοσυνον ενωπιον του Θεου. 5 Και νυν πεμψον εις Ιοππην ανδρας και μεταπεμψαι Σιμωνια, ὃς επικαλειται Πετρος· 6 ὁυτος ξενιζεται παρα τινι Σιμωνι, βυρσει, ὃ εστιν οικια παρα θαλασσαν.” 7 Ὡς δε απηλθεν ὁ αγγελος ὁ λαλων τω Κορινηλιω,⁴ φωνησας δυο των οικετων αυτου και στρατιωτην ευσεβη των προσκαρτερουντων αυτω, 8 και εξηγησαμενος αυτοις ἅπαντα απεστειλεν αυτοις εις την Ιοππην.⁵

[God prepares Peter]

9 Τη δε επαυριον, ὁδοιπορουντων εκεινων και τη πολει εγγιζοντων, ανεβη Πετρος επι το δωμα προσευξασθαι περι ὠραν ἑκτην. 10 Εγενετο δε προσπεινος και ηθελεν⁶ γευσασθαι· παρασκευαζοντων δε εκεινων, επεπεσεν επ' αυτον εκστασις, 11 και θεωρει τον ουρανον ανεωγμενον, και καταβαινον επ' αυτον σκευος τι ὡς οθονην μεγαλην—τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον,⁷ και καθιεμενον επι της γης—12 εν ᾧ ὑπρηχεν παντα τα τετραποδα της γης (και τα θηρια και τα ἔρπετα) και τα πετεινα του ουρανου. 13 Και εγενετο φωνη προς αυτον, “Αναστας, Πετρε, θυσον και φαγε!” 14 Ὁ δε Πετρος ειπεν: “Μηδαμως, Κυριε! Ὅτι ουδεποτε εφαγον παν κοινον ἢ ακαθαρτον!” 15 Και φωνη παλιν εκ δευτερου προς αυτον, “Ἄ ὁ Θεος εκαθαρισεν, συ μη κοινου!” 16 Τουτο δε εγενετο επι τρις,⁸ και παλιν ανεληφθη το σκευος εις τον ουρανον.

[the messengers arrive]

17 Ὡς δε εν ἑαυτω διηπορει ὁ Πετρος τί αν ειη το ὄραμα ὃ ειδεν, και ιδου, οἱ ανδρες οἱ απεσταλμενοι ὑπο του⁹ Κορινηλιου, διερωτησαντες την οικιαν¹⁰ Σιμωνος, επεστησαν επι τον πυλωνα, 18 και φωνησαντες επυνθανοντο ει Σιμων, ὁ επικαλουμενος Πετρος, ειθαδε ξενιζεται. 19 Του δε Πετρου διενθυμουμενου περι του ὄραματος ειπεν αυτω το Πνευμα: “Ἴδου, ανδρες¹¹ ζητουσιν σε· 20 αλλα αναστας καταβηθι, και πορευου συν αυτοις μηδεν

¹ ὡσει || περι 386 || ὡς περι 2080

² ενατην 35° || ενατην [35%] 35,394,928,986,1249,1482,1855

³ του || --- 986

⁴ κορινηλιω || κορινηλιω 1617

⁵ ιοππην || ιοπην 1075

⁶ ηθελεν || ειθελε 1617

⁷ τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον || --- 444

⁸ τρις 201° || τρεις [25%] 201,1876,2352

⁹ του || --- 2466

¹⁰ οικιαν 35° || 1 του [8%] 35

¹¹ ανδρες || 1 τρης 1865°,2080° (both later hand)

διακρινομενος, διοτι¹ εγω απεσταλκα αυτους.” 21 Καταβας δε Πητρος προς τους ανδρας, ειπεν: “Ιδου,² εγω ειμι ὄν ζητειτε. Τίς ἡ αιτια δι’ ἣν παρεστε?” 22 Οἱ δε ειπον: “Κορινηλιος, ἑκατονταρχης, ανηρ δικαιος και φοβουμενος τον Θεον, μαρτυρουμενος τε ὑπο ὄλου του εθνους των Ιουδαιων, εχρηματισθη ὑπο αγγελου μεταπεμψασθαι σε εις τον οικον αυτου και ακουσαι ῥηματα παρα σου.” 23 Εισκαλεσαμενος ουν αυτους εξενισεν.

[on to Caesarea]

Τη δε επαυριον ὁ Πητρος εξηλθεν συν αυτοις, και τινες των αδελφων των απο Ιοπηης συνηλθον αυτω· 24 και τη επαυριον εισηλθον³ εις την⁴ Καισαρειαν. Ὁ δε Κορινηλιος ἦν προσδοκων αυτους, συγκαλεσαμενος τους συγγενεις αυτου και τους αναγκαιους φιλους. 25 Ὡς δε εγενετο του εισελθειν τον Πητρον, συναντησας αυτω ὁ Κορινηλιος, πεσων επι τους ποδας προσεκυνησεν. 26 Ὁ δε Πητρος ηγειρεν αυτον, λεγων: “Αναστηθι! Καγω αυτος ανθρωπος ειμι.” 27 Και συνομιλων αυτω εισηλθεν, και εὑρισκει συνεληλυθοτας πολλους. 28 Εφη τε προς αυτους: “Ὑμεις επιστασθε ὡς αθεμιτον εστιν ανδρι Ιουδαιω κολλασθαι ἢ προσερχεσθαι αλλοφυλω· και εμοι ὁ Θεος εδειξεν μηδενα κοινον ἢ ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον. 29 Διο⁵ και αναντιρρητως⁶ ηλθον μεταπεμφθεις.⁷ Πυιθανομαι ουν, τῖνι λογω μετεπεμψασθε με?”

30 Και ὁ Κορινηλιος εφη: “Απο τεταρτης ἡμερας μεχρι ταυτης της ὥρας ημην νηστευων· και την ενατην⁸ ὥραν προσευχομενος εν τω οικω μου, και ιδου, ανηρ εστη ενωπιον μου εν εσθητι λαμπρα 31 και φησιν: ‘Κορινηλιε, εισηκουσθη σου ἢ προσευχη και αἰ ελεημοσυναι σου εμνησθησαν ενωπιον του Θεου. 32 Πεμφον ουν εις Ιοπηην και μετακαλεσαι Σιμωνα, ὃς επικαλειται Πητρος. Οὗτος ξενιζεται εν οικια Σιμωνος,⁹ βυρσεως, παρα θαλασσαν· ὃς παραγενομενος λαλησει σοι.’¹⁰ 33 Εξ αυτης ουν επεμψα προς σε, συ τε καλως εποιησας παραγενομενος. Νυν ουν, παντες ἡμεις ενωπιον του Θεου παρεσμεν ακουσαι παντα τα προστεταγμενα σοι ὑπο του Θεου.”

[Peter preaches]

34 Ανοιξας δε Πητρος το στομα ειπεν: “Επ’ αληθειας καταλαμβανομαι ὅτι ουκ εστιν προσωποληπτης ὁ Θεος, 35 αλλ’ εν παντι εθνει ὁ φοβουμενος αυτον και εργαζομενος δικαιοσυνην δεκτος αυτω εστιν. 36 Τον λογον ὄν απεστειλεν τοις υἱοις Ισραηλ, ευαγγελιζομενος ειρηνην δια Ιησου Χριστου—οὗτος εστιν παντων Κυριος—37 ὑμεις οιδατε, το γενομενον ῥημα καθ’ ὄλης της Ιουδαιας, αρξαμενον απο της Γαλιλαιας, μετα το βαπτισμα, ὃ εκηρυξεν¹¹ Ιωαννης: 38 Ιησουν τον απο Ναζαρετ, ὡς εχρισεν αυτον ὁ Θεος Πνευματι Ἁγίω και δυναμει, ὃς διηλθεν ευεργετων και ιωμενος παντας τους καταδυναστευομενους ὑπο του διαβολου, ὅτι ὁ Θεος ἦν μετ’ αυτου 39—και ἡμεις εσμεν¹² μαρτυρες παντων ὧν εποιησεν, εν τε τη χωρα των Ιουδαιων και εν Ἱερουσαλημ—ὄν και ανειλον, κρεμασαντες επι ξυλου. 40 Τουτον ὁ Θεος ηγειρεν τη τριτη ἡμερα, και εδωκεν αυτον εμφανη γενεσθαι, 41 ου παντι τω λαω, αλλα μαρτυσιν τοις προκεχειροτονημενοις ὑπο του¹³ Θεου, ἡμιν, οἵτινες συνεφαγομεν και συνεπιομεν αυτω μετα το αναστηναι αυτον εκ νεκρων. 42 Και παρηγγειλεν ἡμιν κηρυξαι τω λαω, και διαμαρτυρασθαι ὅτι αυτος εστιν ὁ ὠρισμενος ὑπο του Θεου Κριτης ζωντων και νεκρων. 43 Τουτω παντες οἱ προφηται μαρτυρουσιν, αφεσιν ἁμαρτιων λαβειν δια του ονοματος αυτου παντα τον πιστευοντα εις αυτον.”

[the Holy Spirit falls]

¹ διοτι || οτι [10%] 201

² ιδου || --- 986

³ εισηλθον || εισηλθεν [2%] 204

⁴ την || --- 986

⁵ διο || --- 986

⁶ αναντιρρητως || ανανταρρητως 1876

⁷ μεταπεμφθεις || μεταπεμφεις 2466

⁸ ενατην 35° || εννατην [35%] 35,928,986,1249,1482,1855

⁹ σιμωνος || 1 τινος 2080

¹⁰ ος παραγενομενος λαλησει σοι || --- (4.6%) 1761

¹¹ εκηρυξεν || 1 ο 986

¹² εσμεν 35° || --- [4%] 35

¹³ του || --- 986

44 Ἐτι λαλουντος του Πητρου τα ῥήματα ταυτα, επεπεσεν το Πνευμα το Ἅγιον επι παντας τους ακουοντας τον λογον. 45 Και εξεστησαν οἱ εκ περιτομης πιστοι ὅσοι συνηλθον τω Πητρω, ὅτι και επι τα εθνη ἢ δωρεα του Ἅγιου Πνευματος εκκεχυται· 46 ηκουον γαρ αυτων λαλουντων γλωσσαις και μεγαλυνοντων τον Θεον. Τότε απεκριθη ὁ Πητρος: 47 “Μητι το ὕδωρ κωλυσαι δυναται τις του μη βαπτισθηναι τουτους οἰτινες το Πνευμα το Ἅγιον ελαβον ως και ἡμεεις?” 48 Προσεταξεν τε αυτους βαπτισθηναι εν τω ονοματι του Κυριου Ἰησου. Τότε ηρωτησαν αυτον επιμειναι ἡμερας τινας.

[Peter has to explain]

11.1 Ηκουσαν δε οἱ αποστολοι και οἱ αδελφοι οἱ οντες κατα την Ιουδαιαν ὅτι και τα εθνη εδεξαντο τον λογον του Θεου. 2 Και ὅτε ανεβη Πητρος εις Ἱεροσολυμα, διεκρινοντο προς αυτον οἱ εκ περιτομης, 3 λεγοντες ὅτι “Εισηλθες προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας και συνεφαγες αυτοις!”

4 Αρξάμενος δε ὁ¹ Πητρος εξετιθετο αυτοις καθεξῆς λεγων: 5 “Ἐγω ημην εν² πολει Ιοπηη προσευχομενος, και ειδον εν εκστασει ὄραμα: καταβαινον σκευος τι ὡς οθονην μεγαλην, τεσσαρσιν αρχαις καθιεμενην, εκ του ουρανου, και ηλθεν αχρις εμου· 6 εις ἦν ατεινισας κατενοουν και ειδον τα τετραποδα της γης—και τα θηρια και τα ἔρπετα—και τα πετεινα του ουρανου. 7 Ηκουσα δε φωνης λεγουσης³ μοι, Ἴναστας, Πητρε, θυσον και φαγε!” 8 Ειπον δε: Ἴμηδαμως, Κυριε! Ὅτι παν κοινον ἢ ακαθαρτον ουδεποτε εισηλθεν εις το στομα μου!” 9 Απεκριθη δε μοι εκ δευτερου φωνη⁴ εκ του ουρανου, “Ἄ ὁ Θεος εκαθαρισεν συ μη κοινου”. 10 Τουτο δε εγενετο επι τρις, και παλιν ανεσπασθη ἅπαντα εις τον ουρανον. 11 Και ιδου, εξαυτης τρεις ανδρες επεστησαν επι την οικιαν εν ἡ ἡμην, απεσταλμενοι απο Καισαρειας προς με. 12 Ειπεν δε μοι το Πνευμα συνελθειν αυτοις, μηδεν διακρινομενον. Ηλθον δε συν εμοι και οἱ ἕξ αδελφοι οὔτοι, και εισηλθομεν εις τον οικον του ανδρος. 13 Απηγγειλεν δε ἡμιν πως ειδεν τον αγγελου⁵ εν τω οικω αυτου σταθεντα και ειποντα αυτω, Ἴποστειλον εις Ιοπηην και μεταπεμψαι⁶ Σιμωνα, τον επικαλουμενον Πητρον, 14 ὃς λαλησει ῥήματα προς σε εν οἷς σωθησῃ συ και πας ὁ οikos σου”. 15 Εν δε τω⁷ αρξασθαι με λαλειν, επεπεσεν το Πνευμα το Ἅγιον επ’ αυτους,⁸ ὡσπερ και εφ’ ἡμας εν αρχη. 16 Εμνησθην δε του ῥήματος του Κυριου, ὡς ελεγεν οτι Ἴωαννης μεν εβαπτισεν ὕδατι, ὑμεεις δε βαπτισθησεσθε εν Πνευματι Ἅγιω”. 17 Ει ουν την ισην δωρεαν εδωκεν αυτοις ὁ Θεος ὡς και ἡμιν πιστευσασιν επι τον Κυριον Ἰησουν, εγω τίς ημην δυνατος κωλυσαι τον Θεον?” 18 Ακουσαντες δε ταυτα ἡσυχασαν και εδοξάζον⁹ τον Θεον,¹⁰ λεγοντες, “Αραγε και τοις εθνεσιν ὁ Θεος την μετανοιαν εδωκεν¹¹ εις ζωνη!”

[Enter Barnabas]

19 Οἱ μεν ουν διασπαρευτες απο της θλιψεως της γενομενης επι Στεφανω διηλθον ἕως Φοινικης και Κυπρου και Αντιοχειας, μηδενι λαλουντες τον λογον ει μη μονον Ιουδαιοις. 20 Ησαν δε τινες εξ αυτων, ανδρες Κυπριοι και Κυρηναιοι,¹² οἰτινες εισελθοντες εις Αντιοχειαν ελαλουν προς τους Ἑλληνιστας, ευαγγελιζομενοι τον Κυριον Ἰησουν. 21 Και ἦν χειρ Κυριου μετ’ αυτων, πολυς τε αριθμος πιστευσας επεστρεψεν επι τον Κυριον.¹³ 22 Ηκουσθη δε ὁ λογος εις τα ωτα της εκκλησιας της εν Ἱεροσολυμοις περι αυτων, και

¹ ο 35^c || --- [5%] 35

² εν || 1 τη 1876

³ λεγουσης || λεγουση 201

⁴ εκ δευτερου φωνη || ~ 312 [80%] 394,928,986,1249,1482,1855

⁵ αγγελου || 1 του θεου 2080^c

⁶ μεταπεμψαι || μετακαλεσαι 2587

⁷ τω || --- 1897

⁸ το πνευμα το αγιον επ αυτους || ~ 561234 2466

⁹ εδοξάζον || εδοξασαν [10%] 201

¹⁰ ακουσαντες δε ταυτα ησυχασαν και εδοξάζον τον θεον || --- 1897 (obvious homoioteleuton—a whole line)

¹¹ ο θεος την μετανοιαν εδωκεν || ~ 51234 1761

¹² κυρηναιοι || κηρηναιοι 1617

¹³ κυριον || 1 ιησουν 394

εξαπεστειλαν Βαρναβαν διελθειν εως Αντιοχειας· 23 ὃς παραγενομενος και ιδων την χαριν του Θεου εχαρη, και παρεκαλει παντας τη προθεσει της καρδιας προσμενειν τω Κυριω 24 (ὅτι ἦν ἀνηρ ἀγαθος και πλήρης Πνευματος Ἁγίου και πιστεως).¹ Και προσετεθη οχλος ἱκανος τω Κυριω.

25 Εξήλθεν δε εις Ταρσον ὁ Βαρναβας ἀναζητησαι Σαυλον, 26 και εὗρων ἠγάγεν εις² Αντιοχειαν. Εγένετο δε αυτους ενιαυτον ὅλον συναχθηται³ τη εκκλησια και διδασξαι οχλον ἱκανον. Χρηματισαι τε πρωτον εν Αντιοχεια τους μαθητας Χριστιανους.

[Enter Agabos]

27 Εν ταυταις δε ταις ἡμεραις, κατηλθον απο Ἱεροσολυμων προφηται εις Αντιοχειαν. 28 Αναστας δε⁴ εἰς ἐξ αυτων ονοματι Αγαβος, εσημανεν δια του Πνευματος λιμον μεγαν μελλειν⁵ εσεσθαι ἐφ' ὄλην την οικουμενην (ὁστις⁶ και εγενετο ἐπι Κλαυδιου Καισαρος). 29 Ὡν δε μαθητων, καθως ευπορειτο⁷ τις, ὠρισαν ἕκαστος αυτων εις διακονιαν πεμψαι τοις κατοικουσιν εν τη Ιουδαια ἀδελφοις· 30 ὃ και ἐποιησαν ἀποστειλαντες προς τους πρεσβυτερους δια χειρος Βαρναβα και Σαυλου.

[Enter Herod]

12.1 Κατ' ἐκεινον δε τον καιρον, ἐπεβαλεν Ἡρωδης ὁ βασιλευς τας χειρας κακωσαι τινας των απο της εκκλησιας. 2 Ἀνειλεν δε⁸ Ἰακωβον, τον ἀδελφον Ἰωαννου, μαχαιρα. 3 Και ιδων ὅτι ἀρεστον εστιν τοις Ιουδαιοις, προσεθετο συλλαβειν και Πετρον (ἦσαν δε αἱ ἡμεραι των ἀζυμων) 4—ὃν και πιασας εθετο εις φυλακην, παραδους τεσσαρσιν τετραδιοις στρατιωτων φυλασσειν αυτον, βουλομενος μετα το Πασχα ἀναγαγειν⁹ αυτον τω λαω.

[Enter angel]

5 Ὁ μὲν οὖν Πετρος ετηρειτο εν τη φυλακη, προσευχη δε ἦν ἐκτενης γινομενη ὑπο της εκκλησιας προς τον Θεον ὑπερ αυτου. 6 Ὅτε δε ἐμελλεν προαγειν αυτον ὁ Ἡρωδης, τη νυκτι ἐκεινη ἦν ὁ Πετρος κοιμωμενος μεταξυ δυο στρατιωτων, δεδεμενος ἀλυσεσιν δυσιν, φυλακες τε προ της θυρας ετηρουν την φυλακην. 7 Και ιδου, ἀγγελος Κυριου ἐπεστη, και φως ἐλαμψεν εν τω οικηματι· παταξας δε την πλευραν του Πετρου, ἠγειρεν αυτον λεγων, “Ἀναστα εν ταχει!”, και ἐξεπεσον¹⁰ αυτου αἱ ἀλυσεις εκ των χειρων. 8 Εἶπεν τε ὁ ἀγγελος προς αυτον, “Περιζωσαι και ὑποδησαι¹¹ τα σανδαλια σου”. Ἐποιησεν δε οὕτως.¹² Και λεγει αυτω, “Περιβαλου το ἱματιον σου και ἀκολουθει μοι”. 9 Και ἐξελθων ἠκολουθει αυτω, και οὐκ ἤδει ὅτι ἀληθες εστιν το γινομενον δια του ἀγγελου· εδοκει δε ὄραμα βλεπειν. 10 Διελθοντες δε πρωτην φυλακην και δευτερην, ἦλθον ἐπι την πυλην την σιδηραν την φερουσαν εις την πολιν, ἣτις αυτοματη ἠνοιχθη αυτοις· και ἐξελθοντες προηλθον¹³ ῥυμην μιαν, και ευθεως ἀπεστη ὁ ἀγγελος ἀπ' αυτου.

[Enter Rhoda]

11 Και ὁ Πετρος, γενομενος εν ἑαυτω, εἶπεν, “Ἦν οἶδα ἀληθως ὅτι εξαπεστειλεν Κυριος τον ἀγγελον αυτου και ἐξείλετο με εκ χειρος Ἡρωδου και πασης της προσδοκίας του λαου των Ιουδαιων”. 12 Συνιδων τε¹⁴ ἦλθεν ἐπι την οικιαν Μαρίας, της¹⁵ μητρος Ἰωαννου

¹ και πλήρης πνευματος αγιου και πιστεως || --- 1761

² εις || 1 την 444

³ συναχθηται 35^c || 1 εν [30%] 35,141,204,394,444,928,986,1249,1482,1732,1761,1855,1876,1897,2080,2554,2587

⁴ δε 1897^c || --- 1897

⁵ μελλειν 35^c || --- 35,386,394

⁶ οστις || οστι 986

⁷ ευπορειτο || ηυπορειτο [40%] 201

⁸ 1482 is missing 12:2-10.

⁹ ἀναγαγειν || ἀγαγειν 394,928,986,1249,1855

¹⁰ ἐξεπεσον 201^c || ἐξεπεσων 201 (apparently)

¹¹ υποδησαι || υποδυσαι 2723 (changes the verb, υποδεω → υποδυω)

¹² ουτως || ουτω [20%] 204

¹³ προηλθον || προσηλθον 1548

¹⁴ τε || δε [15%] 1876

¹⁵ της || --- 394

(του επικαλουμενου Μαρκου), οἱ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμενοι¹ και προσευχομενοι. 13 Κρουσαντος² δε του Πητρου την θυραν του πυλωνος, προσηλθεν παιδισκη ὑπακουσαι, ονοματι Ῥοδη. 14 Και επιγνουσα την φωνην του Πητρου, απο της χαρας ουκ ηνοιξεν³ τον πυλωνα, εισδραμουσα δε απηγγειλεν⁴ ἔσταναι τον Πητρον προ του πυλωνος! 15 Οἱ δε προς αυτην ειπον, “Μαινη!” Ἡ δε διισχυριζετο οὕτως εχειν. Οἱ δε ελεγον, “Ὁ αγγελος αυτου εστιν”.⁵ 16 Ὁ δε Πητρος επεμενε κρουων· ανοιξαντες δε ειδον αυτον και εξεστησαν. 17 Κατασεισας δε αυτοις τη χειρι σιγαν, διηγησατο αυτοις πως ὁ Κυριος αυτον εξηγαγεν εκ⁶ της φυλακης. Ειπεν δε, “Απαγγειλατε Ιακωβω και τοις αδελφοις ταυτα”. Και εξελθων επορευθη εις ἕτερον τοπον.

[Poor guards]

18 Γενομενης δε ἡμερας, ἦν παραχος ουκ ολιγος εν τοις στρατιωταις, τί αρα ὁ Πητρος εγενετο! 19 Ἡρωδης δε, επιζητησας αυτον και μη εὑρων, ανακρινας τους φυλακας, εκελευσεν απαχθηναι. Και κατελθων απο της Ιουδαιας εις την Καισαρειαν διετριβεν.

[Herod gets his ‘comeupance’]

20 Ἦν δε ὁ Ἡρωδης θυμομαχων Τυριοις και Σιδωνιοις· ὁμοθυμαδον τε παρησαν προς αυτον, και πεισαντες Βλαστον, τον επι του κοιτωνος του βασιλεως, ητουντο ειρηνην, δια το τρεφεσθαι αυτων την χωραν⁷ απο της βασιλικης. 21 Τακτη δε ἡμερα ὁ Ἡρωδης, ενδυσασμενος εσθητα βασιλικην και καθισας επι του βηματος, εδημηγορει προς αυτους. 22 Ὁ δε δημοσ επεφωνει, “Θεου φωνη και ουκ ανθρωπου!” 23 Παραχρημα δε επαταξεν αυτον αγγελος Κυριου, ανθ’ ὧν ουκ εδωκεν δοξαν τω Θεω,⁸ και γενομενος σκωληκοβρωτος,⁹ εξεψυξεν.

24 Ὁ δε λογος του Θεου ηυξανεν και επληθυνετο.

[The Gentile Church]

12.25 Βαρναβας δε και Σαυλος ὑπεστρεψαν εις Αντιοχειαν,¹⁰ πληρωσαντες την διακονιαν, συμπαραλαβοντες και Ιωαννην, τον επικληθεντα Μαρκον.

[Missionary journey I—Barnabas and Saul→Paul]

13.1 Ἦσαν δε τινες¹¹ εν Ατιοχεια κατα την ουσαν εκκλησιαν προφηται και διδασκαλοι: ὁ τε Βαρναβας και Συμεων (ὁ καλουμενος Νιγερ) και Λουκιος ὁ Κυρηναιος, Μαναν¹² τε (Ἡρωδου του¹³ τετραρχου συντροφος) και Σαυλος. 2 Λειτουργουντων δε αυτων τω Κυριω και νηστεουντων, ειπεν το Πνευμα το Ἅγιον, “Αφορισατε δη μοι τον Βαρναβαν και τον Σαυλον εις το εργον ὃ προσκεκλημαι αυτους!” 3 Τότε, νηστευσαντες και προσευξαμενοι και επιθεντες τας χειρας αυτοις,¹⁴ απελυσαν.

[1st stop—Cyprus]

¹ συνηθροισμενοι || συνηθροισμενοι 1100

² κρουσαντος || κρουσαντες 986

³ ηνοιξεν || ονοιξε 201

⁴ απηγγειλεν || 1 εξω 2080^c

⁵ ελεγον ο αγγελος αυτου εστιν || ~ 23451 2466

⁶ εκ || --- 1876

⁷ αυτων την χωραν || ~ 231 1548

⁸ In 35 a whole line was erased between the ‘God’s, and was re-written correctly, but it is hard to know what was erased.

⁹ σκωληκοβρωτος || σκοληκοβρωτος 1617

¹⁰ εις αντιοχειαν 141,204,394,928,986,1249,1482,1732,1761,1855,1876,1897,2080

απο ιερουσαλημ 18,386,1100,2554

απο ιερουσαλημ εις αντιοχειαν 444,1548,2587 (conflation?)

εξ ιερουσαλημ 1865

εξ ιερουσαλημ εις αντιοχειαν 1865^c (conflation?)

εις ιερουσαλημ 35^c,201,824,1072,1075,1503,1617,1864,2352,2466,2723

εις ιερουσαλημ εις αντιοχειαν 35 (not a conflation, because it is nonsense; the copyist knew both readings and couldn’t decide between them.)

¹¹ τινες || --- [4%] 1865^c

¹² μαναν || μαναιν 141 || μαναιμ 1761

¹³ του || 11 2723 (repeats του at start of the next line)

¹⁴ τας χειρας αυτοις || ~ 312 [20%] 1075

4 Οὗτοι μὲν,¹ εκπεμφθεντες ὑπο του Πνευματος του Ἁγίου, κατηλθον εις την Σελευκειαν· εκειθεν τε απεπλευσαν εις την Κυπρον. 5 Και γενομενοι εν Σαλαμινι, κατηγγελλον² τον λογον του Θεου εν ταις συναγωγαῖς των Ιουδαιων (ειχον δε και Ιωαννην ὑπηρετην). 6 Διελθοντες δε την νησον αχρι Παφου, εὔρον³ τινα μαγον,⁴ ψευδοπροφητην, Ιουδαιον ὠνομα Βαριησουν,⁵ 7 ὃς ἦν συν τω ανθυπατω, Σεργιω Παυλω, ανδρι συνετω. Οὗτος προσκαλεσαμενος Βαρναβαν και Σαυλον, επεζητησεν ακουσαι τον λογον του Θεου. 8 Ανθιστατο δε αυτοις Ελυμας ὁ μαγος (οὕτως γαρ μεθερμηνευεται το ονομα αυτου), ζητων διαστρεψαι τον ανθυπατον απο της πιστεως.

9 Σαυλος δε, ὁ και Παυλος, πλησθεις⁶ Πνευματος Ἁγίου και ατεινισας εις αυτον 10 ειπεν: “Ὁ πληρης παντος δολου και πασης ῥαδιουργιας, υἱε διαβολου, εχθρε πασης δικαιοσυνης! Ου παυση διαστρεφων τας ὁδους Κυριου τας ευθειας? 11 Και νυν ιδου, χειρ Κυριου επι σε και εση τυφλος, μη βλεπων τον ἥλιον αχρι καιρου!” Παραχρημα δε επεπεσεν επ’ αυτον αχλυσ και σκοτος, και περιαγων εζητει χειραγωγους. 12 Τότε ιδων ὁ ανθυπατος το γεγονος επιστευσεν, εκπληττομενος επι τη διδαχη του Κυριου.

[On to Pisidian Antioch]

13 Αναχθεντες δε απο της Παφου οἱ περι τον⁷ Παυλον ηλθον εις Περγην της Παμφυλιας (Ιωαννης δε αποχωρησας απ’ αυτων ὑπεστρεψεν εις Ἱεροσολυμα). 14 Αυτοι δε διελθοντες απο της Περγης, παρεγενοντο εις Αντιοχειαν της Πισιδιας· και εισελθοντες⁸ εις την συναγωγην τη ἡμερα των σαββατων, εκαθισαν. 15 Μετα δε την αναγνωσιν του Νομου και των Προφητων, απεστειλαν προς αυτους οἱ αρχισυναγωγοι, λεγοντες, “Ανδρες αδελφοι, ει εστιν λογος εν ὑμιν⁹ παρακλησεως προς τον λαον, λεγετε.”¹⁰

[Paul expounds the Gospel]

16 Αναστας δε Παυλος και κατασεισας τη χειρι, ειπεν, “Ανδρες Ισραηλιται και οἱ φοβουμενοι τον Θεον, ακουσατε. 17 Ὁ Θεος του λαου τουτου¹¹ εξελεξατο τους πατερας ἡμων, και τον λαον ὑψωσεν εν τη παροικια εν γη Αιγυπτω, και μετα βραχιονος¹² ὑψηλου εξηγαγεν αυτους εξ αυτης. 18 Και ὡς τεσσαρακονταετη χρονον ετροποφορησεν αυτους εν τη ερημω. 19 Και καθελων εθνη ἑπτα εν γη Χανααν, κατεκληρονομησεν αυτοις την γην αυτων. 20 Και μετα ταυτα (ὡς ετεσιν τετρακοσιοις και πεντηκοντα), εδωκεν κριτας ἕως Σαμουηλ του προφητου. 21 Κακειθεν ητησαντο βασιλεα, και εδωκεν αυτοις ὁ Θεος¹³ τον Σαουλ, υἱον Κις, ανδρα εκ φυλης Βενιαμιν,¹⁴ ετη τεσσαρακοντα. 22 Και μεταστησας αυτον ηγειρεν αυτοις τον Δαυιδ εις βασιλεα, ὃ και ειπεν μαρτυρησας, Ἐὔρον Δαυιδ τον του Ιεσοαι ανδρα κατα την καρδιαν μου, ὃς ποιησει παντα τα θεληματα μου. 23 Τουτου ὁ Θεος, απο του σπερματος, κατ’ επαγγελιαν, ηγαγεν¹⁵ τω¹⁶ Ισραηλ¹⁷ σωτηριαν, 24 προκρηυξαντος Ιωαννου, προ προσωπου της εισοδου αυτου, βαπτισμα μετανοιας τω¹⁸ Ισραηλ. 25 Ὡς δε επληρου ὁ Ιωαννης τον δρομον,

¹ μὲν || 1 οὐν [80%] 1732,1761,2080^c

² κατηγγελλον 2466^c || κατηγγελον [15%] 1876,2466

³ ευρον 35^c || 1 ανδρα [7%] 35

⁴ μαγον || αγον 1503

⁵ βαριησουν || βαριησους [20%] 386,1865

⁶ πλησθεις || πλησθης 1897

⁷ τον 35^c || --- [5%] 35

⁸ εισελθοντες || ελθοντες [2%] 1876

⁹ λογος εν υμιν || ~ 231 386

¹⁰ λεγετε 35^c || λεγεται [5%] 35^c

¹¹ τουτου || 1 ισραηλ [4%] 2080

¹² βραχιονος || βραχιωνος 1876

¹³ ο θεος || --- 444

¹⁴ βενιαμιν || βενιαμην 394

¹⁵ ηγαγεν 35^c || ηγειρειν [25%] 35^c

¹⁶ τω || τον 2352

¹⁷ ισραηλ || 1 εις 1548

¹⁸ τω 35^c || παιτι τω λαω [19%] 35

ελεγεν: 'Τίνα με ύπονοιετε ειναι? Ουκ ειμι εγω—αλλ' ιδου, ερχεται μετ' εμε,¹ οϋ ουκ ειμι αξιος το ύποδημα των ποδων λυσαι.'

26 "Ανδρες αδελφοι, υιοι γενους 'Αβρααμ, και οί εν ύμιν φοβουμενοι τον Θεον: ύμιν ό λογος της σωτηριας ταυτης εξαπεσταλη. 27 Οί γαρ κατοικουντες 'Ιερουσαλημ και οί αρχοντες αυτων, τουτον αγνοησαντες και τας φωνας των προφητων τας κατα παν σαββατον αναγινωσκομενας, κριναντες επληρωσαν. 28 Και μηδεμιαν αιτιαν² θανατου εύροντες, ητησαντο Πιλατον ανααιρεθηναι αυτον. 29 'Ως δε ετελεσαν παντα τα περι αυτου γεγραμμενα, καθελοντες απο του ξυλου, εθηκαν εις μνημειον. 30 'Ο δε Θεος ηγειρεν αυτον εκ νεκρων· 31 ός ωφθη επι ήμερας πλειους τοις συναναβασιν αυτω απο της Γαλιλαιας εις 'Ιερουσαλημ,³ οίτινες⁴ εισιν μαρτυρες αυτου προς τον λαον.

32 "Και ήμεις ύμας ευαγγελιζομεθα: την προς τους πατερας επαγγελιαν γενομενην, 33 ότι ταυτην ό Θεος εκπεπληρωκεν τοις τεκνοις αυτων, ήμιν, αναστησας Ιησουν· ώς και εν τω ψαλμω τω δευτερω γεγραπται: 'Υιος μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε'. 34 'Οτι δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων, μηκετι μελλοντα ύποστρεφειν εις διαφθοραν, οϋτως ειρηκεν ότι 'Δωσω ύμιν τα όσια Δαυιδ τα πιστα'. 35 Διο και εν έτερω λεγει, 'Ου δωσεις τον 'Οσιον σου ιδειν διαφθοραν'. 36 Δαυιδ μεν γαρ, ιδια γενεα ύπηρετησας τη του Θεου βουλη, εκοιμηθη, και προσετεθη προς τους πατερας αυτου, και ειδεν διαφθοραν· 37 όν δε ό Θεος ηγειρεν ουκ ειδεν⁵ διαφθοραν.⁶ 38 Γνωστον ουν εστω ύμιν, ανδρες αδελφοι, ότι δια τουτου ύμιν αφεις άμαρτιων καταγγελλεται.⁷ 39 και απο παντων ών ουκ ηδυνηθητε⁸ εν νομω Μωυσεος⁹ δικαιοθηναι, εν τουτω πας ό πιστευων δικαιοται. 40 Βλεπετε ουν μη επελθη εφ' ύμας το ειρημενον εν τοις προφηταις: 41 'Ιδετε, οί καταφρονηται, και¹⁰ θαυμασατε¹¹ και αφανισθητε! 'Οτι εργον εγω¹² εργαζομαι εν ταις ήμεραις ύμων ώ ου μη πιστευσητε,¹³ εαν τις εκδιηγηται¹⁴ ύμιν'."

[the reaction]

42 Εξιοντων¹⁵ δε εκ της συναγωγης των Ιουδαιων,¹⁶ παρεκαλουν τα εθνη¹⁷ εις το μεταξυ σαββατον λαληθηναι αυτοις τα ρήματα ταυτα. 43 Λυθεισης δε της συναγωγης, ηκολουθησαν¹⁸ πολλοι των Ιουδαιων και των σεβομενων προσηλυτων τω Παυλω και τω Βαρναβα, οίτινες προσλαλουντες¹⁹ επειθον επιμενειν²⁰ αυτους τη χαριτι του Θεου. 44 Τω τε ερχομενω σαββατω σχεδον πασα ή πολις συνηχθη ακουσαι τον λογον του Θεου. 45 Ιδοντες δε οί Ιουδαιοι τους οχλους, επλησθησαν ζηλου και αντελεγον τοις ύπο του Παυλου λεγομενοις, αντιλεγοντες και²¹ βλασφημουντες.

¹ εμε || εμου 201

² αιτιαν || --- 444 || ετιαν 444^c

³ τοις συναναβασιν αυτω απο της γαλιλαιας εις ιερουσαλημ || --- 141 (supplied in margin)

⁴ οιτινες || 1 μεν 2080^c

⁵ ειδεν || οιδε 2466

⁶ verse 37 entire 1865^c || --- 824,1865 (obvious homoioteleuton)

⁷ καταγγελλεται || καταγγελεται 986

⁸ ηδυνηθητε || εδυνηθητε 444

⁹ μωυσεος || μωσεως [40%] 1761

¹⁰ και 35^c || 1 επιβλειψατε 1 [10%] 35,2466

¹¹ θαυμασατε || θαυμασατε 1865,2466,2723

¹² εργον εγω || ~ 21 2466

¹³ πιστευσητε || πιστευσηται 141

¹⁴ εκδιηγηται || εκδιηγεται 2466 || εκδιηγητε 986

¹⁵ εξιοντων || εξιοντες 1732

¹⁶ εκ της συναγωγης των ιουδαιων 35^c || αυτων (16.2%) 35

¹⁷ τα εθνη 35^c || --- [15%] 35

¹⁸ ηκολουθησαν || ηκολουθεισαν 1617

¹⁹ προσλαλουντες 35^c || 1 αυτοις [5%] 35 || 1 αυτων 1249^m

²⁰ επιμενειν || προσμενειν [20%] 201

²¹ αντιλεγοντες και 35^c || --- (19.6%) 35

46 Παρρησιασαμενοι δε ο Παυλος και ο Βαρναβας ειπον: “Υμιν ην αναγκαιον πρωτον¹ λαληθηαι τον λογον του Θεου. Επειδη δε απωθεισθε αυτον, και ουκ αξιους κρινετε εαυτους της αιωνιου ζωης, ιδου στρεφομεθα εις τα εθνη. 47 Ουτως γαρ εντεταλται ημιν ο Κυριος: “Τεθεικα σε εις φως εθνων, του ειναи σε εις σωτηριαν εως εσχατου της γης.” 48 Ακουοντα δε τα εθνη εχαιρον, και εδοξαζον τον λογον του Κυριου· και επιστευσαν οσοι ησαν τεταγμενοι εις ζωνη αιωνιον.

49 Διεφερετο δε ο λογος του Κυριου δι’ ολης της χωρας. 50 Οί δε Ιουδαιοι παρωτρυναν² τας σεβομενας γυναικας και τας ευσημοντας και τους πρωτους της πολεως, και επηγειραν διωγμον επι τον Παυλον και τον³ Βαρναβαν, και εξεβαλον αυτους απο των οριων αυτων. 51 Οί δε εκτιναξαμενοι τον κοινορτον των ποδων αυτων επ’ αυτους, ηλθον εις Ικονιον.⁴ 52 Οί δε μαθηται επληρουντο χαρας και Πνευματος Αγιου.

[Iconium]

14.1 Εγενετο δε εν Ικονιω κατα το αυτο εισελθειν αυτους εις την συναγωγην των Ιουδαιων, και λαλησαι ουτως⁵ ωστε πιστευσαι Ιουδαιων τε και Ελληνων πολυ πληθος. 2 Οί δε απειθουντες Ιουδαιοι επηγειραν και εκακωσαν τας ψυχας των εθνων κατα των αδελφων. 3 Ίκανον μεν ουν χρονον διετριψαν, παρρησιαζομενοι επι τω Κυριω, τω μαρτυρουντι τω λογω της χαριτος αυτου,⁶ διδοντι σημεια και τερατα γινεσθαι δια των χειρων αυτων. 4 Εσχισθη δε το πληθος της πολεως· και οί μεν ησαν συν τοις Ιουδαιοις, οί δε συν τοις αποστολοις. 5 Ως δε εγενετο ορμη των εθνων τε και⁷ Ιουδαιων, συν τοις αρχουσιν αυτων, υβρισαι και λιθοβολησαι αυτους, 6 συνιδοντες κατεφυγον εις τας πολεις της Λυκαονιας—Λυστραν και Δερβην, και την περιχωρον—7 κακει ησαν ευαγγελιζομενοι.

[Lystra]

8 Και τις ανηρ εν Λυστροις αδυνατος τοις ποσιν εκαθητο (χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου υπαρχων,⁸ ος ουδεποτε περιπεπατηκει). 9 Ουτος ηκουεν⁹ του Παυλου λαλουντος· ος ατεινσας αυτω και ιδων οτι πιστιν εχει του σωθηαι, 10 ειπεν μεγαλη τη φωνη,¹⁰ “Αναστηθι επι τους ποδας σου ορθος!” Και ηλλατο¹¹ και περιεπατει! 11 Οί δε οχλοι, ιδοντες ο εποιησεν ο Παυλος, επηραν την φωνην αυτων Λυκαονιστι λεγοντες, “Οί θεοι ομοιωθεντες ανθρωποις κατεβησαν προς ημας!” 12 Εκαλουν τε τον μεν Βαρναβαν, Δια, τον δε Παυλον, Ερμην, επειδη αυτος ην ο¹² ηγουμενος του λογου. 13 Ο δε ιερευς του Διος, του οντος προ της πολεως αυτων, ταυρους και στεμματα επι τους πυλωνας¹³ ενεγκας, συν τοις οχλοις ηθελεν θυειν.

14 Ακουσαντες δε οί αποστολοι, Βαρναβας και Παυλος, διαρρηξαντες τα ιματια αυτων, εισεπηδησαν εις τον οχλον, κραζοντες 15 και λεγοντες: “Ανδρες! Τί ταυτα ποιειτε? Και ημεις ομοιοπαθεις υμιν¹⁴ εσμεν ανθρωποι, ευαγγελιζομενοι υμας απο τουτων των ματαιων επιστρεφειν επι τον Θεον τον ζωντα, ος εποιησεν τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις· 16 ος εν ταις παρωχημεναις γενεαις ειασεν παντα τα εθνη πορευεσθαι¹⁵ ταις οδοις αυτων. 17 Καιτοιγε ουκ αμαρτυρον εαυτον αφηκεν, αγαθοποιων, ουρανοθεν υμιν¹⁶ υετους διδους και καιρους καρποφορους, εμπιπλων τροφης και ευφροσυνης

¹ πρωτον || --- 1761

² παρωτρυναν || παροτρυναν 141

³ τον 35^c || --- [22%] 35

⁴ ικονιον || κοιιον 1617

⁵ ουτως || τον λογον 1876

⁶ αυτου 35^c || 1 και [10%] 35

⁷ και 35^c || 1 των D,35,1876

⁸ υπαρχων 35^c || --- [5%] 35

⁹ ηκουεν || ηκουσε [25%] 1075

¹⁰ φωνη 35^c || 1 σοι λεγω εν το ονοματι ιησου χριστου [(20%)] 35,141^m,1761^c(2080^c)2466

¹¹ ηλλατο 35^c || ηλατο [5%] 35,386,394,444,928,986,1249,1482,1548,1855^c,2587

¹² ο || --- 1876

¹³ τους πυλωνας || του πυλωνος 386

¹⁴ υμιν || --- 2466

¹⁵ πορευεσθαι || πορευεσθε 986

¹⁶ υμιν || ημιν [10%] 386,394,928,986,1249,1482,1732,1855,1897,2080

τας καρδιας ἡμῶν.” 18 Και ταυτα λεγοντες, μολις κατεπαυσαν τους οχλους του μη θυειν αυτοις.¹

[Paul stoned]

19 Επηλθον δε² απο Αντιοχειας και Ικονιου Ιουδαιοι,³ και πεισαντες τους οχλους και λιθασαντες τον Παυλον, εσυραν εξω της πολεως, νομισαντες αυτον τεθιαναι.⁴ 20 Κυκλωσαντων δε των μαθητων αυτον, αναστας εισηλθεν εις την πολιν. Και τη επαυριον εξηλθεν συν τω Βαρναβα εις Δερβην.

[The return to Antioch]

21 Ευαγγελισαμενοι τε την πολιν εκεινην και μαθητευσαντες⁵ ικανους, υπεστρεψαν εις Λυστραν και Ικονιον και Αντιοχειαν, 22 επιστηριζοντες τας ψυχας των μαθητων, παρακαλουντες εμμενειν τη πιστει, και οτι “Δια πολλων θλιψεων δει ἡμας εισελθειν εις την βασιλειαν του Θεου”.⁶ 23 Χειροτονησαντες δε αυτοις πρεσβυτερους κατ’ εκκλησιαν,⁷ προσευξαμενοι μετα ιηστειων, παρεθεντο αυτους τω Κυριω εις ὄν πεπιστευκεισαν. 24 Και διελθοντες την Πισιδιαν, ηλθον εις Παμφυλιαν. 25 Και λαλησαντες εν Περγη τον λογον, κατεβησαν εις Ατταλειαν. 26 Κακειθεν απεπλευσαν εις Αντιοχειαν, ὅθεν ησαν παραδεδομενοι τη χαριτι του Θεου εις το εργον ὃ πληρωσαν. 27 Παραγενομενοι δε και συναγαγοντες την εκκλησιαν, ανηγγειλαν ὅσα εποιησεν ὁ Θεος μετ’ αυτων, και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως. 28 Διετριβον δε εκει χρονον ουκ ολιγον συν τοις μαθηταις.⁸

[The Jerusalem Council]

[The conflict]

15.1 Και τινες κατελθοντες απο της Ιουδαιας εδιδασκον τους αδελφους οτι “Εαν μη περιτεμνησθε τω εθει Μωυσεος,⁹ ου δυνασθε σωθηναι”. 2 Γενομενης ουν στασεως και ζητησεως ουκ ολιγης τω Παυλω και τω Βαρναβα προς αυτους, εταξαν αναβαινειν Παυλον και Βαρναβαν, και τινας αλλους εξ αυτων, προς τους αποστολους και πρεσβυτερους εις¹⁰ Ἱερουσαλημ περι του ζητηματος τουτου. 3 Οἱ μεν ουν, προπεμφθεντες ὑπο της εκκλησιας, διηρχοντο την Φοινικην¹¹ και Σαμαρειαν, εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων· και εποιουν χαραν μεγαλην πασιν τοις αδελφοις. 4 Παραγενομενοι δε εις Ἱερουσαλημ, απεδεχθησαν ὑπο της εκκλησιας και των αποστολων και των πρεσβυτερων, ανηγγειλαν τε ὅσα ὁ Θεος εποιησεν μετ’ αυτων.¹² 5 Εξανεστησαν δε τινες των απο της αἵρεσεως των Φαρισαιων πεπιστευκοτες, λεγοντες οτι “Δει περιτεμνειν αυτους, παραγγελλειν τε τηρειν¹³ τον νομον Μωσεως.”¹⁴

[The Council]

6 Συνηχθησαν δε οἱ αποστολοι και οἱ πρεσβυτεροι ιδειν περι του λογου τουτου. 7 Πολλης δε συζητησεως¹⁵ γενομενης, αναστας Πιτρος ειπεν προς αυτους: “Ανδρες αδελφοι, ὑμεις επιστασθε οτι αφ’ ἡμερων αρχαιων ὁ Θεος εν ὑμιν εξελεξατο, δια του στοματος μου ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου και πιστευσαι. 8 Και ὁ καρδιογνωστης Θεος εμαρτυρησεν αυτοις δους αυτοις¹⁶ το Πνευμα το Ἅγιον, καθως και ἡμιν· 9 και ουδεν

¹ αυτοις 35^c || 1 διατριβοντων δε αυτων και διδασκοντων [10%] 35.2080^m

² δε 35^c || --- [5%] 35

³ ιουδαιοι 35^c || 1 και διαλεγομενων αυτων παρρησια [5%] 35

⁴ τεθιαναι || ταθιαναι 1072

⁵ μαθητευσαντες || μαθιτευσαντες 1876

⁶ του θεου || των ουρανων 1761

⁷ εκκλησιαν || εκλησιαν 1876

⁸ μαθηταις || αδελφοις 1761

⁹ μωυσεος 201^c || μωυσεως [55%] 201,1548

¹⁰ εις || --- 986

¹¹ φοινικην || φοινηκην 824

¹² αυτων || 1 και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως [30%] 824^m (a different hand)

¹³ τηρειν || --- 141

¹⁴ μωυσεως || μωυσεος 386

¹⁵ συζητησεως || ζητησεως [5%] 444

¹⁶ αυτοις || --- [3%] 1876

διεκρινειν μεταξύ ἡμῶν τε και αυτων, τη πιστει καθαρισας τας καρδιας αυτων. 10 Νυν ουν, τί πειραζετε¹ τον Θεον, επιθειναι ζυγον επι τον τραχηλον των μαθητων ὄν ουτε οἱ πατερες ἡμῶν² ουτε ἡμεῖς ισχυσαμεν βαστασαι? 11 Αλλα, δια της χαριτος του Κυριου Ιησου πιστευομεν σωθηναι, καθ' ὄν τροπον κακεινοι.”

12 Εσιγησεν δε παν το πληθος και ηκουον Βαρναβα και Παυλου εξηγουμενων³ ὅσα εποιησεν ὁ Θεος σημεια και τερατα εν τοις εθνεσιν δι' αυτων. 13 Μετα δε το σιγησαι αυτους, απεκριθη Ιακωβος λεγων: 14 “Ανδρες αδελφοι, ακουσατε μου. Συμειων εξηγησατο καθως πρωτον ὁ Θεος επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον επι⁴ τω ονοματι αυτου. 15 Και τουτω συμφωνουσιν οἱ λογοι των προφητων, καθως γεγραπται: 16 ‘Μετα ταυτα αναστρεψω, και ανοικοδομησω την σκηνην Δαυιδ, την πεπτωκυιαν· και τα κατεσκαμμενα αυτης ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην· 17 ὅπως αν εκζητησωσιν οἱ καταλοιποι⁵ των ανθρωπων τον Κυριον, και παντα τα εθνη—εφ’ οὗς επικεκληται το ονομα μου επ’ αυτους—λεγει Κυριος ὁ ποιων ταυτα παντα.’ 18 Γνωστα απ’ αιωνος εστιν τω Θεω παντα τα εργα αυτου. 19 Διο εγω κρινω μη παρενοχλειν τοις απο των εθνων επιστρεφουσιν επι τον Θεον, 20 αλλ’ επιστειλαι αυτοις του απεχεσθαι απο των αλισγηματων των ειδωλων και της πορνειας και του πνικτου και του αίματος. 21 Μωσης γαρ εκ γενεων αρχαιων κατα πολιν τους κηρυσσοντας αυτον εχει, εν ταις συναγωγαις κατα παν σαββατον αναγιγνωσκομενος.”

[The edict]

22 Τοτε εδοξεν τοις αποστολοις και τοις⁶ πρεσβυτεροις, συν ὄλη τη εκκλησια, εκλεξαμενους ανδρας εξ αυτων πεμφαι εις Αντιοχειαν συν Παυλω και Βαρναβα: Ιουδαν (τον επικαλουμενον Βαρσαβαν) και Σιλαν, ανδρας ἡγουμενους εν τοις αδελφοις· 23 γραψαντες⁷ δια χειρος αυτων ταδε: “Οἱ αποστολοι και οἱ πρεσβυτεροι και οἱ αδελφοι, τοις κατα Αντιοχειαν και Συριαν και Κιλικιαν αδελφοις τοις εξ εθνων: Χαιρειν. 24 Επειδη ηκουσαμεν ὅτι τινες εξ ἡμῶν εξελθοντες⁸ εταραξαν⁹ ὑμας λογοις, ανασκευαζοντες τας ψυχας ὑμων, λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον—οἷς ου διεστείλαμεθα—25 εδοξεν ἡμιν, γενομενοις ὁμοθυμαδον, εκλεξαμενοις¹⁰ ανδρας πεμφαι προς ὑμας συν τοις αγαπητοις ἡμῶν¹¹ Βαρναβα και Παυλω, 26 ανθρωποις παραδεδοκοσιν¹² τας ψυχας αυτων ὑπερ του ονοματος του Κυριου ἡμῶν Ιησου Χριστου. 27 Απεσταλκαμεν ουν Ιουδαν και Σιλαν, και αυτους δια λογου απαγγελοντας τα αυτα. 28 Εδοξεν γαρ τω Ἁγίω Πνευματι, και ἡμιν, μηδεν πλεον επιτιθεσθαι ὑμιν βαρος πλην των επαναγκες τουτων:¹³ 29 απεχεσθαι ειδωλοθυτων¹⁴ και αίματος και πορνειας· εξ ὧν διατηρουντες ἑαυτους εν πραξετε. Ερρωσθε.”

[Good results]

30 Οἱ μεν ουν απολυθεντες ηλθον εις Αντιοχειαν, και συναγαγοντες το πληθος επεδωκαν την επιστολην. 31 Αναγιγοντες δε εχαρησαν επι τη παρακλησει. 32 Ιουδας τε και Σιλας, και αυτοι προφηται οντες, δια λογου πολλου παρεκαλεσαν τους αδελφους και επεστηριξαν.¹⁵ 33 Ποιησαντες δε χρονον, απελυθησαν μετ’ ειρηνης απο των αδελφων προς

¹ πειραζετε || πειραζεται 1876

² ημων || υμων 1876

³ εξηγουμενων 2466^m || --- 2466

⁴ επι 35^c || --- [13%] 35

⁵ καταλοιποι || καταληποι 1617

⁶ τοις 35^c || --- 35

⁷ γραψαντες || γραψαντας 394,1482,1548

⁸ εξελθοντες || ελθοντες 1249

⁹ εταραξαν || εξεταραξαν 204

¹⁰ εκλεξαμενοις || εκλεξαμενοι 1876

¹¹ ημων || υμων 1249

¹² παραδεδοκοσιν || παραδεδοκοσι 1075

¹³ των επαναγκες τουτων || ~ 312 386

¹⁴ ειδωλοθυτων || ειδωλοθυτου 1503^c

¹⁵ επεστηριξαν || επεστηρηξαν 1249

τους αποστολους.¹ 35 Παυλος δε και Βαρναβας διετριβον εν Αντιοχεια, διδασκουντες και ευαγγελιζομενοι, μετα και ἑτερων πολλων, τον λογον του Κυριου.

[Missionary journey II—Paul and Silas]

[Paul and Barnabas separate]

36 Μετα δε τινας ἡμερας ειπεν Παυλος προς Βαρναβαν, “Επιστρεψαντες δη επισκεψωμεθα τους αδελφους ἡμων κατα πασαν πολιν εν αις κατηγγειλαμεν τον λογον του Κυριου, πως εχουσιν”. 37 Βαρναβας δε εβουλευσατο συμπαραλαβειν και Ιωαννην (τον καλουμενον Μαρκον). 38 Παυλος δε ηξιου, τον αποσταντα απ’ αυτων απο Παμφυλιας και μη συνελθοντα αυτοις εις το εργον μη συμπαραλαβειν τουτον. 39 Εγενετο ουν παροξυσμος ὡστε χωρισθηναι αυτους απ’ αλληλων. Τον τε Βαρναβαν παραλαβοντα τον² Μαρκον εκπλευσαι εις Κυπρον· 40 Παυλος δε επιλεξαμενος Σιλαν εξηλθεν, παραδοθεις τη χαριτι³ του Θεου ὑπο των αδελφων. 41 Διηρχετο δε την Συριαν και Κιλικιαν, επιστηριζων τας εκκλησιας.

[Paul finds Timothy]

16.1 Κατηντησεν δε εις Δερβην και Λυστραν. Και ιδου, μαθητης τις ην εκει ονοματι Τιμοθεος, υιος γυναικος τινος⁴ Ιουδαιας πιστης, πατρος δε Ἑλληνος· 2 ὃς εμαρτυρειτο ὑπο των εν Λυστροις και Ικονιω αδελφων. 3 Τουτον ηθελησεν ὁ Παυλος συν αυτω εξελθειν, και λαβων περιετεμεν αυτον δια τους Ιουδαιους τους οντας εν τοις τοποις εκεινοις, ηδεσαν γαρ ἅπαντες τον πατερα αυτου ὅτι Ἑλλην ὑπηρχεν. 4 Ὡς δε διεπορευοντο τας πολεις παρεδιδουν αυτοις φυλασσειν τα δογματα—τα κεκριμενα⁵ ὑπο των αποστολων και των πρεσβυτερων των εν Ἱερουσαλημ. 5 Αι μεν ουν εκκλησιαι εστερευοντο τη πιστει, και επερισσεουν τω αριθμω καθ’ ἡμεραν.⁶

[The ‘Macedonian call’]

6 Διελθοντες δε την Φρυγιαν και την Γαλατικην χωραν, κωλυθεντες ὑπο του Ἁγιου Πνευματος λαλησαι τον λογον εν τη Ασια, 7 ελθοντες κατα την Μυσιαν επειραζον κατα την Βιθυνιαν πορευεσθαι, και ουκ ειασεν αυτους το Πνευμα. 8 Παρελθοντες δε την Μυσιαν κατεβησαν εις Τρωαδα.

9 Και ὄραμα δια της νυκτος ωφθη τω Παυλω: ανηρ τις ην⁷ Μακεδων ἑστως, παρακαλων αυτον και λεγων, “Διαβας εις την⁸ Μακεδονιαν, βοηθησον⁹ ἡμιν”. 10 Ὡς δε το ὄραμα ειδεν, ευθεως εζητησαμεν εξελθειν εις την¹⁰ Μακεδονιαν, συμβιβαζοντες ὅτι προσκεκληται ἡμας ὁ Κυριος ευαγγελισασθαι αυτους.

[Philippi]

11 Αναχθεντες ουν απο της Τρωαδος, ευθυδρομησαμεν εις την¹¹ Σαμοθρακην, τη τε επιουση εις Νεαπολιν· 12 εκειθεν τε εις Φιλιππους, ἡτις εστιν πρωτη της μεριδος της¹² Μακεδονιας πολις, κολωνεια. Ημεν δε εν αυτη τη πολει διατριβοντες ἡμερας τινας. 13 Τη τε ἡμερα των σαββατων εξηλθομεν εξω της πολεως παρα¹³ ποταμον, οὔ ενομιζετο προσευχη ειναι, και καθισαντες ελαλουμεν¹⁴ ταις συνελθουσαις γυναιξιν. 14 Και τις γυνη ονοματι Λυδια, πορφυροπωλις πολεως¹⁵ θαταειρων,¹⁶ σεβομενη τον θεον, ηκουεν, ἧς ὁ Κυριος διηνοιξεν¹ την

¹ αποστολους || 1 + verse 34 (20.3%) 141^m

² τον || --- 1865,2723

³ τη χαριτι 1865^c || --- 1865

⁴ τινος 35^c || --- [10%] 35

⁵ κεκριμενα || κεκρυμενα 394

⁶ **f**³⁵ has καθημέραν

⁷ ην || --- [5%] 1732

⁸ την 35^c,2554^c || --- [80%] 35,2554

⁹ βοηθησον || 1 και 141

¹⁰ την 35^c || --- [25%] 35,824

¹¹ την 35^c || --- [80%] 35

¹² μεριδος της 35^c || --- [10%] 35 (homoioteleuton)

¹³ παρα || 1 τον 1072

¹⁴ ελαλουμεν || ελαλουν 2466

¹⁵ πολεως || πωλεως 1617

¹⁶ θαταειρων || θειατειρων 2352

καρδιαν προσεχειν τοις λαλουμενοις ὑπο του Παυλου. 15 Ὡς δε εβαπτισθη αυτη, και ὁ οίκος αυτης, παρεκαλεσεν λεγουσα, “Ει κεκρικατε με πιστην τω Κυριω ειναι, εισελθοντες εις τον οικον μου, μεινατε”. Και παρεβιασατο ἡμας.

[prison]

16 Εγενετο δε, πορευομενων ἡμων εις προσευχην, παιδισκην τινα εχουσαν πνευμα Πυθωνος απαντησαι ἡμιν, ἥτις εργασιαν πολλην παρειχεν τοις κυριοις αυτης² μαντευομενη. 17 Αὐτη κατακολουθησασα τω Παυλω και τω Σιλα³ εκραζεν λεγουσα, “Οὗτοι οἱ ανθρωποι δουλοι του Θεου του Ὑψιστου εισιν, οἱτινες καταγγελλουσιν ἡμιν ὁδον σωτηριας!” 18 Τουτο δε εποιει επι πολλας ἡμερας! Διαπονηθεις δε ὁ Παυλος, και επιστρεψας τω πνευματι ειπεν, “Παραγγελλω σοι εν τω⁴ ονοματι Ιησου Χριστου εξελθειν απ’ αυτης!” Και εξηλθεν αυτη τη ὥρα.

19 Ιδοντες δε οἱ κυριοι αυτης ὅτι εξηλθεν ἡ ελπις της εργασιας αυτων, επιλαβομενοι τον Παυλον και τον Σιλαν εἴλκυσαν εις την αγοραν επι τους αρχοντας, 20 και προσαγαγοντες αυτους τοις στρατηγοις ειπον, “Οὗτοι οἱ ανθρωποι εκταρασσοουσιν ἡμων την πολιν, Ιουδαιοι ὑπαρχοντες, 21 και καταγγελλουσιν⁵ εθη ἃ ουκ εξεστιν ἡμιν παραδεχεσθαι ουδε ποιειν, Ῥωμαιοις ουσιν”. 22 Και συνεπεστη ὁ⁶ οχλος κατ’ αυτων, και οἱ στρατηγοι περιρρηξαντες αυτων τα ἱματια εκελευον ῥαβδιζειν. 23 Πολλας τε επιθεντες αυτοις πληγας, εβαλον⁷ εις φυλακην, παραγγειλαντες τω δεσμοφυλακι ασφαλως τηρειν αυτους· 24 ὅς, παραγγελιαν τοιαυτην ειληφως, εβαλεν αυτους εις την εσωτεραν⁸ φυλακην και τους ποδας αυτων ησφαλισατο εις το ξυλον.

[the jailor converts]

25 Κατα δε το μεσονυκτιον Παυλος και Σιλας προσευχομενοι ὑμνουν τον Θεον· επηκρωντο δε αυτων οἱ δεσμοιοι.⁹ 26 Αφνω δε σεισμος εγενετο μεγας, ὡστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμοτηριου· ανεωχθησαν δε παραχρημα αἱ θυραι πασαι και παντων τα δεσμα ανεθη.¹⁰ 27 Εξυπνος δε γενομενος ὁ δεσμοφυλαξ και ιδων ανεωγμενας τας θυρας της φυλακης, σπασαμενος μαχαιραν, εμελλεν ἑαυτον αναιρειν, νομιζων εκπεφυγεναι τους δεσμοιους.

28 Εφωνησεν δε φωνη μεγαλη ὁ Παυλος λεγων, “Μηδεν πραξης σεαυτω κακον, ἅπαντες γαρ εσμεν ευθαδε!” 29 Αιτησας δε φωτα εισεπηδησεν και εντρομος γενομενος προσεπεσεν τω Παυλω και τω Σιλα. 30 Και προαγαγων αυτους εξω εφη, “Κυριοι, τί με δει¹¹ ποιειν ἵνα σωθω?” 31 Οἱ δε ειπον, “Πιστευσον επι τον Κυριον Ιησουν Χριστον και σωθησθαι, συ και¹² ὁ οίκος σου”. 32 Και ελαλησαν αυτω τον λογον του Κυριου και πασιν τοις εν τη οικια αυτου. 33 Και παραλαβων αυτους εν εκεινη τη ὥρα της νυκτος ελουσεν απο των πληγων, και εβαπτισθη αυτος και οἱ αυτου παντες παραχρημα. 34 Αναγαγων τε αυτους εις τον οικον αυτου παρεθηκεν τραπεζαν, και ηγαλλιατο, πανοικι πεπιστευκως τω Θεω.

[magistrates rebuked]

35 Ἡμερας δε γενομενης απεστειλαν οι στρατηγοι τους ῥαβδουχους λεγοντες, “Απολυσον τους ανθρωπους εκεινους”. 36 Απηγγειλεν δε ὁ δεσμοφυλαξ τους λογους τουτους¹³ προς τον Παυλον, ὅτι “Απεσταλκασιν οἱ στρατηγοι ἵνα απολυθητε· νυν ουν εξελθοντες πορευεσθε εν ειρηνη”. 37 Ὁ δε Παυλος εφη προς αυτους: “Δηραντες ἡμας δημοσια, ακατακριτους, ανθρωπους Ῥωμαιοις ὑπαρχοντας, εβαλον εις φυλακην, και νυν λαθρα ἡμας

¹ διηνοιξεν 35^c || ηνοιξεν [2%] 35

² αυτης || αυτοις 1075

³ τω σιλα 35^c || ημιν [60%] 35 (the erasure is so clean the ink was probably still wet)

⁴ τω 35^c || --- [7%] 35

⁵ καταγγελλουσιν || καταγγελοουσιν [25%] 2352

⁶ ο || --- [10%] 201

⁷ εβαλον || εβαλλον 1617,1876

⁸ εσωτεραν || εσοτεραν [12%] 2352

⁹ δεσμοιοι || δεσμοιοι 1617

¹⁰ ανεθη || ανειθη [15%] 394,928,986,1249,1482,1855,2352,2587

¹¹ δει || δε 1072

¹² και 35^c || 1 πας [5%] 35

¹³ τουτους 35^c || --- [1%] 35

εκβαλλουσιν? Ου γαρ! Αλλα ελθοντες αυτοι εξαγαγετωσαν!”¹ 38 Ανηγγειλαν δε τοις στρατηγοις οί ραβδουχοι τα ρήματα ταυτα· εφοβηθησαν δε ακουσαντες ότι ‘Ρωμαιοι εισιν· 39 και ελθοντες παρεκαλεσαν αυτους, και εξαγαγοντες ηρωτων εξελθειν της πολεως. 40 Εξελθοντες δε απο της φυλακης εισηλθον προς την Λυδιαν, και ιδοντες τους αδελφους παρεκαλεσαν αυτους και εξηλθον.

[Thessalonica]

17.1 Διοδευσαντες δε την Αμφιπολιν και Απολλωνιαν, ηλθον εις Θεσσαλονικην, όπου ην ή² συναγωγή των Ιουδαιων. 2 Κατα δε το ειωθος τω Παυλω, εισηλθεν προς αυτους και επι σαββατα τρια διελεγετο αυτοις απο των Γραφων, 3 διανοιγων και παρατιθεμενος ότι τον Χριστον εδει παθειν και αναστηναι εκ νεκρων, και ότι “ούτος εστιν Ιησους ό³ Χριστος όν εγω καταγγελλω ύμιν”. 4 Και τινες εξ αυτων επεισηθησαν^{4,5} και προσεκληρωθησαν τω Παυλω και τω Σιλα, των τε σεβομενων Έλληνων πληθος πολυ, γυναικων τε των πρωτων ουκ ολιγαι.

5 Προσλαβομενοι δε οί Ιουδαιοι οί απειθουντες⁶ των αγοραιων ανδρας τινας ποιηρους, και οχλοποιησαντες εθορυβουν την πολιν.⁷ επισταντες τε⁸ τη οικια Ιασονος,⁹ εζητουν αυτους αγαγειν εις τον δημον. 6 Μη εύροντες δε αυτους, εσυρον τον Ιασονα¹⁰ και τινας αδελφους επι τους πολιταρχας, βωιντες ότι “Οί¹¹ την οικουμενην αναστατωσαντες, ούτοι και ενθαδε παρεισιν, 7 ούς ύποδεδεκται Ιασων· και ούτοι παντες απειναντι των δογματων Καισαρος πρασσουσιν,¹² βασιλεα έτερον λεγοντες ειναι¹³—Ιησουν.” 8 Εταράξαν δε τον οχλον και τους πολιταρχας ακουοντας ταυτα. 9 Και λαβοντες το ίκανον παρα του Ιασονος¹⁴ και των λοιπων, απελυσαν αυτους.

[Berea]

10 Οί δε αδελφοι ευθεως, δια της νυκτος, εξεπεμψαν τον τε Παυλον και τον Σιλαν εις Βερροιαν.¹⁵ οίτινες παραγενομενοι εις την συναγωγήν απησαν των Ιουδαιων. 11 Ούτοι δε ησαν ευγενεστεροι¹⁶ των εν Θεσσαλονικη,¹⁷ οίτινες εδεξαντο τον λογον μετα πασης προθυμιας, καθ’ ήμεραν ανακρινοντες τας Γραφας ει εχοι¹⁸ ταυτα ούτως. 12 Πολλοι μεν ουν εξ αυτων επιστευσαν, και των Έλληνιδων, γυναικων των ευσημωων και ανδρων, ουκ ολιγοι. 13 Ός δε εγνωσαν οί απο της Θεσσαλονικης Ιουδαιοι ότι και εν τη Βερροια κατηγγελη¹⁹ ύπο του Παυλου ό λογος του Θεου, ηλθον κακει, σαλευοντες²⁰ τους οχλους. 14 Ευθεως δε, τοτε τον Παυλον εξαπεστειλαν οί αδελφοι, πορευεσθαι ώς επι την θαλασσαν, ύπεμενον δε ό τε Σιλας και ό Τιμοθεος εκει. 15 Οί δε καθιστωντες τον Παυλον ηγαγον αυτον²¹ έως Αθηνων· και λαβοντες εντολην προς τον Σιλαν και Τιμοθεον ίνα ώς ταχιστα ελθωσιν προς αυτον, εξησαν.

¹ εξαγαγετωσαν 35^c || 1 ημας [2%] 35

² η 35^c || --- [4%] 35

³ ο 1864^c || --- [1%] 141,824,1761,1864

⁴ εξ αυτων επεισηθησαν || ~ 312 394,928,1249

⁵ επεισηθησαν || επισθησαν 1732

⁶ προσλαβομενοι δε οι ιουδαιοι οι απειθουντες 35^c || ~ ζηλωσαντες 234 και 1 [5%] 35,2080

⁷ πολιν 35^c || 1 κατ αυτων [2%] 35

⁸ επισταντες τε 35^c || ~ και 1 [5%] 35

⁹ ιασονος || ιασωνος [30%] 201,2080

¹⁰ ιασονα || ιασωνα [30%] 201,2080

¹¹ οι || --- 18

¹² πρασσουσιν || πραττουσι 386

¹³ ειναι || --- 1732

¹⁴ ιασονος || ιασωνος [30%] 201,2080

¹⁵ βερροιαν || βερρυαν 1897

¹⁶ ησαν ευγενεστεροι || ~ 21 2352

¹⁷ θεσσαλονικη || θεσαλονικη [22%] 1876

¹⁸ εχοι || εχει 394,1876

¹⁹ κατηγγελη || κατηγγελλη [20%] 201 || κατηγγελη 1249 || κατηγελη 2080

²⁰ σαλευοντες || 1 και ταρασσουντες (22.2%) 2080

²¹ αυτον 35^c || --- [12%] 35

[Athens]

16 Εν δε ταις Αθηναῖς ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι¹ κατειδῶλον οὖσαν τὴν πόλιν. 17 Διελεγέτο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. 18 Τινες δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν² Στωϊκῶν³ φιλοσοφῶν συνεβάλον⁴ αὐτῷ. Καὶ τινες ἔλεγον, “Τί ἂν θελοῖ ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν;” Οἱ δὲ, “Ἐνῶν δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι”—ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀναστασιν⁵ εὐηγγελίζετο.⁶ 19 Ἐπιλαβόμενοι τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἀρείου Πάγου ἤγαγον λέγοντες: “Δυναμέθα γινῶναι τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπο σου λαλούμενη διδασχῆ; 20 Ξενίζοντα γὰρ τίνα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλομέθα οὖν γινῶναι τί ἂν⁷ θελοῖ ταῦτα εἶναι.” 21 (Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ⁸ οἱ ἐπιδημούντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαιροῦν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκοῦν καινότερον.)

[The Areopagus]

22 Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶπε: “Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστεροὺς ὑμᾶς θεωρῶ· 23 διερχομένου γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβασμὰτα ὑμῶν, εὐρον καὶ βῶμον ἐν ᾧ ἐπεγεγραπτό:⁹ ‘Ἄγνωστω Θεῷ’. “Ὁν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν: 24 Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑπαρχῶν, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, 25 οὐδὲ ὑπο χειρῶν ἀνθρώπων¹⁰ θεραπεύεται, προσδεόμενος τίνος, αὐτὸς δίδους πᾶσιν ζωῆν καὶ πνοήν¹¹ κατὰ πάντα. 26 Ἐποίησεν τε ἐξ ἑνὸς αἵματος¹² πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρὸσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους¹³ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, 27 ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἂρα γέ ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὐροῖεν, καὶ¹⁴ γέ οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπαρχόντα.¹⁵ 28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν. Ὡς καὶ τινες τῶν καθ’ ὑμᾶς¹⁶ ποιητῶν εἰρηκάσιν, ‘Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμεν’. 29 Γένος οὖν ὑπαρχόντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ οφείλομεν νομιζεῖν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ—χαραγματι τεχνῆς καὶ εἰθυμῆσεως ἀνθρώπου—τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. 30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερίδων ὁ Θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ μετανοεῖν, 31 διότι ἐστήσεν ἡμέραν ἐν ἧ ἡμέλῃ¹⁷ κρινεῖν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσυνῇ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν· πιστὴν παρασχῶν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτοῦ ἐκ νεκρῶν.”

32 Ἀκούσαντες δὲ ἀναστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλευάζον, οἱ δὲ εἶπον, “Ἀκουσομεθα σοῦ πάλιν περὶ τούτου”. 33 Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. 34 Τινες δὲ ἀνδρες κοληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ονοματὶ Δαμαρίς, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

[Consolidation of the Gentile Church]

[Corinth]

18.1 Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κορινθῶν. 2 Καὶ εὐρών τίνα Ἰουδαῖον ονοματὶ Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,

¹ θεωροῦντι || θεωροῦν 986

² τῶν 35^c || --- [7%] 35

³ στωϊκῶν || στοικῶν 986,1732

⁴ συνεβάλον || συνεβαλλον 386

⁵ ἀναστασιν 35^c || 1 αὐτοῖς [5%] 2466^c || 1 αὐτοῦ [2%] 35

⁶ εὐηγγελίζετο 35^c || 1 αὐτοῖς [20%] 35

⁷ τι ἂν 35^c || τίνα [2%] 35

⁸ πάντες καὶ || ~ 21 2352

⁹ ἐπεγεγραπτό || ἐπεγεγραπτό 201

¹⁰ ἀνθρώπων 35^c || ἀνθρώπων [5%] 35

¹¹ δίδους πᾶσιν ζωῆν καὶ πνοήν || ~ 21543 394,928,1249 || ~ 12543 1482

¹² αἵματος 35^c || --- (4.4%) 35

¹³ προστεταγμένους 35^c || τεταγμένους [2%] 35 || προστετεταγμένους 201 (repeated syllable from one line to the next)

¹⁴ καὶ 35^c || καιτοῖ [5%] 35

¹⁵ ὑπαρχόντα || ὑπαρχόντος 1876

¹⁶ ὑμᾶς || ἡμᾶς 386

¹⁷ μέλλει || μέλλειν 1865

και Πρισκιλλαν¹ γυναικα αυτου (δια το διατεταχεναι Κλαυδιον χωριζεσθαι παντας τους Ιουδαιους εκ της 'Ρωμης), προσηλθεν αυτοις· 3 και δια το όμοτεχνον ειναι, εμενεν² παρ' αυτοις και ειργαζετο³ (ησαν γαρ σκηνοποιοι την τεχνην).

4 Διελεγετο δε εν τη συναγωγη κατα παν σαββατον, επειθεν τε Ιουδαιους και 'Ελληνας. 5 'Ως δε κατηλθον απο της⁴ Μακεδονιας ο τε Σιλας και ο Τιμοθεος, συνειχετο τω Πνευματι ο Παυλος,⁵ διαμαρτυρομενος τοις Ιουδαιοις·⁶ τον Χριστον Ιησουν.

6 Αντιτασσομενων δε αυτων και βλασφημουτων, εκτιναξαμενος τα ιματια⁷ ειπεν προς αυτοις: "Το αίμα ύμων επι τας κεφαλαις ύμων! Καθαρος εγω. Απο του νυν εις τα εθνη πορευσομαι."

[The house of Justus becomes the base]

7 Και μεταβας⁸ εκειθεν ηλθεν εις⁹ οικιαν τινος ονοματι Ιουστου, σεβομενου τον Θεον, ου η οικια ην συνομορουσα¹⁰ τη συναγωγη. 8 Κρισπος δε, ο αρχισυναγωγος, επιστευεν τω Κυριω συν όλω τω οικω αυτου· και πολλοι των Κορινθιων, ακουοντες,¹¹ επιστευον και εβαπτιζοντο. 9 Ειπεν δε ο Κυριος δι' όραματος εν νυκτι τω Παυλω: "Μη φοβου· αλλα λαλει και μη σιωπησης, 10 διοτι εγω ειμι μετα σου και ουδεις επιθησεται σοι του κακωσαι σε, διοτι λαος εστιν μοι πολυς εν τη πολει ταυτη."¹² 11 Εκαθισεν τε ενιαυτον και μηνιας εξ, διδασκων εν αυτοις τον λογον του Θεου.

[Gallio]

12 Γαλλιωνος δε ανθυπατευοντος της Αχαιας, κατεπεστησαν όμοθυμαδον οι Ιουδαιοι τω Παυλω και ηγαγον αυτον επι το βημα, 13 λεγοντες ότι "Παρα τον νομον αναπειθει ούτος τους ανθρωπους σεβεσθαι τον Θεον". 14 Μελλοντος δε του Παυλου ανοιγειν το στομα, ειπεν ο Γαλλιων προς τους Ιουδαιους,¹³ "Ει μεν ουν ην αδικημα τι η ράδιουργημα ποιηρον, ω Ιουδαιοι, κατα λογον αν ηνεσχομην ύμων· 15 ει δε ζητημα εστιν περι λογου και ονοματων και νομου του καθ' ύμας, οψεσθε αυτοι· κριτης γαρ εγω¹⁴ τουτων¹⁵ ου βουλομαι ειναι." 16 Και απηλασεν αυτοις απο του βηματος. 17 Επιλαβομενοι δε παντες οι 'Ελληνες Σωσθεην, τον αρχισυναγωγον, ετυπτον εμπροσθεν του βηματος. Και ουδεν τουτων τω Γαλλιωνι εμελλεν.^{16,17}

[To Ephesus and Antioch]

18 'Ο δε Παυλος ετι προσμεινας ήμερας ικανας, τοις αδελφοις αποταξαμενος,¹⁸ εξεπλει εις την Συριαν, και συν αυτω Πρισκιλλα και Ακυλας (κειραμενος¹⁹ την κεφαλην εν Κεγχραις, ειχεν γαρ ευχην). 19 Κατηνητησεν δε εις Εφεσον κακεινους κατελιπεν αυτου (αυτος δε εισελθων εις την συναγωγην διελεχθη²⁰ τοις Ιουδαιοις). 20 Ερωτωντων δε αυτων²¹ επι

¹ πρισκιλλαν || πρισκυλλαν 1617

² εμενεν || εμεινε 1548,2587

³ ειργαζετο || ηργαζετο 824

⁴ της || --- [5%] 201

⁵ τω πνευματι ο παυλος || ~ 3412 1761

⁶ ιουδαιοις 35^c || 1 ειναι [6%] 35,2080

⁷ ιματια 35^c || 1 αυτου 35,141

⁸ μεταβας || καταβας 1897

⁹ εις || 1 την 1897

¹⁰ συνομορουσα || συνομορρουσα 1617

¹¹ ακουοντες || ακουσαντες [20%] 824,1897

¹² 1761 reverses the clauses in verse 10 as follows: διοτι λαος εστιν μοι πολυς εν τη πολει ταυτη εγω γαρ ειμι μετα σου και ουδεις επιθησεται σοι του κακωσαι σε

¹³ προς τους ιουδαιους 35^c || --- 35

¹⁴ εγω || --- 1897

¹⁵ εγω τουτων 1617^c || ~ 21 1617

¹⁶ εμελλεν || εμελεν [14%] 18,141^c,201,386,394,444,928,1072,1075^c,1100,1249^c,1482,1503,1548,1761,1855,1864,2352,2554^c,2587

¹⁷ τω γαλλιωνι εμελλεν 35^c,1864^c || ~ 312 [2%] 35,536,1864

¹⁸ αποταξαμενος 35^c || 1 αυτοις [2%] 35

¹⁹ κειραμενος || κειραμενοι 1732

²⁰ διελεχθη || διελεγχθη 204,394 || διηλεχθη 1617

²¹ αυτων || αυτου [15%] 204,1897 || αυτον [15%] 444,1876

πλειονα χρονου μειναι παρ' αυτοις, ουκ επενευσεν· 21 αλλ' απεταξατο αυτοις ειπων, “Δει με παντως την εορτην την ερχομενην¹ ποιησαι εις Ιεροσολυμα·² παλιν δε ανακαμψω³ προς υμας, του Θεου θελοντος”. Και ανηχθη απο της Εφесου.

22 Και κατελθων εις Καισαρειαν, αναβας και ασπασαμενος την εκκλησιαν, κατεβη εις Αντιοχειαν. 23 Και ποιησας χρονον τινα εξηλθεν, διερχομενος καθεξης την Γαλατικην χωραν και Φρυγιαν, επιστηριζων παντας τους μαθητας.

[Apollos]

24 Ιουδαιος δε τις Απολλως ονοματι, Αλεξανδρευσ τω γενει, ανηρ λογιος, κατηνητησεν εις Εφесον, δυνατος ων εν ταις Γραφαις. 25 Ουτος ην κατηχημενος την οδον του Κυριου, και ζεων τω Πνευματι ελαλει και εδιδασκεν ακριβως τα περι του⁴ Ιησου, επισταμενος μονον το βαπτισμα Ιωαννου. 26 Ουτος τε ηρξατο παρρησιαζεσθαι εν τη συναγωγη. Ακουσαντες δε αυτου Ακυλας⁵ και Πρισκιλλα,⁶ προσελαβοντο αυτον και ακριβεστερον αυτω εξεθεντο την του Θεου οδον.

27 Βουλομενου δε αυτου διελθειν εις την Αχαιαν, προτρεψαμενοι οι αδελφοι εγραψαν τοις μαθηταις αποδεξασθαι αυτον· ος παραγενομενος συνεβαλετο⁷ πολυ τοις πεπιστευκοσιν δια της χαριτος· 28 ευτοιως γαρ τοις Ιουδαιοις διακατηλεγχετο δημοσια, επιδεικνυς δια των Γραφων ειναι τον Χριστον Ιησουν.

[Back to Ephesus]

19.1 Εγενετο δε εν τω τον Απολλω ειναι εν Κορινθω, Παυλον, διελθοντα τα ανωτερακα μερη, ελθειν εις Εφесον.

[Disciples of John]

Και ευρων τινας μαθητας 2 ειπεν προς αυτους, “Ει Πνευμα Αγιον ελαβετε πιστευσαντες?” Οι δε ειπον προς αυτον, “Αλλ' ουδε ει Πνευμα Αγιον εστιν ηκουσαμεν!” 3 Ειπεν τε, “Εις τι ουν εβαπτισθητε?” Οι δε ειπον, “Εις⁸ το Ιωαννου βαπτισμα”. 4 Ειπεν δε Παυλος, “Ιωαννης μεν εβαπτισεν βαπτισμα μετανοιας, τω λαω λεγων εις τον ερχομενον μετ' αυτον ινα πιστευσωσιν, τουτ' εστιν, εις τον Χριστον, Ιησουν”.⁹ 5 Ακουσαντες δε εβαπτισθησαν εις το ονομα του Κυριου Ιησου. 6 Και¹⁰ επιθεντος αυτοις του Παυλου τας χειρας ηλθεν το Πνευμα το Αγιον επ' αυτους, ελαλουν τε γλωσσαις και προεφητευον. 7 Ησαν δε οι παντες ανδρες ωσει δεκαδυο.

[The school of Tyrannus becomes the base]

8 Εισελθων δε εις την συναγωγην επαρρησιαζετο, επι μηνας τρεις, διαλεγομενος και πειθων τα περι της βασιλειας του Θεου. 9 Ως δε τινες εσκληρυνοντο και ηπειθουν, κακολογουντες την Οδον ενωπιον του πληθους, αποστας απ' αυτων αφωρισεν¹¹ τους μαθητας, καθ' ημεραν διαλεγομενος εν τη σχολη Τυραννου τινος. 10 Τουτο δε εγενετο επι ετη δυο, ωστε παντας τους κατοικουντας την Ασιαν ακουσαι τον λογον του Κυριου Ιησου, Ιουδαιους τε και Ελληνας.

11 Δυναμεις δε ου τας τυχουσας εποιει ο Θεος δια των χειρων Παυλου, 12 ωστε και επι τους ασθενουντας επιφερεσθαι απο του χρωτος αυτου σουδαρια η¹² σιμικινθια, και απαλλασσεσθαι¹³ απ' αυτων τας νοσους τα τε πνευματα τα¹ ποιηρα εξερχεσθαι απ' αυτων.²

¹ εορτην την ερχομενην || ~ 31 1732

² In 35 the copyist probably omitted δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις ιεροσολυμα with [3%], then erased a line and copied the full text correctly in a cramped hand.

³ ανακαμψω || ανακαμψαι 444

⁴ του || --- 1761

⁵ ακυλας 141° || ακυλλα 141

⁶ πρισκιλλα || πρισκυλλα 1100

⁷ συνεβαλετο || συνεβαλλετο 1617

⁸ εις 1732° || ει 1732

⁹ τουτ εστιν εις τον χριστον ιησουν || --- 444

¹⁰ και || 11 1865 (repeats from one line to the next)

¹¹ αφωρισεν || αφορισε 201

¹² η 35° || και [2%] 35

¹³ απαλλασσεσθαι 201° || απαλλασσεσθαι [15%] 201,1548

[Some fake exorcists]

13 Επεχειρήσαν δε τινες απο³ των περιερχομενων Ιουδαιων εξορκιστων ονομαζειν επι τους εχοντας⁴ τα πνευματα τα ποιηρα το ονομα του Κυριου Ιησου, λεγοντες, “Ορκιζομεν⁵ υμας τον Ιησουν ον δ⁶ Παυλος κηρυσσει”. 14 Ησαν δε τινες υιοι Σκευα Ιουδαιου αρχιερεως επτα⁷ οι τουτο ποιουντες. 15 Αποκριθεν δε το πνευμα το ποιηρον ειπεν,⁸ “Τον Ιησουν γινωσκω και τον Παυλον επισταμαι, υμεις δε τίνες εστε?” 16 Και εφαλλομενος επ’ αυτους ο ανθρωπος εν ω ην το πνευμα το ποιηρον και⁹ κατακυριευσαν¹⁰ αυτων, ισχυσεν κατ’ αυτων, ωστε γυμνους και τετραυματισμενους εκφυγειν εκ του οικου εκεινου. 17 Τουτο δε εγενετο πασιν γνωστον,¹¹ Ιουδαιοις τε και Έλλησιν, τοις κατοικουσιν την Εφεσον· και επεπεσει φοβος επι παντας αυτους, και εμεγαλυετο το ονομα του¹² Κυριου Ιησου. 18 Πολλοι τε των πεπιστευκοτων¹³ ηρχοντο, εξομολογουμενοι και αναγγελλοντες τας πραξεις αυτων. 19 Ίκανοι δε των τα περιεργα πραξαντων συνενεγκαντες τας βιβλους κατεκαιον ευωπιον παντων (και συνεψηφισαντο τας τιμας αυτων και ευρον αργυριου μυριαδας πεντε). 20 Ούτως κατα κρατος ο λογος του Κυριου ηυξανεν και ισχυεν.

21 Ως δε επληρωθη ταυτα, εθετο ο Παυλος εν τω πνευματι, διελθων την Μακεδονιαν και¹⁴ Αχαιαν, πορευεσθαι εις Ίερουσαλημ, ειπων οτι “Μετα το γενεσθαι με εκει, δει με και Ρωμην ιδειν”. 22 Αποστειλας δε εις την¹⁵ Μακεδονιαν δυο των διακουουντων αυτω, Τιμοθεον και Εραστον, αυτος επεσχεν χρονον εις την Ασιαν.

[Demetrius]

23 Εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον ταραχος ουκ ολιγος περι της Όδου. 24 Δημητριος γαρ τις ονοματι, αργυροκοπος, ποιων ιακους αργυρους Αρτεμιδος, παρειχετο τοις τεχνιταις εργασιαν ουκ ολιγην· 25 ους συναθροισας, και τους περι τα τοιαυτα εργατας, ειπεν: “Ανδρες, επιστασθε οτι εκ ταυτης της εργασιας η ευπορια ημων¹⁶ εστιν. 26 Και θεωρειτε και ακουετε οτι ου μονον¹⁷ Εφessου αλλα¹⁸ σχεδον πασης της Ασιας ο Παυλος ουτος πεισας μετεστησεν ικανον οχλον, λεγων οτι ουκ εισιν θεοι οι δια χειρων γινομενοι. 27 Ου μονον δε τουτο κινδυνευει¹⁹ ημιν το μερος εις απελεγμον ελθειν, αλλα και το της μεγαλης θεας Αρτεμιδος ιερον εις ουδεν λογισθηναι, μελλειν δε και καθαιρεισθαι την μεγαλειότητα αυτης, ην ολη η Ασια και η²⁰ οικουμηνη σεβεται.”

28 Ακουσαντες δε και γινομενοι πληρεις θυμου εκραζον λεγοντες, “Μεγαλη η Αρτεμις Εφεσιων!” 29 Και επλησθη η πολις ολη της συγχυσεως, ωρμησαν τε ομοθυμαδον εις το θεατρον (συναρπασαντες Γαιον και Αρισταρχον, Μακεδονας,²¹ συνεκδημους Παυλου).²² 30 Του δε Παυλου βουλομενου εισελθειν εις τον δημον, ουκ ειων αυτον οι μαθηται. 31 Τινες δε και

¹ τα || --- 141

² εξερχεσθαι απ αυτων 35^c || εκπορευεσθαι [7%] 35 || 386 omits τα τε πνευματα τα ποιηρα εξερχεσθαι απ αυτων

³ απο 35^c || και [5%] 35

⁴ 1865 is missing 19:13-26.

⁵ ορκιζομεν || ορκιζομεν 201

⁶ ο 35^c || --- [65%] 35

⁷ υιοι σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα 35^c || ~ 23451 (8.5%) 35

⁸ ειπεν 35^c || 1 αυτοις [7%] 35

⁹ και 35^c || --- [5%] 35

¹⁰ κατακυριευσαν || κατακυριευσας 386

¹¹ πασιν γνωστον || ~ 21 [55%] 2466

¹² του || --- 1072

¹³ πεπιστευκοτων || πεπιστευκοντων 2466

¹⁴ και || 1 την 1761

¹⁵ την || --- 1617

¹⁶ ημων 35^c || ημιν [10%] 35,2466

¹⁷ μονον 35^c || 1 της [2%] 35

¹⁸ αλλα 35^c || 1 και [5%] 35

¹⁹ κινδυνευει || κινδυνευειν 444

²⁰ 1761 repeats η from one line to the next.

²¹ μακεδονας || μακεδονιας 444,1617

²² παυλου 35^c || 1 ελκυσαν αυτους 35

των Ασιαρχων, οντες αυτω φιλοι, πεμφσαντες προς αυτον παρεκαλουν μη δουναι εαυτον εις το θεατρον. 32 Αλλοι μεν ουν αλλο τι εκραζον, ην γαρ η εκκλησια συγκεχυμενη, και οι πλειους ουκ ηδεισαν¹ τίνος ενεκεν συνεληλυθεισαν.² 33 Εκ δε του οχλου προεβιβασαν Αλεξανδρον, προβαλλοντων³ αυτον των Ιουδαιων. Ο δε Αλεξανδρος, κατασεισας την χειρα, ηθελεν απολογεισθαι τω δημω. 34 Επιγνοντες⁴ δε οτι Ιουδαιος εστιν, φωνη εγενετο μια εκ παντων ως επι ωρας δυο κραζοντων, “Μεγαλη η Αρτεμις Εφεσιων!”

35 Καταστειλας δε ο γραμματευσ τον οχλον φησιν: “Ανδρες Εφεσιοι, τίς γαρ εστιν ανθρωπος ος ου γινωσκει την Εφεσιων πολιν νεωκορον ουσαν της μεγαλης θεας Αρτεμιδος και του Διοπετους? 36 Αναντιρρητων ουν οντων τουτων,⁵ δεον εστιν⁶ υμας κατεσταλμενους υπαρχειν και μηδεν προπετες πρασσειν. 37 Ηγαγετε γαρ τους ανδρας τουτους, ουτε ιεροσυλους ουτε βλασφημουντας την θεον υμων. 38 Ει⁷ μεν ουν Δημητριος και οι ουν αυτω τεχνιται εχουσιν προς τινα λογον, αγοραιοι αγωνται, και ανθυπατοι εισιν· εγκαλειτωσαν αλληλοις.⁸ 39 Ει δε τι περι ετερων επιζητειτε,⁹ εν τη εννομω εκκλησια επιλυθησεται. 40 Και γαρ κινδυνευομεν εγκαλεισθαι στασεως, περι της σημερον, μηδενος αιτιου υπαρχοντος περι ου ου¹⁰ δυνησομεθα αποδουναι λογον της συστροφης ταυτης.” 41 Και ταυτα ειπων απελυσεν την εκκλησιαν.

[Paul makes his own plans]

[Greece]

20.1 Μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον, προσκαλεσαμενος¹¹ ο Παυλος τους μαθητας και ασπασαμενος, εξηλθεν πορευθηναι εις την Μακεδονιαν. 2 Διελθων δε τα μερη εκεινα και παρακαλεσας αυτους λογω πολλω, ηλθεν εις την Έλλαδα. 3 Ποιησας τε μηνας τρεις, γενομενης επιβουλης αυτω¹² υπο των Ιουδαιων, μελλοντι αναγεσθαι εις την Συριαν, εγενετο γνωμη¹³ του υποστρεφειν δια Μακεδονιας. 4 Συνειπετο δε αυτω αχρι της Ασιας Σωπατρος¹⁴ Βερροιαιος, Θεσσαλονικεων¹⁵ δε Αρισταρχος και Σεκουνδος, και Γαιος Δερβαιος, και Τιμοθεος, Ασιανοι δε Τυχικος και¹⁶ Τροφιμος· 5 ουτοι προελθοντες εμενον ημας εν Τρωαδι. 6 Ημεις δε εξεπλευσαμεν μετα¹⁷ τας ημερας των αζυμων απο Φιλιππων, και ηλθομεν προς αυτους εις την Τρωαδα αχρις ημερων πεντε, ου διετριψαμεν ημερας επτα.

[Troas]

7 Εν δε τη μια των σαββατων, συνηγμενων των μαθητων¹⁸ κλασαι αρτον, ο Παυλος διελεγετο αυτοις, μελλων εξιεναι τη επαυριον παρετεινεν¹⁹ τε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου. 8 Ησαν δε λαμπαδες ικαναι εν τω υπερω ου ημεν συνηγμενοι. 9 Καθημενος²⁰ δε τις νεανιας ονοματι Ευτυχος επι της θυριδος, καταφερομενος υπνω βαθει,²¹ διαλεγομενου του Παυλου επι

¹ ηδεισαν || ειδησαν 1548

² συνεληλυθεισαν || συνεληλυθησαν 1072

³ προβαλλοντων 35^c || προβαλοντων [30%] 35,141,386

⁴ επιγνοντες 35^c,1249^c || επιγνοντων [20%] 35,394,928,986,1249,1482,1855,2080

⁵ οντων τουτων || ~ 21 394,928,1249

⁶ εστιν || --- 1761

⁷ ει || ο 1249

⁸ αλληλοις || αλληλους 1876

⁹ επιζητειτε 35^c || επιζητητε 1249 || ζητειτε [2%] 35

¹⁰ ου || --- [10%] 1072,1548

¹¹ προσκαλεσαμενος 35^c || μεταπεμφσαμενος [3%] 35

¹² επιβουλης αυτω 1732^c || ~ 21 1075,1732

¹³ γνωμη || γνωμης [7%] 394,928,986,1249,1482

¹⁴ σωπατρος || 1 πυρου 2080 (πυρρου [5%])

¹⁵ θεσσαλονικεων 201^c || θεσσαλονικαιων 201,1075,1249

¹⁶ και || 11 141 (repeats from one line to the next)

¹⁷ μετα || μετατα 1503

¹⁸ των μαθητων 35^c || ημων [7%] 35

¹⁹ παρετεινεν || παρετεινε 1876

²⁰ καθημενος 35^c || καθηζομενος [4%] 35

²¹ βαθει || βαθυ 1732

πλειον· κατενεχθεις απο¹ του ύπνου επεσεν απο του τριστεγου κατω και ηρθη νεκρος.
 10 Καταβας δε ο Παυλος επεπεσεν αυτω, και συμπεριλαβων² ειπεν, “Μη θορυβεισθε, η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν!” 11 Αναβας δε και κλασας αρτον και γευσαμενος, εφ’ ικανον τε ομιλησας αχρις αυγης—οὕτως εξηλθεν! 12 (Ηγαγον δε τον παιδα ζωντα, και παρεκληθησαν³ ου μετριως.)

13 Ἡμεις⁴ δε προσελθοντες επι το πλοιοιον ανηχθημεν εις την Ασσον, εκειθεν μελλοντες αναλαμβανειν τον Παυλον—οὕτως γαρ η̄ν διατεταγμενος, μελλων αυτος πεζευειν.

14 Ὡς δε συνεβαλεν η̄μιν εις την Ασσον αναλαβοντες αυτον η̄λθομεν εις Μιτυληνην.

15 Κακειθεν αποπλευσαντες, τη επιουση κατηντησαμεν αντικρυ Χιου, τη δε ετερα παρεβαλομεν εις Σαμον, και μειναντες εν Τρωγυλιω·⁵ τη εχομενη η̄λθομεν εις Μιλητον.

16 (Εκρινειν⁶ γαρ ο Παυλος παραπλευσαι την Εφεσον, οπως μη γενηται αυτω χρονοτριβησαι εν τη Ασια, εσπευδεν γαρ, ει δυνατον η̄ν αυτω, την η̄μεραν της Πεντηκοστης γενεσθαι εις Ἱεροσολυμα.)

[Miletus]

17 Απο δε της Μιλητου⁷ πεμψας εις Εφεσον μετεκαλεσατο τους πρεσβυτερους της εκκλησιας. 18 Ὡς δε παρεγενοντο προς αυτον, ειπεν αυτοις: “Υμεις επιστασθε απο πρωτης η̄μερας⁸ η̄ς επεβην εις την Ασιαν, πως μεθ’ ῡμων τον παντα χρονον εγενομην, 19 δουλευων τω Κυριω μετα πασης ταπεινοφροσυνης, και πολλων δακρυων και πειρασμων, των συμβαντων μοι εν ταις επιβουλαις των Ιουδαιων· 20 ὡς ουδεν ὑπεστειλαμην των συμφεροντων του μη αναγγειλαι ῡμιν και διδαξαι ῡμας δημοσια και κατ’ οικους, 21 διαμαρτυρομενος Ιουδαιοις τε και Ἑλλησιν την εις Θεον μετανοιαν και πιστιν την εις τον Κυριον η̄μων Ιησουν.⁹ 22 Και νυν ιδου, εγω δεδεμενος τω πνευματι πορευομαι εις Ἱερουσαλημ, τα εν αυτη συναντησοντα μοι μη ειδως, 23 πλην οτι το Πνευμα¹⁰ το Ἅγιον κατα πολιν διαμαρτυρεται,¹¹ λεγον οτι δεσμα με και θλιψεις μενουσιν. 24 Αλλ’ ουδενος λογον ποιουμαι, ουδε εχω την ψυχην μου τιμιαν εμαυτω, ὡς τελειωσαι τον δρομον μου¹² μετα χαρας, και την διακονιαν η̄ν ελαβον παρα του¹³ Κυριου Ιησου¹⁴ διαμαρτυρασθαι το ευαγγελιον της χαριτος του Θεου.

25 “Και νυν ιδου, εγω οίδα οτι ουκετι οψεσθε¹⁵ το προσωπον μου ῡμεις παντες εν οἷς διηλθον κηρυσσων την βασιλειαν του Θεου. 26 Διο μαρτυρομαι ῡμιν εν τη σημερον η̄μερα οτι καθαρος εγω απο του αιματος παντων·¹⁶ 27 ου γαρ ὑπεστειλαμην του μη αναγγειλαι ῡμιν πασαν την βουλην του Θεου. 28 Προσεχετε ουν ε̄αυτοις και παντι τω ποιμνιω, εν ᾧ ῡμας το Πνευμα το Ἅγιον ε̄θετο επισκοπους, ποιμαινειν¹⁷ την εκκλησιαν του Κυριου και¹⁸ Θεου η̄ν περιεποιησατο δια του¹⁹ ιδιου αιματος. 29 Εγω γαρ οίδα τουτο, οτι εισελευσονται μετα την αφιξιν μου λυκοι βαρεις εις ῡμας, μη φειδομενοι του ποιμνιου. 30 Και εξ ῡμων αυτων αναστησονται ανδρες, λαλουντες διεστραμμενα, του αποσπαν τους μαθητας οπισω αυτων.

¹ απο || υπο [30%] 394,1249:1732,1761,1897

² συμπεριλαβων 35: || 1 αυτον [2%] 35

³ παρεκληθησαν || παρεκληθημεν 1876

⁴ ημεις || υμεις 824

⁵ τρωγυλιω 35: || τρωγυλιω 35

⁶ εκρινειν 35: || κεκρικει [4%] 35

⁷ μιλητου || μελητου 1876

⁸ ημερας || 11 18 (repeats)

⁹ ιησουν 35: || 1 χριστον [25%] 35

¹⁰ πνευμα 35: || 1 μοι [7%] 35

¹¹ διαμαρτυρεται || 1 μοι [15%] 2080:

¹² μου || --- 394

¹³ του || --- 986

¹⁴ ιησου || 1 χριστου 2080

¹⁵ οψεσθε || οψεσθαι 2352

¹⁶ παντων || 1 υμων 2080:

¹⁷ ποιμαινειν 1249: || ποιμαινην 1249

¹⁸ κυριου και 35: || --- [7%] 35

¹⁹ 1761 is missing 20:29 - 21:11.

31 Διο γρηγορείτε, μνημονευοντες ότι τριετιαν νυκτα και ήμεραν ουκ επαυσαμην, μετα δακρυων, νουθετων ένα έναστον.

32 “Και τα νυν παρατιθεμαι ύμας, αδελφοι, τω Θεω και τω λογω της χαριτος αυτου, τω δυναμενω¹ εποικοδομησαι και δουναι ύμιν κληρονομιαν εν τοις ήγιασμενοις πασιν.

33 Αργυριου ή χρυσιου ή ίματισμου ουδενος επεθυμησα. 34 Αυτοι γινωσκετε ότι ταις χρειαις μου, και τοις ουσιν μετ’ εμου, ύπηρετησαν αι χειρες αύται. 35 Παντα ύπεδειξα ύμιν ότι ούτως κοπιωντας δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντων, μνημονευειν τε του λογου του Κυριου Ιησου ότι αυτος ειπεν, ‘Μακαριον εστιν μαλλον διδοναι ή λαμβανειν’.”

36 Και ταυτα ειπων, θεις τα γονατα αυτου, συν πασιν αυτοις προσηξατο. 37 ‘Ικανος δε κλαυθμος εγενετο παντων, και επιπεσοντες επι τον τραχηλον του Παυλου κατεφιλον αυτον, 38 οδυνωμενοι μαλιστα επι τω λογω ω ειρηκει, ότι ουκετι μελλουσιν το προσωπον αυτου θεωρειν. Προεπεμπον δε αυτον εις το πλοιοι.

[Paul is warned—again]

21.1 ‘Ως δε εγενετο αναχθηναι ήμας αποσπασθεντας απ’ αυτων, ευθυδρομησαντες ηλθομεν εις την Κω, τη δε έξης εις την² ‘Ροδον,³ κακειθεν εις Παταρα. 2 Και εύροντες πλοιοι διαπερων εις Φοινικην, επιβαντες ανηχθημεν.⁴ 3 Αναφανεντες δε την Κυπρον και καταλιποντες αυτην ευωνυμον, επλεομεν εις Συριαν και κατηχθημεν εις Τυρον, εκεισε γαρ ήν το πλοιοι αποφορτιζομενοι τον γομον. 4 Και ανευροντες μαθητας, επεμειναμεν αυτου⁵ ήμερας έπτα· οίτινες τω Παυλω ελεγον, δια του Πνευματος, μη αναβαινειν εις ‘Ιερουσαλημ. 5 ‘Οτε δε εγενετο ήμας εξαρτισαι τας ήμερας, εξελθοντες επορευομεθα, προπεμποντων ήμας παντων, συν γυναιξιν και τεκνοις, έως εξω της πολεως, και θεντες τα γονατα επι τον αιγιαλον προσηξαμεθα. 6 Και ασπασαμενοι αλληλους, επεβημεν εις το πλοιοι, εκεινοι δε ύπεστρεψαν εις τα ιδια.

7 ‘Ημεις δε τον πλουν διανυσαντες απο Τυρου, κατηνησαμεν εις Πτολεμειδα· και ασπασαμενοι τους αδελφους εμειναμεν ήμεραν μιαν⁶ παρ’ αυτοις. 8 Τη δε επαυριον εξελθοντες,⁷ ηλθομεν εις Καισαρειαν· και εισελθοντες εις τον οικον Φιλιππου του ευαγγελιστου (οντος εκ των έπτα), εμειναμεν παρ’ αυτω. 9 (Τουτω δε ησαν θυγατερες⁸ παρθενoi τεσσαρες⁹ προφητεουσai.)

[Agabus]

10 Επιμενοντων δε ήμων ήμερας πλειους, κατηλθεν τις απο της Ιουδαιας προφητης ονοματι Αγαβος. 11 Και ελθων προς ήμας και αρας την ζωιην του Παυλου, δησας τε αυτου τους ποδας και τας χειρας ειπεν, “Ταδε λεγει το Πνευμα το ‘Αγιον: ‘Τον ανδρα ού εστιν ή ζωιη αύτη ούτως δησουσιν εν ‘Ιερουσαλημ οί Ιουδαιοι, και παραδωσουσιν εις χειρας εθνων’.” 12 ‘Ως δε ηκουσαμεν ταυτα, παρεκαλουμεν, ήμεις τε και οί εντοπιοι, του μη αναβαινειν αυτον¹⁰ εις ‘Ιερουσαλημ. 13 Απεκριθη τε ο Παυλος: “Τί ποιειτε, κλαιοντες και συνθρυπτοντες μου την καρδιαν? Εγω γαρ ου μονον δεσθηναι, αλλα και αποθαινειν εις ‘Ιερουσαλημ, έτοιμωσ εχω ύπερ του ονοματος του Κυριου Ιησου.” 14 Μη πειθομενου δε αυτου, ήσυχασαμεν ειποντες, “Το θελημα του Κυριου γενεσθω”.

[Jerusalem]

15 Μετα δε τας ήμερας ταυτας επισκευασαμενοι ανεβαινομεν εις ‘Ιερουσαλημ.¹¹ 16 Συνηλθον δε και των μαθητων απο Καισαρειας συν ήμιν, αγοντες παρ’ ω ξενισθωμεν,

¹ δυναμενω 35^c || 1 υμας [3%] 35

² την 35^c || --- [1%] 35

³ ροδον || ρωδον 1876

⁴ ανηχθημεν || ανοιχθημεν 1617

⁵ αυτου 35^c || παρ αυτοις [1%] 35

⁶ μιαν || --- 204

⁷ εξελθοντες || 1 οι περι τον παυλον (13.3%) 2080

⁸ θυγατερες || θυγατεραις 1732

⁹ παρθενoi τεσσαρες 35^c || ~ 21 [8%] 2466 || 2 [1%] 35

¹⁰ αυτον || --- 2587

¹¹ ιερουσαλημ 35^c || ιεροσολυμα [7%] 35

Μινάσωνι τινι Κυπριω, αρχαιω μαθητη. 17 Γενομενων δε ἡμων εις Ἱεροσολυμα, ασμενωσ εδεξαντο ἡμασ οἱ αδελφοι. 18 Τη δε επιουση εισηει ὁ Παυλοσ,¹ συν ἡμιν, προσ Ιακωβον, παντεσ τε παρεγενοντο οἱ πρεσβυτεροι. 19 Και ασπασαμενοσ αυτοουσ, εξηγειτο καθ' ἐν ἑκαστον ὧν εποιησεν ὁ Θεοσ εν τοισ εθνεσιν δια τησ διακονιασ αυτοου.

[Paul submits to a false agenda]

20 Οἱ δε ακουσαντεσ εδοξαζον τον Κυριον, ειποντεσ αυτω: “Θεωρεισ, αδελφε, ποσαι μυριαδεσ εισιν Ιουδαιων των πεπιστευκοτων,² και παντεσ ζηλωται του νομου ὑπαρχουσιν· 21 κατηχηθησαν δε περι σου ὅτι αποστασιν διδασκεισ απο Μωυσεοσ τουσ κατα τα εθνη παντασ Ιουδαιουσ,³ λεγων μη περιτεμνειν αυτοουσ τα τεκνα μηδε⁴ τοισ εθεσιν⁵ περιπατειν. 22 Τί ουν εστιν? Παντωσ δει πληθοσ συνελθειν· ακουσονται γαρ⁶ ὅτι εληλυθασ. 23 Τουτο ουν ποιησον ὅ σοι λεγομεν: Εισιν ἡμιν ανδρεσ τεσσαρεσ ευχην εχοντεσ εφ' ἑαυτων. 24 Τουτουσ παραλαβων ἀγνισθητι συν αυτοισ, και δαπανησον επ' αυτοισ ἵνα ζυρησωνται⁷ την κεφαλην, και γνωσιν παντεσ ὅτι ὧν κατηχηνται περι σου ουδεν εστιν· αλλα στοιχεισ και αυτοσ του νομον φυλασσων.⁸ 25 Περι δε των πεπιστευκοτων εθνων ἡμεισ επεστειλαμεν, κριναντεσ μηδεν τοιουτου τηρειν αυτοουσ, ει μη φυλασσεσθαι⁹ αυτοουσ το τε ειδωλοθυτου και το αἷμα και¹⁰ πνικτου και πορνειαν.”

[Paul arrested]

26 Τοτε ὁ Παυλοσ παραλαβων τουσ ανδρασ, τη εχομενη ἡμερα συν αυτοισ ἀγνισθεισ εισηει¹¹ εις το ἱερον, διαγγελων την εκπληρωσιν των ἡμερων του ἀγνισμου, ἑωσ οὐ προσηνεχθη¹² ὑπερ ἑνοσ ἑκαστου αυτων ἢ προσφορα. 27 Ὡσ δε ημελλον αἱ ἑπτα ἡμεραι συντελεισθαι, οἱ απο τησ Ασιασ Ιουδαιοι, θεασαμενοι αυτον εν τω ἱερω, συνεχεον παντα τον οχλον και επεβαλον επ' αυτον τασ χειρασ, 28 κραζοντεσ: “Ανδρεσ Ισραηλιται, βοηθειτε! Ουτοσ εστιν ὁ ανθρωποσ ὁ κατα του λαου και του νομου και του τοπου τουτου¹³ παντασ πανταχου διδασκων. Ετι τε και Ἑλληνασ εισηγαγεν εις το ἱερον και κεκοινωκεν¹⁴ τον ἀγιον τοπον τουτου!” 29 (Ησαν γαρ ἑωρακοτεσ Τροφιμον τον Εφεσιον εν τη πολει συν αυτω, ὃν ενομιζον ὅτι εις το ἱερον εισηγαγεν ὁ Παυλοσ.)

30 Εκινηθη τε ἡ πολισ ὅλη και εγενετο συνδρομη του λαου. Και επιλαβομενοι του Παυλου εἴλκον αυτον εξω του ἱερου, και ευθεωσ εκλεισθησαν αἱ θυραι. 31 Ζητουντων δε αυτον¹⁵ αποκτειναι, ανεβη φασισ τω χιλιαρχω τησ σπειρασ ὅτι ὅλη συγκεχυται¹⁶ Ἱερουσαλημ· 32 ὃσ εξαυτησ παραλαβων στρατιωτασ και ἑκατονταρχουσ, κατεδραμεν επ' αυτοουσ· οἱ δε, ιδοντεσ τον χιλιαρχον και τουσ στρατιωτασ, επαυσαντο τυπτοντεσ τον Παυλον. 33 Εγγισασ δε ὁ χιλιαρχοσ επελαβετο αυτου, και εκελευσεν δεθηναι ἄλυσεσιν δυσιν, και επυνημετο τίσ ανειη και τί εστιν πεποιηκωσ. 34 Αλλοι δε αλλο τι εβων εν τω οχλω· μη δυναμενοσ δε γνωναι το ασφαλεσ, δια τον θορυβον,¹⁷ εκελευσεν αγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην. 35 Ὅτε δε εγενετο επι τουσ αναβαθμουσ, συνεβη βασταζεσθαι αυτον ὑπο των στρατιωτων, δια την βιαν του οχλου. 36 Ηκολουθει γαρ το πληθοσ του λαου κραζον, “Αιρε αυτον!”

¹ παυλοσ || πλουλοσ 1876

² ιουδαιων των πεπιστευκοτων || ~ 231 1761

³ απο μωυσεοσ τουσ κατα τα εθνη παντασ ιουδαιουσ || ~ 34567812 1761

⁴ μηδε || μη 1617

⁵ εθεσιν || εθνεσιν [15%] 1548

⁶ γαρ 141^c || --- [5%] 141

⁷ ζυρησωνται || ζυρησονται 1249

⁸ τον νομον φυλασσων 35^c || ~ 312 [10%] 35

⁹ φυλασσεσθαι || φυλασσεσθαι 1249

¹⁰ και || 1 το 1761

¹¹ εισηει || ειστηει 824 (apparently—it is strange)

¹² προσηνεχθη || προσηνεγχθη 1249 || προσυνεχθη 1548

¹³ τουτου || --- [5%] 201

¹⁴ κεκοινωκεν 35^c || κεκοινωνηκεν [20%] 35

¹⁵ αυτον || αυτων 986,1732

¹⁶ συγκεχυται || 1 η [10%] 201

¹⁷ θορυβον || οχλον 2352

37 Μελλων δε εις την παρεμβολην εισαγεσθαι, ο Παυλος¹ λεγει τω χιλιαρχω, “Ει εξεστιν μοι ειπειν² προς σε?” Ο δε εφη: “Ελληνιστι γινωσκεις? 38 Ουκ αρα συ ει ο Αιγυπτιος ο προ τουτων των ημερων αναστατωσας και εξαγαγων εις την ερημον τους τετρακιςχιλιους ανδρας των Σικαριων?” 39 Ειπεν δε ο Παυλος, “Εγω ανθρωπος μεν³ ειμι Ιουδαιος, Ταρσευς της Κιλικιας, ουκ ασημου⁴ πολεως πολιτης· δεομαι δε⁵ σου, επιτρεψον μοι λαλησαι προς τον λαον”. 40 Επιτρεψαντος δε αυτου, ο Παυλος εστως επι των αναβαθμων κατεσεισεν τη χειρι τω λαω· πολλης δε σιγης γενομενης, προσεφωνει⁶ τη Εβραιδι διαλεκτω λεγων:

[Paul addresses the mob]

22.1 “Ανδρες αδελφοι και πατερες, ακουσατε μου της προς υμας νυνι απολογιας”.
2 Ακουσαντες δε οτι τη Εβραιδι διαλεκτω προσεφωνει αυτοις, μαλλον παρεσχον ησυχαιαν. Και φησιν: 3 “Εγω μεν ειμι αιηρ Ιουδαιος, γεγεννημενος⁷ εν Ταρσω της Κιλικιας, ανατεθραμμενος δε εν τη πολει ταυτη παρα τους ποδας Γαμαλιηλ, πεπαιδευμενος κατα ακριβειαν του πατρωου νομου, ζηλωτης υπαρχων του Θεου, καθως παντες υμεις εστε σημερον· 4 ος ταυτην την Οδον εδιωξα αχρι θανατου, δεσμευων⁸ και παραδιδους εις φυλακας ανδρας τε και γυναικας, 5 ως και ο αρχιερευς μαρτυρει μοι και παν το πρεσβυτεριον· παρ’ ων και επιστολας δεξαμενος προς τους αδελφους εις Δαμασκον επορευομην, αξων και τους εκεισε οντας δεδεμενους εις Ιερουσαλημ, ινα τιμωρηθωσιν. 6 Εγενετο δε μοι πορευομενω και εγγιζοντι τη⁹ Δαμασκω, περι μεσημβριαν, εξαιφνης εκ του ουρανου περιαστραψαι φως ικανον περι εμε. 7 Επεσον τε εις το εδαφος και ηκουσα φωνης λεγουσης μοι, ‘Σαουλ, Σαουλ, τι με διωκεις?’ 8 Εγω δε απεκριθην, ‘Τις ει, Κυριε?’ Ειπεν τε προς με, ‘Εγω ειμι Ιησους ο Ναζωραιος, ον συ διωκεις’. 9 Οι δε συν εμοι οντες το μεν φως εθεασαντο, και εμφοβοι εγενοντο· την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντος μοι. 10 Ειπον δε, ‘Τι ποιησω, Κυριε?’ Ο δε Κυριος ειπεν προς με, ‘Αναστας πορευου εις Δαμασκον, κακει σοι λαληθησεται περι παντων ων τετακται σοι ποιησαι’. 11 Ως δε ουκ ενεβλεπον απο της δοξης του φωτος εκεινου, χειραγωγουμενος υπο των συνοντων μοι, ηλθον εις Δαμασκον. 12 Ανανιας δε τις, αιηρ ευσεβης κατα τον νομον, μαρτυρουμενος υπο παντων των κατοικουντων εν Δαμασκω Ιουδαιων, 13 ελθων προς με και επιστας ειπεν μοι, ‘Σαουλ αδελφε, αναβλεψον!’ Καγω αυτη τη ωρα ανεβλεψα εις αυτον. 14 Ο δε ειπεν: “Ο Θεος των πατερων ημων προεχειρισατο σε¹⁰ γνωμαι το θελημα αυτου, και ιδειν τον¹¹ Δικαιον, και ακουσαι φωνην εκ του στοματος αυτου. 15 Οτι εση μαρτυς αυτω προς παντας ανθρωπους ων εωρακας και ηκουσας. 16 Και νυν τι μελλεις? Αναστας, βαπτισαι και απολουσαι τας αμαρτιας σου, επικαλεσαμενος το ονομα του¹² Κυριου.’

17 “Εγενετο δε μοι υποστρεψαντι εις Ιερουσαλημ και προσευχομενου¹³ μου¹⁴ εν τω ιερω, γενεσθαι με¹⁵ εν εκστασει 18 και ιδειν αυτον λεγοντα μοι, ‘Σπευσον και εξελθε εν ταχει εξ Ιερουσαλημ, διοτι ου παραδεξονται σου την μαρτυριαν περι εμου’. 19 Καγω ειπον: ‘Κυριε, αυτοι επιστανται οτι εγω ημην φυλακιζων και δαιρων κατα τας συναγωγας τους

¹ εις την παρεμβολην εισαγεσθαι ο παυλος || ~ 561234 1075

² ειπειν || 1 τι 2080^c

³ μεν || --- 986

⁴ ασημου || ασιμου 1617,1897

⁵ δε || --- 824

⁶ προσεφωνει 35^c || προσεφωνησεν [60%] 35,1249^c || προσεφωνη 1249

⁷ γεγεννημενος || γεγεννημενος [25%] 2466

⁸ δεσμευων || δευμευων 1897

⁹ τη || την 2466

¹⁰ σε || σαι 1876

¹¹ τον 2080^c || το 1732,2080

¹² του || --- [15%] 1876

¹³ προσευχομενου || προσευχομενω 1761,2080

¹⁴ μου 35^c || --- [5%] 35,1761,2080

¹⁵ με || μοι 141,1617

πιστευοντας εις¹ σε· 20 και οτε εξεχειτο το αιμα Στεφανου του μαρτυρος σου,² και αυτος ημην εφεστως και συνευδοκων τη αναιρεσει αυτου, και φυλασσων τα ιματια των αναιρουτων αυτον.’ 21 Και ειπεν προς με, ‘Πορευου, οτι εγω εις εθνη μακραν εξαποστελω³ σε.’”

[A Roman citizen]

22 Ηκουον δε αυτου αχρι τουτου του λογου, και επηραν την φωνην αυτων λεγοντες, “Αιρε απο της γης τον τοιουτον, ου γαρ καθηκεν⁴ αυτον ζην!” 23 Κραυγαζοντων⁵ δε αυτων και ριπτουντων⁶ τα ιματια, και κονιορτον βαλλοντων εις τον αερα, 24 εκελευσεν ο χιλιαρχος αγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην, ειπων μαστιξιν ανεταζεσθαι αυτον, ινα επιγνω δι’ ην αιτιαν ούτως επεφωνουν αυτω.⁷ 25 ‘Ως δε προτειναν⁸ αυτον τοις ιμασιν,⁹ ειπεν προς τον εστωτα¹⁰ εκατονταρχον ο Παυλος, “Ει ανθρωπον ‘Ρωμαιον και ακατακριτον εξεστιν υμιν μαστιζειν?” 26 Ακουσας δε ο εκατονταρχος, προσελθων τω χιλιαρχω απηγγειλεν λεγων, “‘Ορα τι μελλεις ποιειν, ο γαρ ανθρωπος ουτος ‘Ρωμαιος εστιν!” 27 Προσελθων δε ο χιλιαρχος ειπεν αυτω, “Λεγε μοι, ει συ ‘Ρωμαιος ει?” ‘Ο δε εφη, “Ναι”. 28 Απεκριθη τε ο χιλιαρχος, “Εγω πολλου κεφαλαιου την πολιτειαν ταυτην εκτησαμην”. ‘Ο δε Παυλος εφη, “Εγω δε και γεγεννημαι.” 29 Ευθεως ουν απεστησαν απ’ αυτου οι μελλοντες αυτον ανεταζειν· και ο χιλιαρχος δε εφοβηθη, επιγνους οτι ‘Ρωμαιος εστιν και οτι ην αυτον δεδεκως.¹¹

[The Sanhedrin]

30 Τη δε επαυριον, βουλομενος γινωαι το ασφαλές το τι κατηγορειται υπο των Ιουδαιων, ελυσεν αυτον απο των δεσμων¹² και εκελευσεν ελθειν¹³ τους αρχιερεις και παν το συνεδριον αυτων,¹⁴ και καταγαγων τον Παυλον εστησεν εις αυτους. 23.1 Ατεισας δε ο Παυλος τω συνεδριω ειπεν, “Ανδρες αδελφοι, εγω παση συνειδησει αγαθη πεπολιτευμαι τω Θεω¹⁵ αχρι ταυτης της ημερας”. 2 ‘Ο δε αρχιερευς Ανανιας επεταξεν τοις παρεστωσιν αυτω τυπτειν αυτου το στομα. 3 Τοτε ο Παυλος προς αυτον ειπεν: “Τυπτειν σε μελλει¹⁶ ο Θεος, τοιχε κεκονιαμενε! Και συ καθη κρινων με κατα τον νομον, και παρανομων κελευεις με τυπτεσθαι!” 4 Οι δε παρεστωτες ειπον, “Τον αρχιερα του Θεου λουδορεις?” 5 Εφη τε ο Παυλος: “Ουκ ηδειν,¹⁷ αδελφοι, οτι εστιν αρχιερευς· γεγραπται γαρ,¹⁸ ‘Αρχοντα του λαου σου ουκ ερεις κακως.’”

6 Γνους δε ο Παυλος οτι το εν μέρος εστιν Φαρισαιων, το δε ετερον Σαδδουκαιων, εκραξεν εν τω συνεδριω, “Ανδρες αδελφοι, εγω Φαρισαιος ειμι, υιος Φαρισαιου· περι ελπιδος και αναστασεως νεκρων εγω κρινομαι!” 7 Τουτο δε αυτου λαλησαντος, εγενετο στασις των Φαρισαιων και των Σαδδουκαιων, και εσχισθη το πληθος. 8 (Σαδδουκαιοι μεν γαρ λεγουσιν μη ειναι αναστασιν, μητε αγγελον μητε πνευμα, Φαρισαιοι δε ομολογουσιν τα αμφοτερα.) 9 Εγενετο δε κραυγη μεγαλη, και ανασταντες οι γραμματεις του μερους των Φαρισαιων διεμαχοντο λεγοντες, “Ουδεν κακον ευρισκομεν εν τω ανθρωπω τουτω· ει δε

¹ εις 35^c || επι [80%] 35

² στεφανου του μαρτυρος σου || ~ 2341 394,928,1249

³ εξαποστελω 141^c,1249^c || εξαποστελλω 141,1249

⁴ καθηκεν 35^c || καθηκει [2%] 35

⁵ κραυγαζοντων 35^c || κραζοντων [16%] 35

⁶ ριπτουντων || ρυπτουντων 824 (apparently)

⁷ επεφωνουν αυτω 35^c || κατεφωνουν αυτου [1%] 35

⁸ προτειναν 35^c || προτεινον [5%] 35

⁹ ιμασιν || ιμασιν 386

¹⁰ εστωτα || εφεστωτα 2080^c

¹¹ αυτον δεδεκως || αυτω δεδεικως 986

¹² απο των δεσμων 35^c || --- (9.9%) 35

¹³ ελθειν || συνελθειν [5%] 2080^c

¹⁴ αυτων 35^c || --- [12%] 35

¹⁵ τω θεω 35^c || --- 35

¹⁶ μελλει || μελλοι 1617

¹⁷ ηδειν || ηδην 394

¹⁸ γαρ 1503^c || 1 οτι [5%] 1503

πνευμα ελαλησεν αυτω η αγγελος, μη θεομαχωμεν!” 10 Πολλης δε γενομενης στασεως, ευλαβηθεις¹ ο χιλιαρχος μη διασπασθη ο Παυλος υπ’ αυτων, εκελευσεν το στρατευμα καταβηται και² αρπασαι αυτον εκ μεσου αυτων, αγειν τε εις την παρεμβολην.

[A plot exposed]

11 Τη δε επιουση νυκτι επιστας αυτω ο Κυριος ειπεν, “Θαρσει Παυλε,³ ως γαρ διεμαρτυρω⁴ τα περι εμου εις Ιερουσαλημ, ούτως σε δει και εις Ρωμην μαρτυρησαι”. 12 Γενομενης δε ημερας, ποιησαντες τινες των Ιουδαιων⁵ συστροφην, ανεθεματισαν εαυτους μητε φαγειν μητε πιειν⁶ εως ου ανελωσιν τον Παυλον. 13 Ησαν δε πλειους τεσσαρακοντα οι ταυτην την συνωμοσιαν πεποιηκοτες· 14 οιτινες προσελθοντες τοις αρχιερευσιν και τοις πρεσβυτεροις ειπον: “Αναθεματι ανεθεματισαμεν εαυτους μηδενος γευσασθαι εως ου αποκτεινωμεν τον Παυλον. 15 Νυν ουν, υμεις εμφανισατε τω χιλιαρχω, συν τω συνεδριω, οπως αυριον καταγαγη αυτον⁷ προς υμας,⁸ ως μελλοντας διαγιγνωσκειν ακριβεστερον τα περι αυτου· ημεις δε, προ⁹ του εγγισαι αυτον, ετοιμοι εσμεν του ανελειν αυτον.”

16 Ακουσας δε ο υιος της αδελφης Παυλου το ενεδρον, παραγενομενος και εισελθων εις την παρεμβολην, απηγγειλεν τω Παυλω. 17 Προσκαλεσαμενος δε ο Παυλος ενα των εκατονταρχων εφη, “Τον νεανιαν τουτον απαγαγε προς τον χιλιαρχον, εχει γαρ τι απαγγειλαι αυτω”. 18 Ο μεν ουν παραλαβων αυτον ηγαγεν προς τον χιλιαρχον και φησιν, “Ο δεσμιος Παυλος προσκαλεσαμενος με ηρωτησεν τουτον τον νεανιαν αγαγειν προς σε, εχοντα τι¹⁰ λαλησαι σοι”. 19 Επιλαβομενος δε της χειρος αυτου, ο χιλιαρχος και αναχωρησας κατ’ ιδιαν επυνθανετο, “Τί εστιν ο εχεις απαγγειλαι μοι?” 20 Ειπεν δε οτι “Οι Ιουδαιοι συνεθεντο του ερωτησαι σε οπως αυριον εις το συνεδριον καταγαγης τον Παυλον,¹¹ ως μελλοντες τι ακριβεστερον πυνθανεσθαι περι αυτου. 21 Συ ουν μη πεισθης αυτοις· ενεδρευουσιν γαρ αυτον¹² εξ αυτων ανδρες πλειους τεσσαρακοντα, οιτινες ανεθεματισαν εαυτους μητε φαγειν μητε πιειν εως ου ανελωσιν αυτον, και νυν ετοιμοι εισιν προσδεχομενοι την απο σου επαγγελιαν.” 22 Ο μεν ουν χιλιαρχος απελυσεν τον νεανιαν παραγγειλας, “Μηδενι εκλαλησαι οτι ταυτα ενεφανισας προς με!”

[Paul sent to Felix]

23 Και προσκαλεσαμενος δυο τινας των εκατονταρχων ειπεν: “Ετοιμασατε στρατιωτας διακοσιους οπως πορευθωσιν εως Καισαρειας, και ιππεις εβδομηκοντα¹³ και δεξιολαβους διακοσιους, απο τριτης ωρας της νυκτος· 24 κτηνη τε παραστησαι, ινα επιβιβασαντες¹⁴ τον Παυλον διασωσωσιν προς Φηλικα¹⁵ τον ηγεμονα.” 25 Γραψας επιστολην περιεχουσαν τον τυπον τουτον:

26 “Κλαυδιος Λυσιας, τω κρατιστω ηγεμονι Φηλικι:¹⁶ Χαιρειν. 27 Τον ανδρα τουτον συλληφθεντα υπο των¹⁷ Ιουδαιων και μελλοντα¹⁸ αναρεισθαι υπ’ αυτων· επιστας συν τω

¹ ευλαβηθεις 35° || φοβηθεις [7%] 35

² καταβηται και 35° || καταβαιν [5%] 35

³ παυλε 35° || --- [5%] 35

⁴ διεμαρτυρω || διεμαρτυρησω 386

⁵ τινες των ιουδαιων 35° || οι ιουδαιοι [1%] 35

⁶ πιειν || ποιειν 1548 (twice), 1876 (once)

⁷ αυριον καταγαγη αυτον 35° || ~ 32 35

⁸ υμας || ημας 1075

⁹ προ || --- 1876

¹⁰ τι || τοι 1249

¹¹ εις το συνεδριον καταγαγης τον παυλον 35° || ~ 564123 [7%] 35

¹² αυτον || --- 1075

¹³ εβδομηκοντα || εβδηκοντα 1876

¹⁴ επιβιβασαντες || επιβασαντες 204

¹⁵ φηλικα 35° || φιλικα 986 || φιληκα [25%] 35,394,928,1072,1249,1482,1503,1548,1617,1761,1855°,2352,2587

¹⁶ φηλικι 35° || φιληκι [30%] 35,394,928,986,1072,1249,1482,1503,1548,1617,1761,1855°,2352,2587

¹⁷ των || --- 394,1249

¹⁸ μελλοντα || 1 αυτον 1732

στρατευματι εξειλομην αυτον,¹ μαθων ότι Ῥωμαιος εστιν. 28 Βουλομενος δε γινωαι την αιτιαν δι' ἣν ενεκαλουν αυτω, κατηγαγον αυτον εις το² συνεδριον αυτων· 29 ὃν εὔρον εγκαλουμενον περι ζητηματων του νομου αυτων, μηδεν³ αξιον θανατου ἢ δεσμων εγκλημα εχοντα. 30 Μηνυθεισης δε μοι επιβουλης εις⁴ τον ανδρα μελλειν εσεσθαι ὑπο των Ιουδαιων, εξαυτης επεμψα⁵ προς σε, παραγγειλας και τοις κατηγοροις λεγειν τα προς αυτον επι σου. Ερρωσο.⁶

31 Οἱ μεν ουν στρατιωται, κατα το διατεταγμενον αυτοις, αναλαβοντες τον Παυλον, ηγαγον δια της νυκτος εις την Αντιπατριδα. 32 Τη δε επαυριον εασαντες τους ἰππεις πορευεσθαι συν αυτω, ὑπεστρεψαν εις την παρεμβολην. 33 Οἰτινες εισελθοντες εις την Καισαρειαν και αναδοντες την επιστολην τω ἡγεμονι, παρεστησαν και τον Παυλον αυτω. 34 Αναγινους δε ὁ ἡγεμων και επρωτησας εκ ποιας επαρχιας εστιν και πυθομενος ὅτι απο Κιλικιας. 35 “Διακουσομαι σου”, εφη, “ὅταν και οἱ κατηγοροι σου παραγενωνται”.⁷ Εκελευσεν τε⁸ αυτον εν τω πραιτωριω⁹ του Ἡρωδου φυλασσεσθαι.¹⁰

[Caesarea]

[Felix]

24.1 Μετα δε πεντε ἡμερας κατεβη ὁ αρχιερευς Ανανιας μετα των¹¹ πρεσβυτερων και ῥητορος Τερτυλλου τινος, οἰτινες ενεφανισαν τω ἡγεμονι κατα του Παυλου. 2 Κληθεντος δε αυτου, ηρξατο κατηγορειν ὁ Τερτυλλος λεγων: “Πολλης ειρηνης τυγχανοντες δια σου, και κατορθωματων γινομενων τω εθνει τουτω δια της σης προνοιας, 3 παντη τε¹² και πανταχου αποδεχομεθα, κρατιστε Φηλιξ,¹³ μετα πασης ευχαριστιας. 4 Ἴνα δε μη επι πλεον¹⁴ σε εγκοπτω, παρακαλω ακουσαι σε ἡμων συντομως τη ση επιεικεια.¹⁵ 5 Εὔροντες γαρ τον ανδρα τουτον λοιμον και κινουντα στασιν πασιν τοις Ιουδαιοις τοις¹⁶ κατα την οικουμενην, πρωτοστατην τε της των Ναζωραιων αἵρεσεως, 6 ὃς και το ἱερον επειρασεν βεβηλωσαι· ὃν και εκρατησαμεν.¹⁷ 8 παρ' οὔ δυνηση, αυτος ανακρινας, περι παντων τουτων επιγινωαι ὧν ἡμεις κατηγορουμεν αυτου.” 9 Συνεπεθεντο δε¹⁸ και οἱ Ιουδαιοι, φασκοντες ταυτα οὕτως εχειν.

10 Απεκριθη δε ὁ Παυλος, νευσαντος αυτω του ἡγεμονος, λεγειν: “Εκ πολλων ετων οντα σε κριτην δικαιον¹⁹ τω εθνει τουτω επισταμενος, ευθυμοτερον τα περι εμαυτου απολογουμαι, 11 δυναμενου σου γινωαι²⁰ ὅτι ου πλειους εισιν μοι ἡμεραι²¹ δεκαδυο, αφ' ἧς ανεβην προσκυνησων εν²² Ἱερουσαλημ. 12 Και ουτε εν τω ἱερῳ εὔρον με προς τινα διαλεγομενον ἢ επισυστασιν ποιουντα οχλου, ουτε εν ταις συναγωγαις, ουτε κατα την πολιν. 13 Ουτε παραστησαι²³ δυνανται¹ περι ὧν νυν² κατηγορουσιν μου. 14 Ὁμολογω δε τουτο σοι,

¹ αυτον 35^c || --- [10%] 35

² εις το || --- 1876

³ μηδεν 35^c || 1 δε [25%] 35

⁴ εις || προς [5%] 201

⁵ επεμψα || 1 τουτον 1761

⁶ ερρωσο 35^c || ερρωσθε [25%] 35

⁷ παραγενωνται || παραγονται [20%] 1876

⁸ εκελευσεν τε || εκελευσεται 1876

⁹ πραιτωριω || πραιτοριω 2466

¹⁰ φυλασσεσθαι || φυλαττεσθαι 1548 || φυλασεσθαι 1876

¹¹ των 35^c || --- (1.7%) 35

¹² παντη τε || παντοτε 386

¹³ φηλιξ 35^c || φιληξ [35%] 35,394,444,928,986,1072,1249,1482,1503,1548,1617,1761,1855^c;2352,2587

¹⁴ πλεον || πλειον [79%] 444

¹⁵ επιεικεια || επιεικια 1876

¹⁶ τοις || την 1548

¹⁷ lack verse 7 35^c || have verse 7 [40%] 35,1249^m (both agree with the main variant),1761 (variant 28),1876,2080 (variant 22+)

¹⁸ δε || --- 1865

¹⁹ δικαιον || --- [75%] 1761

²⁰ γινωαι || επιγινωαι [7%] 2080

²¹ ημεραι || ημερας 141

²² εν || εις [25%] 1761

²³ παραστησαι || 1 μοι 444

ὅτι κατα την ὁδον ἦν λεγουσιν αίρεσιν,³ οὕτως λατρευω τω πατρω Θεω, πιστευων πασιν τοις κατα τον Νομον και⁴ τοις⁵ Προφηταις⁶ γεγραμμενοις, 15 ελπιδα εχων εις⁷ τον Θεον, ἦν και αυτοι οὔτοι προσδεχονται, αναστασιν μελλειν εσεσθαι νεκρων, δικαιων τε και αδικων. 16 Εν τούτω δε⁸ αυτος⁹ ασκω, απροσκοπον συνειδησιν εχων προς τε¹⁰ τον Θεον και τους ανθρωπους δια παντος. 17 Δι' ετων δε πλειονων παρεγενομην ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου και προσφορας, 18 εν οἷς¹¹ εὔρον με ἠγνισμενον¹² εν τω ἱερῳ, ου μετα οχλου ουδε μετα θορυβου, τινες¹³ απο της Ασιας Ιουδαιοι· 19 οὐς εδει επι σου παρειναι και κατηγορειν ει τι εχοιεν προς με. 20 Ἡ αυτοι οὔτοι ειπατωσαν τί εὔρον εν εμοι αδικημα, σταντος μου επι του συνεδριου, 21 ἡ περι μιας ταυτης φωνης ἦς εκραξα,¹⁴ ἔστως εν αυτοις, ὅτι Ἐπι αναστασεως νεκρων εγω κρινομαι σημερον ὑφ' ὑμων'."

22 Ακουσας δε ταυτα ὁ Φηλιξ¹⁵ ανεβαλετο αυτους,¹⁶ ακριβεστερον ειδως τα περι της Ὀδου, ειπων, "Ὅταν Λυσιας ὁ χιλιαρχος καταβη διαγνωσομαι τα καθ' ὑμας". 23 διαταξαμενος τε τω ἑκατονταρχῃ¹⁷ τηρεισθαι τον Παυλον, εχειν τε ανεσιν, και μηδενα κωλυειν των ιδιων αυτου ὑπηρετειν ἢ προσερχεσθαι αυτω.

24 Μετα δε ἡμερας τινας, παραγενομενος ὁ Φηλιξ συν Δρουσιλλη τη¹⁸ γυναικι,¹⁹ ουση Ιουδαια, μετεπεμψατο τον Παυλον και ηκουσεν αυτου περι της εις Χριστον Ιησουν πιστεως. 25 Διαλεγομενου δε αυτου περι δικαιοσυνης και εγκρατειας και του κριματος του μελλοντος εσεσθαι, εμφοβος γενομενος ὁ Φηλιξ απεκριθη, "Το νυν εχον²⁰ πορευου· καιρον δε μεταλαβων²¹ μετακαλεσομαι σε". 26 Ἄμα και²² ελπίζων ὅτι χρηματα δοθησεται αυτω ὑπο του Παυλου, ὅπως λυση²³ αυτον· διο και πυκνότερον²⁴ μεταπεμπομενος ὠμιλει αυτω.

27 Διετιας δε πληρωθεισης, ελαβεν διαδοχον ὁ Φηλιξ Πορκιον Φηστον· θελων δε χαριτας καταθεσθαι τοις Ιουδαιοις, ὁ Φηλιξ κατελιπεν τον Παυλον δεδεμενον.

[Festus]

25.1 Φηστος ουν επιβας τη επαρχια, μετα τρεις ἡμερας ανεβη εις Ἱεροσολυμα απο Καισαρειας. 2 Ενεφανισαν²⁵ δε αυτω οἱ αρχιερεις και οἱ πρωτοι των Ιουδαιων κατα του Παυλου, και παρεκαλουν αυτον,²⁶ 3 αιτουμενοι χαριν κατ' αυτου²⁷ ὅπως μεταπεμψηται αυτον εις Ἱερουσαλημ—ενεδραν ποιουντες ανελιν αυτον κατα την ὁδον. 4 Ὁ μεν ουν Φηστος

¹ δυνανται || 1 σοι [7%] 1761,2080

² νυν || νυνι [7%] 1761,2080

³ αίρεσιν || αιρεσιν 1897

⁴ και 35^c || 1 εν [1%] 35

⁵ τοις || τους 1897 || --- 394

⁶ και τοις προφηταις || ~ 312 1732

⁷ εις || προς 1761

⁸ δε || 1 και [12%] 444 || και [10%] 1761

⁹ αυτος || --- 394

¹⁰ τε || --- [40%] 444,1761

¹¹ οις || αις [10%] 1761

¹² ηγνισμενον || αγνισμενον 444

¹³ τινες 35^c || 1 των [2%] 35

¹⁴ εκραξα || εκεκραξα 386,2080

¹⁵ φηλιξ 35^c || φιληξ [32%] 35,394,444,928,986,1072,1249,1482,1503,1548,1617,1761,1855^c,2352,2587 (four times)

¹⁶ ακουσας δε ταυτα ο φηλιξ ανεβαλετο αυτους 35^c || ~ 62745 (4.9%) 35

¹⁷ εκατονταρχη 444^c || εκατονταρχω 444

¹⁸ τη || 1 ιδια [3%] 2080

¹⁹ γυναικι || 1 αυτου [5%] 141

²⁰ εχον || εχων [14%] 1876

²¹ μεταλαβων || λαβων 386

²² αμα και || ~ 21 2466

²³ λυση 1855^c || απολυση 444,986,1482,1855,2080

²⁴ πυκνότερον || 1 αυτον [75%] 444,1761^c

²⁵ ενεφανισαν || ενεφανησαν 1617

²⁶ και παρεκαλουν αυτον || --- 444

²⁷ χαριν κατ αυτου 1075^c || ~ 231 1075

απεκριθη τηρεισθαι τον Παυλον εν Καισαρεια, εαυτον δε μελλειν εν ταχει εκπορευεσθαι.

5 “Οί ουν δυνατοι εν υμιν”, φησιν, “συγκαταβαντες, ει τι εστιν¹ εν τω ανδρι τουτω, κατηγορειτωσαν αυτου”. 6 Διατριψας δε εν αυτοις ημερας πλειους η δεκα, καταβας² εις Καισαρειαν· τη επαυριον καθισας επι του βηματος εκελευσεν τον Παυλον αχθηναι.

7 Παραγενομενου δε αυτου, περιεστησαν οι απο Ιεροσολυμων καταβεβηκοτες³ Ιουδαιοι, πολλα και βαρεα αιτιαματα⁴ φεροντες κατα του Παυλου α ουκ ισχυον αποδειξαι, 8 απολογουμενου αυτου οτι “Ουτε εις τον νομον των Ιουδαιων ουτε εις το ιερον ουτε εις Καισαρα τι ημαρτον”. 9 “Ο⁵ Φηστος δε, τοις Ιουδαιοις θελων χαριν καταθεσθαι, αποκριθεις τω Παυλω ειπεν, “Θελεις εις Ιεροσολυμα αναβας, εκει περι τουτων κρινεσθαι υπ⁶ εμου?” 10 Ειπεν δε ο Παυλος: “Επι του βηματος Καισαρος εστως ειμι, ου με δει κρινεσθαι. Ιουδαιους ουδεν ηδικησα, ως και συ καλλιον επιγινωσκεις.⁷ 11 Ει μεν γαρ αδικω και αξιον θανατου πεπραχα τι,⁸ ου παραιτουμαι το⁹ αποθαινειν· ει δε ουδεν εστιν ων ουτοι κατηγορουσιν μου, ουδεις με¹⁰ δυναται αυτοις χαρισασθαι. Καισαρα επικαλουμαι!” 12 Τοτε ο Φηστος, συλλαλησας μετα του συμβουλιου απεκριθη: “Καισαρα επικεκλησαι. Επι Καισαρα πορευση!”

[Agrippa]

13 Ημερων δε διαγενομενων τινων, Αγριππας ο βασιλευς και Βερνικη κατηντησαν εις Καισαρειαν ασπασομενοι¹¹ τον Φηστον. 14 Ως δε πλειους ημερας διετριβον εκει, ο Φηστος τω βασιλει ανεθετο τα κατα τον Παυλον λεγων: “Ανηρ τις εστιν καταλελειμμενος υπο Φηλικος¹² δεσμιος, 15 περι ου, γενομενου μου¹³ εις Ιεροσολυμα, ενεφανισαν οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι των Ιουδαιων, αιτουμενοι κατ’ αυτου δικην· 16 προς ους απεκριθην οτι ουκ εστιν εθος Ρωμαιοις χαριζεσθαι τινα ανθρωπον εις απωλειαν πριν η ο κατηγορουμενος κατα προσωπον εχοι τους κατηγορους, τοπον τε απολογιας λαβοι¹⁴ περι του εγκληματος.

17 Συνελθοντων ουν αυτων ευθαδε, αναβολην μηδεμιαν ποιησαμενος, τη εξης καθισας επι του βηματος, εκελευσα¹⁵ αχθηναι τον ανδρα· 18 περι ου σταθεντες οι κατηγοροι ουδεμιαν αιτιαν επεφερον ων υπενουουν εγω, 19 ζητηματα δε τινα περι της ιδιας δεισιδαιμονιας ειχον προς αυτον, και περι τινος Ιησου τεθνηκοτος ον εφασκεν ο Παυλος ζην. 20 Απορουμενος δε εγω περι την τουτων ζητησιν, ελεγον ει βουλοιτο πορευεσθαι εις Ιερουσαλημ κακει κρινεσθαι περι τουτων. 21 Του δε Παυλου επικαλεσαμενου τηρηθηναι αυτον εις την του Σεβαστου διαγνωσιν, εκελευσα τηρεισθαι αυτον εως ου πεμψω αυτον¹⁶ προς¹⁷ Καισαρα.”

22 Αγριππας δε προς τον Φηστον εφη, “Εβουλομην και αυτος του ανθρωπου ακουσαι”. Ο δε, “Αυριον”, φησιν,¹⁸ “ακουση αυτου”. 23 Τη ουν επαυριον, ελθοντος του Αγριππα και της Βερνικης μετα πολλης φαντασιας και εισελθοντων εις το ακροατηριον,¹⁹ συν τε τοις χιλιαρχοις και ανδρασιν τοις κατ’ εξοχην ουσιν της πολεως, και κελευσαντος του Φηστου,

¹ εστιν || 1 ατοπον 2080

² καταβας || κακαταβας 1617 (from one page to the next)

³ καταβεβηκοτες || 1 οι 2554

⁴ αιτιαματα || αιτηματα 201

⁵ ο || --- 444

⁶ υπ || επ [63%] 2080

⁷ επιγινωσκεις || γινωσκεις 1897

⁸ θανατου πεπραχα τι 1617^c || ~ 231 1617

⁹ το 141^c || του [20%] 141,1617,1876

¹⁰ με || μου 1617

¹¹ ασπασομενοι || ασπασαμενοι [60%] 824

¹² φηλικος 35^c || φιληκος [35%] 35,394,444,928,986,1072,1249,1482,1503,1617,1761,2352,2587

¹³ μου || --- 1865,2723 (homoioteleuton)

¹⁴ λαβοι || λαβη 444

¹⁵ εκελευσα || εκελευσεν 1617

¹⁶ αυτον || --- 444

¹⁷ προς || εις 2080

¹⁸ φησιν || --- 1897

¹⁹ ακροατηριον || ακρωατηριον 2466

ηχθη¹ ὁ Παυλος. 24 Και φησιν ὁ Φηστος: “Αγριππα βασιλευ, και παντες οἱ συμπαροντες ἡμιν ανδρες: θεωρειτε τουτον, περι οὗ² παν το πληθος των Ιουδαιων ενετυχον μοι, εν τε Ἱεροσολυμοις και ενθαδε, επιβωντες μη δειν ζην αυτου³ μηκετι. 25 Εγω δε καταλαβομενος μηδεν αξιον θανατου αυτον πεπραχεναι, και αυτου δε τουτου επικαλεσαμενου⁴ τον Σεβαστον, εκρινα πεμπειν αυτον. 26 Περι οὗ ασφαλεις τι γραψαι τω κυριω ουκ εχω. Διο προηγαγον αυτον εφ’ ὑμων, και μαλιστα επι σου, Βασιλευ Αγριππα, ὅπως της ανακρισεως γενομενης σχω τι γραψαι. 27 Αλογον γαρ μοι δοκει πεμποντα δεσμιον, μη και τας κατ’ αυτου αιτιας σημαναι.”

[Paul's defense]

26.1 Αγριππας δε⁵ προς τον Παυλον εφη, “Επιτρεπεται σοι⁶ ὑπερ σεαυτου λεγειν”. Τοτε⁷ ὁ Παυλος απελογειτο, εκτεινας την χειρα: 2 “Περι παντων ὧν εγκαλουμαι ὑπο Ιουδαιων, Βασιλευ Αγριππα, ἡγημαι εμαυτον μακαριον επι σου μελλων απολογεισθαι σημερον, 3 μαλιστα γνωστην οντα σε παντων των κατα Ιουδαιους εθων τε και ζητηματων·⁸ διο δεομαι σου μακροθυμως ακουσαι μου. 4 Την μεν ουν βιωσιν μου την εκ νεοτητος, την απ’ αρχης γενομενην εν τω εθνει μου εν Ἱεροσολυμοις,⁹ ισασιν παντες οἱ Ιουδαιοι, 5 προγινωσκοντες με ανωθεν, εαν θελωσιν¹⁰ μαρτυρειν, ὅτι κατα την ακριβεστατην αἵρεσιν της ἡμετερας θρησκειας εζησα Φαρισαιος. 6 Και νυν επ’ ελπιδι της προς τους πατερας¹¹ επαγγελιας γενομενης ὑπο του Θεου ἐστηκα κρινομενος, 7 εις ἣν το δωδεκαφυλον ἡμων, εν εκτενια¹² νυκτα και ἡμεραν¹³ λατρευον, ελπιζει καταντησαι. Περι ἧς ελπιδος εγκαλουμαι, Βασιλευ Αγριππα, ὑπο Ιουδαιων. 8 Τί απιστον κρινεται παρ’ ὑμιν ει ὁ Θεος νεκρους εγειρει?

[how he persecuted Christians]

9 “Εγω μεν ουν εδοξα εμαυτω προς το ονομα Ιησου του Ναζωραιου δειν πολλα εναντια πραξαι· 10 ὃ και εποιησα εν Ἱεροσολυμοις, και πολλους των ἁγιων εγω φυλακαεις¹⁴ κατεκλεισα, την παρα¹⁵ των αρχιερων εξουσιαν λαβων· αναιρουμενων τε αυτων κατηνεγκα ψηφον. 11 Και κατα πασας τας συναγωγας πολλακις τιμωρων αυτους, ηναγκαζον βλασφημειν· περισσως τε εμμαινομενος¹⁶ αυτοις, εδιωκον ἕως και εις τας εξω πολεις.

[how Jesus chose him]

12 “Εν οἷς και πορευομενος εις¹⁷ Δαμασκον μετ’¹⁸ εξουσιας και επιτροπης της παρα των αρχιερων, 13 ἡμερας μεσης¹⁹ κατα την ὁδον ειδον, βασιλευ, ουρανοθεν ὑπερ την λαμπροτητα του ἡλιου, περιλαμψαν²⁰ με φως και τους συν εμοι πορευομενους. 14 Παντων δε καταπεσοντων ἡμων εις την γην, ηκουσα φωνην λαλουσαν προς με και λεγουσαν τη Ἑβραϊδι διαλεκτω: ‘Σαουλ, Σαουλ, τί με διωκεις? Σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν.’ 15 Εγω δε ειπον, ‘Τίς εἶ, Κυριε?’ Ὁ δε ειπεν: ‘Εγω εμι Ιησους, ὃν συ διωκεις. 16 Αλλα αναστηθι και

¹ ηχθη || 1 και 386

² ου || τουτου 2080

³ ζην αυτον || ~ 21 394,928,1249

⁴ επικαλεσαμενου 35° || επικαλουμενου [1%] 35

⁵ δε || 1 ο βασιλευς 2080

⁶ σοι || σε 1075

⁷ τοτε || το 2466

⁸ ζητηματων || 1 επισταμενος [30%] 394,928,986,1249,1482,1855°

⁹ ιεροσολυμοις || ιερουσαλημ 444

¹⁰ θελωσιν || εθελωσιν 2466 || 1 μοι 2080

¹¹ πατερας 35° || 1 ημων [22%] 35

¹² εκτενια || εκτενεια [65%] 141°,986,1761,1855,2080

¹³ ημεραν || ημερα 824

¹⁴ εγω φυλακαεις || ~ 21 2352

¹⁵ 986 is missing 26:10-18.

¹⁶ εμμαινομενος || εμμενομενος 1732

¹⁷ εις || 1 την [68%] 444

¹⁸ μετ || μετα 1865

¹⁹ μεσης 35° || μεσουσης [1%] 35

²⁰ περιλαμψαν || περιαστραψαν 2080

στηθι επι τους ποδας σου· εις τουτο γαρ ωφθην σοι, προχειρισασθαι σε ύπηρετην και μαρτυρα ών τε ειδες ών τε οφθησομαι¹ σοι, 17 εξαιρουμενος σε εκ του λαου και² των εθνων, εις ους εγω σε αποστελλω:³ 18 ανοιξαι οφθαλμους αυτων, του επιστρεψαι⁴ απο σκοτους εις φως και της εξουσιας του Σατανα επι τον Θεον, του λαβειν αυτους αφεσιν άμαρτιων και κληρον εν τοις ήγιασμενοις, πιστει τη εις εμε.⁵ 19 ‘Οθεν, Βασιλευ Αγριππα, ουκ εγενομην απειθης τη ουρανω οπτασια 20—αλλα τοις εν Δαμασκω πρωτον και⁵ ‘Ιεροσολυμοις, εις πασαν τε την χωραν της Ιουδαιας και τοις εθνεσιν, απαγγελω: ‘μετανοειν και επιστρεφειν επι τον Θεον, αξια της μετανοιας εργα πρασσοντας’. 21 ‘Ενεκα τουτων⁶ με⁷ οι⁸ Ιουδαιοι συλλαβομενοι εν τω Ιερω επειρωντο διαχειρισασθαι. 22 Επικουριας ουν τυχων της παρα του Θεου, αχρι της ήμερας ταυτης έστηκα μαρτυρομενος μικρω τε και μεγαλω, ουδεν εκτος λεγων ών τε οι προφηται ελαλησαν μελλοντων γινεσθαι και Μωυσης⁹ 23—ει παθητος ο Χριστος· ει πρωτος εξ αναστασεως νεκρων φως μελλει καταγγελλειν τω τε¹⁰ λαω και τοις εθνεσιν.”

[Festus interrupts]

24 Ταυτα δε αυτου απολογουμενου, ο Φηστος μεγαλη τη φωνη εφη: “Μαινη, Παυλε! Τα πολλα σε γραμματα εις μανιαν περιτρεπει!” 25 ‘Ο δε: “Ου μαινομαι”, φησιν, “κρατιστε Φηστε· αλλα αληθειας και σωφροσυνης ρήματα αποφθεγγομαι. 26 Επισταται γαρ περι τουτων ο βασιλευς, προς ον και παρρησιαζομενος λαλω· λαιθανειν γαρ αυτον τι τουτων ου πειθομαι ουδεν, ου¹¹ γαρ¹² εν γωνια¹³ πεπραγμενον τουτο.¹⁴ 27 Πιστευεις, Βασιλευ Αγριππα, τοις προφηταις? Ουδα ότι πιστευεις.” 28 ‘Ο δε Αγριππας προς τον Παυλον εφη, “Εν ολιγω με πειθεις χριστιανον γενεσθαι!” 29 ‘Ο δε Παυλος ειπεν, “Ευξαιμην¹⁵ αν τω Θεω, και εν ολιγω και εν πολλω, ου μονον σε αλλα και παντας τους¹⁶ ακουοντας μου σημερον γενεσθαι τοιουτους οποιος καγω ειμι, παρεκτος των δεσμων τουτων.”

30 Και ταυτα ειποντος αυτου,¹⁷ ανεστη¹⁸ ο βασιλευς, και ο ήγεμων ή τε Βερνικη, και¹⁹ οι συγκαθημενοι αυτοις· 31 και αναχωρησαντες ελαλουν προς αλληλους, λεγοντες ότι “Ουδεν θανατου αξιον ή δεσμων πρασσει ο ανθρωπος ουτος”. 32 Αγριππας δε τω Φηστω εφη, “Απολευσθαι εδυνατο²⁰ ο ανθρωπος ουτος, ει μη επεκεκλητο Καισαρα”.

[Paul sent to Rome]

27.1 ‘Ως δε εκριθη του αποπλειν ήμας εις την Ιταλιαν, παρεδιδουν τον τε Παυλον και τινας έτερους δεσμωτας έκατονταρχη ονοματι Ιουλιω, σπειρας Σεβαστης. 2 Επιβαντες δε πλοιω Ατραμυτινω,²¹ μελλοντες²² πλειν²³ τους κατα την Ασιαν τοπους, ανηχθημεν· οντος συν

¹ οφθησομαι || ωφθησομαι 201

² και || 1 εκ [6%] 2352

³ αποστελλω || αποστελω [35%] 2080

⁴ επιστρεψαι || αποστρεψαι [35%] 2352

⁵ και || 1 εν 444

⁶ τουτων || τουτου 444

⁷ με || δε 1876

⁸ οι || --- [5%] 1100

⁹ μωυσης || μωσης [13%] 444

¹⁰ τε || --- [40%] 444

¹¹ ου || 1 δε [15%] 2080

¹² γαρ 35^c || 1 εστιν [25%] 35,444

¹³ γωνια || γονια 1617

¹⁴ τουτο || 1 εστιν 2080

¹⁵ ευξαιμην || ευξαμην [40%] 18,35,386,1100,1865,2466,2587,2723

¹⁶ τους || τας 2723

¹⁷ και ταυτα ειποντος αυτου 35^c || --- [5%] 35

¹⁸ ανεστη 35^c || 1 δε [3%] 35

¹⁹ και || 1 παντες 2080

²⁰ εδυνατο || ηδυνατο [20%] 2080

²¹ ατραμυτινω || ατραμμυτινω 394,928,986,1249,1482,1548,1855,2587

²² μελλοντες 35^c || μελλοντι [30%] 35,141^c,1548,2587

²³ πλειν || αποπλειν 201

ἡμιν Αρισταρχου, Μακεδονος Θεσσαλονικεως.¹ 3 Τη τε ἕτερα κατηχθημεν εις Σιδωνα· φιλιθρωπως τε ὁ Ιουλιος τω Παυλω χρησαμενος επετρεψεν προς τους φιλους πορευθεντα επιμελειας τυχειν. 4 Κακειθεν αναχθεντες, ὑπεπλευσαμεν την Κυπρον, δια το τους ανεμους ειναι εναντιους. 5 Το τε πελαγος το κατα την Κιλικιαν και Παμφυλιαν διαπλευσαντες, κατηχθημεν² εις Μυρα της Λυκιας. 6 Κακει εὔρων ὁ ἑκατονταρχος πλοιον Αλεξανδρινον³ πλεον εις Ιταλιαν, ενεβιβασεν ἡμας εις αυτο. 7 Εν ἱκαναίς δε ἡμεραις βραδυπλουυντες και μολις γενομενοι κατα την Κνιδου, μη προσεωντος ἡμας του ανεμου, ὑπεπλευσαμεν την Κρητην κατα Σαλμωνην· 8 μολις τε παραλεγομενοι αυτην ηλθομεν εις τοπον τινα καλουμενον Καλους Λιμενας, ὧ εγγυς ἦν πολις Λασαια.⁴

[A difference of opinion]

9 Ἰκανου δε χρονου διαγενομενου και οντος ηδη επισφαλους του πλους, δια το και την Νηστειαν ηδη παρεληλυθειν· παρηγει ὁ Παυλος 10 λεγων αυτοις, “Ανδρες, θεωρω ὅτι μετα ὕβρεως και πολλης ζημιας, ου μονον του φορτου⁵ και του πλοιου αλλα και των ψυχων ἡμων, μελλειν εσεσθαι τον πλουν”. 11 Ὁ δε ἑκατονταρχος⁶ τω κυβερνητη⁷ και τω ναυκληρω επειθετο μαλλον ἢ τοις ὑπο του Παυλου⁸ λεγομενοις. 12 Ανευθετου δε του λιμενος ὑπαρχοντος προς παραχειμασιαν, οἱ πλειους εθεντο βουλην αναχθηναι εκειθεν, ει πως δυναιτο καταντησαντες εις Φοινικα παραχειμασαι, λιμενα της Κρητης βλεποντα κατα λιβα και κατα χωρον.

[The storm]

13 Ὑποπνευσαντος δε νοτου, δοξαντες της προθεσεως κεκρατηκειναι, αραντες⁹ ασσον¹⁰ παρελεγοντο την Κρητην. 14 Μετ’ ου πολυ δε, εβαλεν κατ’ αυτης ανεμος τυφωνικος (ὁ καλουμενος Ευροκλυδων).¹¹ 15 Συναρπασθεντος δε του πλοιου, και μη δυναμενου αντοφθαλμειν τω ανεμω, επιδοντες εφερομεθα. 16 Νησιον¹² δε τι ὑποδραμοντες καλουμενον¹³ Κλαυδην, μολις ισχυσαμεν περικρατεις γενεσθαι της σκαφης· 17 ἦν αραντες, βοηθειαις εχρωντο, ὑποζωννυντες το πλοιον· φοβουμενοι τε μη εις την Συρτιν¹⁴ εκπεσωσιν, χαλασαντες το σκευος, οὕτως¹⁵ εφεροντο. 18 Σφοδρως δε χειμαζομενων ἡμων, τη ἑξης εκβολην εποιουνο, 19 και τη τριτη αυτοχειρες την σκευην του πλοιου ερριψαμεν. 20 Μητε δε ἡλιου μητε αστρων επιφαινουντων επι πλειονας ἡμερας, χειμωνος τε ουκ ολιγου επικειμενου, λοιπον περιηρειτο πασα ελπις του σωζεσθαι ἡμας.

21 Πολλης δε ασιτιας¹⁶ ὑπαρχουσης, τοτε σταθεις ὁ Παυλος¹⁷ εν μεσω αυτων¹⁸ ειπεν: “Εδει μεν, ω ανδρες, πειθαρχησαντας μοι μη αναγεσθαι απο της Κρητης,¹⁹ κερδησαι τε την ὕβριν ταυτην και την ζημιαν.²⁰ 22 Και τα νυν παραινω ὑμας ευθυμειν, αποβολη γαρ ψυχης ουδεμια εσται εξ ὑμων, πλην του πλοιου. 23 Παρεστη γαρ μοι ταυτη τη νυκτι αγγελος του Θεου οὔ ειμι, ὧ και λατρευω, 24 λεγων, Ἰη φοβου, Παυλε· Καισαρι σε δει παραστηναι. Και

¹ θεσσαλονικεως || θεσσαλονικεος 1897

² κατηχθημεν 35^c || κατηλθομεν [71%] 35

³ αλεξανδρινον || αλεξανδρηνον [22%] 1761

⁴ λασαια || λασια 1249

⁵ φορτου || φορτιου [70%] 1732

⁶ εκατονταρχος 35^c || εκατονταρχης [50%] 35

⁷ κυβερνητη || κυβερνιτη 1617

⁸ παυλου || πλαυλου 1876

⁹ αραντες || 1 την 204

¹⁰ ασσον || ασον 1876

¹¹ ευροκλυδων || εὔροκλυδων [10%] 35,204,1548,1897,2723?

¹² νησιον || νησιδιον 1732

¹³ καλουμενον || καλουμενος 18

¹⁴ συρτιν 1732^c || συρτιν 824,1732,2352

¹⁵ το σκευος ουτως 35^c || 35 erased something and re-wrote correctly

¹⁶ ασιτιας 141^c || ασιτειας 141

¹⁷ σταθεις ο παυλος || ~ 231 444

¹⁸ αυτων || --- 1761

¹⁹ κρητης || κριτης 141

²⁰ ζημιαν || ζυμιαν 2352

ιδου, κεχαρισται σοι ὁ Θεος παντας τους πλεοντας μετα σου.’ 25 Διο ευθυμειτε, ανδρες· πιστευω γαρ τω Θεω ὅτι οὕτως εσται καθ’ ὃν τροπον λελαληται μοι. 26 Εἰς νησον δε τινα δει¹ ἡμας² εκπεσειν.”

27 Ὡς δε τεσσαρεσκαιδεκατη³ νυξ εγενετο, διαφορομεων ἡμων εν τω Αδρια, κατα μεσον της νυκτος ὑπεινουν οἱ ναυται προσαγειν τινα αυτοις χωραν. 28 Και βολισαντες εὔρον οργυιας εικοσι· βραχυ δε διαστησαντες,⁴ και παλιν βολισαντες,⁵ εὔρον οργυιας δεκαπεντε· 29 φοβουμενοι τε μηπως εις τραχεις⁶ τοπους εκπεσωμεν, εκ πρυμνης⁷ ῥιψαντες⁸ αγκυρας τεσσαρας, ηυχοντο ἡμεραν γενεσθαι. 30 Των δε ναυτων ζητουτων φυγειν εκ του πλοιου⁹ και χαλασαντων την σκαφην εις την θαλασσαν, προφασει ὡς εκ πρωρας μελλοντων αγκυρας εκτεινειν· 31 ειπεν ὁ Παυλος τω ἑκατονταρχη¹⁰ και τοις στρατιωταις, “Εαν μη οὔτοι εν τω πλοιω μεινωσιν,¹¹ ὑμεις σωθηναι ου δυνασθε”. 32 Τοτε οἱ στρατιωται απεκοψαν τα σχοινια της σκαφης και ειασαν αυτην εκπεσειν.

33 Αχρι δε οὔ εμελλεν¹² ἡμερα γινεσθαι, παρεκαλει ὁ Παυλος ἀπαντας μεταλαβειν τροφης, λεγων: “Τεσσαρεσκαιδεκατην σημερον ἡμεραν¹³ προσδοκωντες—ασιτοι διατελειτε, μηδεν προσλαβομενοι. 34 Διο παρακαλω ὑμας μεταλαβειν τροφης, τουτο γαρ προς της ἡμετερας¹⁴ σωτηριας ὑπαρχει· ουδενος γαρ ὑμων θριξ εκ της κεφαλης πεσειται.” 35 Ειπων δε ταυτα και λαβων αρτον, ευχαριστησεν¹⁵ τω Θεω ενωπιον παντων· και κλασας ηρξατο εσθιειν. 36 Ευθυμοι δε γενομενοι παντες και αυτοι προσελαβοντο τροφης. 37 (Ημεν δε εν τω πλοιω αἰ πασαι ψυχαι, διακοσαι ἐβδομηκοιτα ἔξ.) 38 Κορεσθεντες δε¹⁶ τροφης, εκουφιζον το πλοιοιν εκβαλλομενοι τον σιτον εις την θαλασσαν.

39 Ὅτε δε ἡμερα εγενετο,¹⁷ την γην ουκ¹⁸ επεγινωσκον, κολπον δε τινα κατενοουν¹⁹ εχοντα αιγιαλον, εις ὃν εβουλευσαντο, ει δυνατον, εξωσαι το πλοιοι. 40 Και τας αγκυρας περιελοντες²⁰ ειων εις την θαλασσαν, ἀμα ανεντες²¹ τας ζευκτηριας των πηδαλιων· και επαραντες τον αρτεμονα²² τη πνευση κατειχον²³ εις τον αιγιαλον. 41 Περιπεσοντες²⁴ δε εις τοπον διθαλασσον επωκειλαν την ναυν·²⁵ και ἡ μιν πρωρα ερεισασα εμενεν²⁶ ασαλευτος, ἡ δε πρυμνα ελυετο ὑπο της βιας των κυματων.

¹ δει || --- 986

² ημας || υμας 444

³ τεσσαρεσκαιδεκατη || τεσσαρεσκαδεκατη 1876

⁴ διαστησαντες || διασταντες 201

⁵ και παλιν βολισαντες 141^m || --- 141

⁶ 1548 has a whole line erased and re-written correctly in a cramped hand; he may have omitted the material between the two οργυιας [homoioteleuton] but then caught himself.

⁷ πρυμνης || πρυμνας 1100

⁸ ριψαντες || ριψαντες 1617

⁹ ζητουτων φυγειν εκ του πλοιου || ~ 23451 2466

¹⁰ εκατονταρχη || εκατοταρχη 1617

¹¹ εν τω πλοιω μεινωσιν || ~ 4123 [75%] 444

¹² εμελλεν || ειμελλεν 1876

¹³ σημερον ημεραν || ~ 21 928,1249

¹⁴ ημετερας || υμετερας [50%] 444,1548

¹⁵ ευχαριστησεν || ηυχαιστησε [20%] 444

¹⁶ δε 35^c || 1 της [70%] 35,444

¹⁷ ημερα εγενετο || ~ 21 1732

¹⁸ ουκ || --- 394

¹⁹ κατενοουν || υπεινουν [10%] 201

²⁰ περιελοντες || περιελωντες 1732

²¹ ανεντες || ανεντας 2466

²² αρτεμονα || αρτεμωνα [50%] 141

²³ κατειχον || κατηχον 18 || κατηγον 1249 || κατειλθον 1876

²⁴ περιπεσοντες || πεσοντες 444

²⁵ ναυν || ναυ [23%] 2303

²⁶ εμενεν || ειμενεν [75%] 444,2303

42 Των δε στρατιωτων βουλη εγενετο ινα τους δεσμωτας¹ αποκτεινωσιν, μη τις εκκολυμβησας διαφυγη. 43 Ὁ δε ἑκατονταρχος, βουλομενος διασωσαι τον Παυλον, εκωλυσεν αυτους του βουληματος εκελευσεν τε τους δυναμενους κολυμβαν απορριψαντας πρωτους επι την γην εξιεναι, 44 και τους λοιπους, ους μεν επι σανισιν, ους δε επι τινων των απο του πλοιου. Και οὕτως εγενετο παντας διασωθηται επι την γην.

[Malta]

28.1 Και διασωθεντες, τοτε επεγνωσαν οτι Μελιτη ἡ νησος καλειται. 2 Οἱ δε βαρβαροι παρειχον ου την τυχουσαν φιλανθρωπιαν ἡμιν, αναψαντες γαρ πυραν, προσελαβοντο παντας ἡμας,² δια τον ὑετον τον εφεστωτα και δια το ψυχος. 3 Συστρεψαντος δε του Παυλου φρυγανων πληθος και επιθεντος επι την πυραν, εκιδινα εκ της θερμης εξελθουσα³ καθηψατο της χειρος αυτου. 4 Ὡς δε ειδον οἱ βαρβαροι κρεμαμενον το θηριον εκ της χειρος αυτου, ελεγον προς αλληλους, “Παντως φονευσ εστιν ὁ ανθρωπος οὗτος, ὃν διασωθεντα εκ της θαλασσης ἡ Δικη⁴ ζην ουκ ειασεν”. 5 Ὁ μεν ουν, αποτιναξαμενος⁵ το θηριον εις το πυρ, επαθεν ουδεν κακον.⁶ 6 Οἱ δε προσεδокων αυτον μελλειν πιμπρασθαι, ἡ καταπιπτειν αφιω νεκρον· επι πολυ δε αυτων προσδοκωντων⁷ και θεωρουντων μηδεν ατοπον εις αυτον γινομενον, μεταβαλλομενοι⁸ ελεγον θεον αυτον ειναι.

7 Εν δε τοις περι τον τοπον εκεινον ὑπηρχεν χωρια τω πρωτω της νησου, ονοματι Ποπλιω, ὃς αναδεξαμενος ἡμας⁹ τρεις ἡμερας φιλοφρονως εξενισεν. 8 Εγενετο δε τον πατερα του Ποπλιου πυρετοις και δυσεντερια συνεχομενον κατακεισθαι· προς ὃν ὁ Παυλος εισελθων και προσευξαμενος,¹⁰ επιθεις τας χειρας αυτω, ιασατο αυτον. 9 Τουτου ουν γενομενου,¹¹ και οἱ λοιποι οἱ εχοντες ασθειας εν τη νησω προσηρχοντο και εθεραπευοντο· 10 οἱ και πολλαις τιμαις ετιμησαν ἡμας, και αναγομενοις επεθεντο τα προς την χρειαν.

[Rome]

11 Μετα δε τρεις μηνας ανηχθημεν¹² εν πλοιω παρακεχειμακοτι εν τη νησω, Αλεξανδρινω, παρασημω¹³ Διοσκουροις. 12 Και καταχθεντες εις Συρακουσας¹⁴ επεμειναμεν ἡμερας τρεις· 13 ὅθεν περιελθοντες κατηνησαμεν εις Ῥηγιον. Και μετα μιαν ἡμεραν επιγενομενου νοτου, δευτεραιοι¹⁵ ηλθομεν εις Ποτιολους, 14 οὗ εὐροντες αδελφους, παρεκληθημεν επ’ αυτοις¹⁶ επιμειναι ἡμερας ἑπτα—και οὕτως εις την Ῥωμην ηλθομεν.¹⁷ 15 Κακειθεν οἱ αδελφοι, ακουσαντες τα περι ἡμων, εξηλθον εις απαντησιν ἡμιν¹⁸ αχρις Αππιου Φορου και Τριων Ταβερων, ους ιδων ὁ Παυλος, ευχαριστησας τω Θεω, ελαβεν θαρσος.

16 Ὅτε δε ηλθομεν εις Ῥωμην, ὁ ἑκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμους τω στρατοπεδαρχῃ· τω δε Παυλω επετραπη μενειν καθ’ ἑαυτον, συν τω φυλασσουντι αυτον στρατιωτη.

[Paul and the Jews]

¹ δεσμωτας || δεσμους 201

² ημας || υμας 2466

³ εξελθουσα || διεξελθουσα [65%] 444,2080

⁴ δικη || δηκη 1617

⁵ αποτιναξαμενος || αποτιναξας [45%] 444

⁶ επαθεν ουδεν κακον || ~ 231 2466

⁷ προσδοκωντων || προσδοκωντων 1876

⁸ μεταβαλλομενοι || μεταβαλομενοι 386,444,1548,2587

⁹ ημας || 1 επι 2080

¹⁰ προσευξαμενος || 1 και [2%] 2080

¹¹ γενομενου || γινομενου 1249

¹² ανηχθημεν 35° || ηχθημεν [30%] 35 || ανοιχθημεν 1617

¹³ παρασημω || παρασιμω 986

¹⁴ συρακουσας || συρρακουσας 2080

¹⁵ δευτεραιοι || δευτερειοι 394

¹⁶ αυτοις || αυτους 1876

¹⁷ εις την ρωμην ηλθομεν || ~ 4123 394,928,1249

¹⁸ ημιν 35° || ημων [30%] 35

17 Εγενετο δε μετα ημερας τρεις συγκαλεσασθαι τον Παυλον τους οντας των Ιουδαιων πρωτους· συνελθοντων¹ δε αυτων, ελεγεν προς αυτους: “Ανδρες αδελφοι, εγω ουδεν εναντιον ποιησας τω λαω η τοις εθεσιν τοις πατρωις, δεσμιος εξ Ίεροσολυμων παρεδοθην εις τας χειρας των Ίρωμαιων, 18 οϊτινες ανακριναντες με εβουλοντο απολυσαι δια το μηδεμιαν αιτιαν θανατου υπαρχειν εν² εμοι. 19 Αντιλεγοντων δε των Ιουδαιων, ηναγκασθην επικαλεσασθαι Καισαρα· ουχ ως του εθνους μου εχων τι κατηγορησαι. 20 Δια ταυτην ουν την αιτιαν παρεκαλεσα υμας ιδειν και προσλαλησαι· ενεκεν γαρ της ελπιδος του Ισραηλ την αλυσιν ταυτην περικειμαι.” 21 Οϊ δε προς αυτον ειπον: “Ημεις ουτε γραμματα περι σου εδεξαμεθα απο της Ιουδαιας, ουτε παραγενομενος τις³ των αδελφων απηγγειλεν η ελαλησεν τι πονηρον περι σου.⁴ 22 Αξιουμεν δε παρα σου ακουσαι⁵ α⁶ φρονεις· περι μεν⁷ γαρ της αιρεσεως ταυτης, γνωστον εστιν ημιν οτι πανταχου αντιλεγεται.”

23 Ταξαμενοι δε αυτω ημεραν, ηκον προς αυτον εις την ξενιαν πλειονες, οϊς εξετιθετο⁸ διαμαρτυρομενος την βασιλειαν του Θεου, πειθων τε αυτους τα περι του⁹ Ιησου, απο τε του Νομου Μωυσεος¹⁰ και των Προφητων, απο πρωι εως εσπερας. 24 Και οϊ μεν επειθοντο τοις λεγομενοις, οϊ δε ηπιστουν.

25 Ασυμφωνοι δε οντες προς αλληλους απελουοντο, ειποντος του Παυλου ρημα εν, οτι “Καλως το Πνευμα το Ίγιον ελαλησεν δια Ίσσαιου του προφητου προς τους πατερας ημων,¹¹ 26 λεγον:¹² Ίπορευθητι προς τον λαον τουτον και ειπον, “Ακοη ακουσετε, και ου μη συνητε· και βλεποντες βλεψετε, και ου μη ιδητε”· 27 επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου, και τοις ωσιν¹³ βαρεως ηκουσαν, και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν· μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν και επιστρεψωσιν, και ιασωμαι¹⁴ αυτους.” 28 Γνωστον ουν εστω¹⁵ υμιν οτι τοις εθεσιν απεσταλη το σωτηριον του Θεου· αυτοι και ακουσονται!” 29 Και ταυτα αυτου ειποντος, απηλθον οϊ Ιουδαιοι, πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν.

[Two tranquil years]

30 Εμεινεν δε ο Παυλος διετιαν ολην εν ιδιω μισθωματι, και απεδεχετο παντας τους εισπορευομενους προς αυτον, 31 κηρυσσων την βασιλειαν του Θεου και διδασκων τα περι του Κυριου Ιησου Χριστου,¹⁶ μετα πασης παρηρησιας, ακωλυτως.¹⁷

¹ συνελθοντων || συνεληλυθοντων 2466

² εν || --- 2466

³ τις || 1 απο 444

⁴ πονηρον περι σου || ~ 231 [80%] 444

⁵ παρα σου ακουσαι || ~ 312 [13%] 394,444,928,1249,2466

⁶ α || ου 204

⁷ μεν || --- 444

⁸ εξετιθετο || εξεθετο 824

⁹ του || --- 1761

¹⁰ μωυσεος || μωσεως [35%] 444,2466

¹¹ ημων || υμων [22%] 444,1075,1503,2352

¹² λεγον || λεγων [10%] 1855,1876

¹³ ωσιν || 1 αυτων 444

¹⁴ ιασωμαι || ιασομαι [50%] 141,1075,2303,2554 [2554 left space for the ω]

¹⁵ εστω || 1 πασιν 444

¹⁶ χριστου || --- [12%] 444

¹⁷ The Greek font used is Bwgrkl and may be downloaded free from <http://www.bibleworks.com>.